

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za im-
seststvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica št. 5/L
Telefon št. 3073 in 3004, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2497Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštarnem črt. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha št. 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Velika je zaslepljenost Beograda!

Svetozar Pribičević o kratkovidnosti in cinizmu srbijanskih strank.

Žalostni ideali beograjskih politikov

Ljubljana, 4. avgusta. Zasedanje poslanskega kluba KDK v Zagrebu je bilo včeraj zaključeno s sprejemom predlogov o organizaciji akcije KDK med narodom. Iz objavljenih sklepov je razvidna odločnost koalicijske ne le nadaljevali započeto borbo z vso vsem, temveč jo sistematično izgraditi ter ji zagurati končni uspeh. Vodstvo KDK ostane v permanenti ter bo v rednih sejah reševalo vse strankarsko- in državopolitične probleme. S permanento je ustvarjena stalna nepretrgana zveza vodstva KDK s poslanci in preko njih z narodom, ki v čudoviti disciplini sledi svojim zastopnikom. Posebni akcijski odbor, sestavljen iz poslancev in drugih javnih delavcev in razdeljen na odseke, bo posloval kot pomožni, posvetovalni in deloma tudi izvrševalni organ. S tem je ustvarjen temeljni organizacijski aparat narodno vojske, ki se zbira pod zastavami KDK, da reši državno pogino, ki ji preti od strani brezvestnih amputažev.

Navedeno, s katerim so bili sprejeti sklepi KDK med narodom, je dokaz, kako globoko vsi pošteni Slovenci, Hrvati in Srbi razumevajo borbo KDK. Na Hrvatskem je ves narod kakor en mož v taboru KDK. V četrtek sta pristopila klubu KDK oba zagrebška poslanca dr. Trumbić in dr. Pavelić, ki sta dosedaj vodila separatno politiko Hrvatskega bloka, organizacije drugih strank, v kolikor so postojale, so deloma odprto prešle na stran koalicijske, ali pa likvidirajo. Na Hrvatskem je vojska KDK brez nasprotij, mobilizacija je popolna. Na krilih, v Bosni in Dalmaciji, v Vojvodini in Sloveniji se armada od dne do dne jača. Najboljši demanti bedastih trditev, da se bori KDK za katerekoli separatistične cilje, je dejstvo, da se koalicijska ideja tudi med Srbi in Slovenci vedno bolj širi in pridobiva na moči in na udarnosti. Kmalu bodo vsi prečanski kraji združeni pod zastavo KDK.

Z zadoščanjem pa smemo tudi beležiti, da se v srbijanski javnosti vedno bolj pojavljajo trezni glasovi. SDS ima v Srbiji nekaj svojih organizacij ter je n. pr. samo v šabačkem okrožju pri zadnjih volitvah dobila čez 4000 kroglic. Vse te organizacije so sredi hujšakovega bobnečega ognja hegemonistov na KDK ostale zveste svojim načelom ter so z občasovanjem vredno odločnostjo držale zvestost, javno povdarjajo svojo solidarnost s politiko KDK. Po zagrebški resoluciji z dne 1. avgusta in Pribičevićem govoru, ki so jim beograjski amputaži in njihovi organi hoteli podtakniti celo veleizdajniški (!) značaj, se je s krepko besedo oglašila beograjska centralna organizacija SDS, v katere vodstvu sedijo poleg preprostih delavcev najuglednejši intelektualci Srbijanci: vseučiliški profesorji, zdravniki, odlični javni delavci, obrtniki, trgovci in industrijci, ter je izrekla predsedniku Pribičeviću svoje neomajno zaupanje, ugotavljajoč patriotičnost njegove politike. Oglašati pa so se sedaj pričeli tudi možje in skupine izven vrst KDK, ki v težki brigi za državo nočejo več molčati. Odkrito priznavajo, da hegemonistični režim ogroža ves socialni in gospodarski red in da tira Jugoslavijo v propast ter odobravlja pot, ki jo je pokazala KDK, da so omogoči rešitev teže krize. Članki, ki jih objavlja v tem oziru glasilo srbijanskih gospodarskih krogov »Trgovinski glasnik«, so zato vzbudili umljivo senzacijo v Beogradu in v vsej državi. Vidi se, da apel KDK na uvidenost in pravcoljubnost Srbijancev ni bil popolnoma zaman in da njena akcija pričena dobivati razumevanje tudi v Sumadiji. Naj zabeležimo še to, da so odlični Srbijanci oblikovali se odzvati pozivu, da vstopijo v akcijski odbor KDK. Mi vidimo v teh pojavih razveseljujoč dokaz, da državna ideja, katero danes brani edino le KDK, vendar ni izgubila svojega korena v nobenem delu naroda in države.

Manifestacija moči in discipline, ki jo je pokazala KDK v Zagrebu, je beograjske hegemoniste konsternirala. Družba, ki do danes ni odgovarjala na težki Radičev očitek, da je predlagala amputacijo kot »izhod iz krize«, je skušala zagrebške sklepe prikazati kot neko veleizdajniško delo, a so se celo beograjske krave smejale. Sedaj si izmišljujemo razna razkritja, kako se je na sejah KDK tajno razpravljalo o sabotaji države in personalni uniji — vse same izmišljotine, vredne svojih avtorjev. Mnogo zanimivejša pa je, da so hegemonisti v svoji razburjenosti razkrili svojo pravo dušo. Vlada »Pravda« je v odgovoru na historične konstatacije zagrebške resolucije izpoveda-

Zagreb, 4. avgusta č. Svetozar Pribičević je sprejel danes popoldne v predsedništvu sabora novinarje ter jim podal glede na pisavo beograjskega tiska o sklepih KDK in splošni situaciji v državi daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

»Med državami Male antante, ki so nastale na razvalinah Avstro-Ogrske, je bila najbolje fundirana Jugoslavija tako po svojem prirodnem bogastvu, kakor po svoji geografski legi. Splošno se je mislilo, da bo Jugoslavija izmed vseh nasledstvenih držav najbolj konsolidirana. Največ zaupanja je inozemstvo stavilo v našo državo. Danes je ta vera v našo državo zelo, zelo omajana. Danes v inozemstvu že mislijo, da smo v popolnem razsulu. Med državami Male antante služi danes za vzgled Češkoslovaška, četudi je bila po preobratu v najtežjih razmerah. Žalostno je, kako v Beogradu mirno gredo preko dejstva, da so prečani začeli izvajati abstinenco, dasiravno so ravno pravi svojočasno doprinesli tolike žrtve za ustvaritev te države. V Beogradu odgovarjajo na vse to le s tem, češ država mora živeti. Da, živeti mora, toda ne na teh temeljih, kakor sedaj.«

»Na včerajšnji demokratski večerji v Beogradu je naglašal znanj črnik Kosta Timotijević, da počen lonec deli traja kakor nov. London, Pariz in Praga se bodo škandalizirali, ko bodo slišali, da je to parola srbijanskih strank. Njihov ideal je počen lonec, okrnjena Narodna skupščina in amputirana država. Ali se je še čuditi, če so politiki takih nazorov predlagali amputacijo že prej, še predno je bil poverjen mandat za sestavo nevtalne vlade generalu Hadžiću, da bi tako ostala okrnjena država, v kateri bo lahko paševal srbijanski hegemonizem. Jaz sem takrat takoj reagiral na ta predlog srbijanskih pravkov in voditeljev z izjavo, da bi bilo treba vse te politike aretirati kot veleizdajalce. Sedaj pa so razdelili vloge. Eni groze z obznanom, dasiravno jim mora biti jasno, da se teza njih ne plaši. Take mere ne zaležejo nič, kadar je ves narod solidaren.«

»Da pa je ironija še večja, si g. Da-

vidović potem, ka so bili prečanski zastopniki z revoluciji izgnani iz Narodne skupščine, usoja še trditi, da je naša država Hrvata enakosti, bratstva in svobode! Take izjave g. Davidovića povzročajo pravcato revolto pri najbolj mirnih ljudeh, o katerih ne more nihče trditi, da so proti Beogradu. S takimi izjavami ubija Davidović ugled Beograda in Srbije tudi pri onih, ki so prisegali na Beograd, državo in narodno edinstvo.«

»Sramota je, da tako govorijo v času, ko Hrvati brez razlike in velik del Srbov in Slovencev, ki so s Hrvati, izjavljajo, da so ničevni in za nje neobvezni vsi sklepi okrnjene Narodne skupščine. To je le dokaz, da ti ljudje niti sedaj ne pomnijo, v kako katastrofo tirajo državo.«

»Radikalni centurmasi in pašicevci so se tudi tokrat izkazali, da niso dosti sedanjih političnih situaciji. Oni čakajo, da bi jim prileteli pečen golobi v usta, mesto da bi zavijali rokave in se lotili dela za rešitev države. Mi od njih tudi nismo ničesar pričakovali. Simpatičen je bil sicer nastop poslanca dr. Kojića na znanj seji radikalnega poslanskega kluba, toda ta nastop popolnoma izgine v kopici drugih dogodkov.«

»Najbolj pa nas je razočaralo postopanje zemljoradnikov. Povsod se čuti, kako nujno je danes vladi potrebna opozicija v Narodni skupščini. Če bi je ne bilo, bi jo vlada sama ustvarila, samo da bi ne delala brez vsake opozicije. Tu pa so ji priskočili zemljoradniki na pomoč v trenutku, ki je za Hrvate in vse prečane najbolj usoden.«

»O deklaraciji vlade sploh ni treba dati nikake izjave. Tu je razpoloženje tako, da o deklaraciji dr. Korošca nihče niti ne govori. V Beogradu so ustvarili takšno situacijo, da nihče več ne spremlja dela v okrnjeni Narodni skupščini, kakor da je to kje v Siamu ali še kje bolj daleč. Dočim bo na Češkoslovaškem ves narod navdušeno slavil desetletno osvobodjenje in ujedinišja, so v Beogradu dosegli tak razkol v državi, kakor ga ni bilo še nikdar, niti v najbolj temnih dneh naše zgodovine.«

Poparjenost v režimskih krogih

Ostri napadi časopisja na dr. Korošca. — Nezadovoljnost med muslimanskimi vrstami. — Značilen spor med klerikali in demokrati

Beograd, 4. avgusta r. V političnih krogih živahno komentirajo pisavo »Trgovinskega glasnika« (glej 8. stran), ki tudi v današnji številki zelo ostro napada vlado in pletira za tezo KDK. Tudi današnja »Politika« v uvodniku vehementno napada dr. Korošca. V političnih krogih v zvezi s tem ugotavljajo, da se pojavljajo med vladnimi skupinami vedno ostrejša nasprotstva, kar se izraža tudi na sejah Narodne skupščine. Radikalni in muslimani se udeležujejo sej v tako malem številu, da se danes seja dolgo ni mogla pričeti, ker ni bilo dovolj poslancev navzočih. Pašicevci in centurmasi sploh ne prihajajo na seje.

Z največjo pozornostjo opazujejo po-

la, kako sodijo režimovci o ujedinišju in o Vidovdanski ustavi. Srbija je prečanske kraje osvojila in akt od 1. decembra 1918 ter Vidovdanska ustava nista nič drugega kakor »oreol«, naknadno priznanje fait accompli, »moralna in človeška podkrepitev utrditvenih prava Srbije« t. j. priznanje prevlasti in hegemonije Srbije! To je torej ideologija režima in zdaj je razumljivo, zakaj so vladodržci tako razburjeni, če KDK zahteva enakopravnost za vse dele države in če ugotavlja, da se nobena od prejšnjih narodopolitičnih individualitet ni odrekla svojega prava v prid drugi, temveč le v prid državni celini!

Da z vsakim sredstvom in če treba s skrajnim nasiljem brani to cinčno, a na žalost tudi pogubno »filozofijo hegemonizma«, zato so si vladodržci izbrali dr. Korošca, ki je v svoji slepi strasti sprejel službo, katere je od vsega početka zamišljena kot rabeljska služba proti vsem onim, ki smatrajo, da je Jugoslavija nekaj drugega nego domena privilegirane beograjske oligarhije! KDK pa ne bo odnehala. V svesti si, da je izvršiteljica neomajne volje naroda, se bo nepopustljivo borila, dokler prava jugoslovenska ideja ne premaga infernalne hegemonistične potvorbe bistva naše države

lični krogi tudi razvoj dogodkov v JMO. Vedno več organizacij te stranke zahteva, naj izstopi dr. Spaho iz vlade in naj se poslanski klub JMO pridruži akciji KDK. Z ozirom na vse to se je v vladnih krogih zadrževalo, da bo zasedanje Narodne skupščine zaključeno že sredi prihodnjega tedna, četudi je vlada prvotno želela izvesti mnogo obširnejši program. V vladnih krogih je opaziti vedno večjo nervoznost, pa tudi znake vedno večje popustljivosti. Aktivni radikalni ministri je izjavil vašemu dopisniku, da bi bili radikalni takoj pripravljeni pristati na volitve, če bi imeli garancijo, da bo volitve vodila široka koncentracijska vlada.

Pozornost je vzbudil tudi spor, ki je nastal med demokrati in klerikalci radi izvolitve namestnikov predsednika in v podpredsednikov Narodne skupščine. Klerikalci so zahtevali eno mesto za sebe, ker so namestniki člani državnega odbora za volitve, ako so predsedniki zadržani. Zato so si klerikalci na vse načine prizadevali, da si pridobijo to mesto s pomočjo katerega bi lahko po radikalnem vzorcu pomagali »delati« volitve. Demokrati pa, ki se bavijo z enakimi načrti, so se temu najodločnejše uprli ter postavili svojega kandidata v osebi poslanca Slavka Dukanca, ki je bil tudi izvoljen. Klerikalci so raditega skrajno nezadovoljni.

Javne molitve za Radičevo zdravje

Zagreb, 4. avgusta r. Jutri dopoldne ob 9 se vrši na zgodovinskem Markovem trgu javna služba božja z molitvami za ozdravljenje Stepana Radiča. Molitvam bodo prisostvovali v Zagrebu navzoči poslanci KDK s predsednikom Pribičevićem ter deputacije vseh političnih in kulturnih organizacij iz Zagreba in zagrebškega okraja. Iz okolice bodo prispele kmetje z zastavami in pevskimi družbami. V Zagrebu se staho širijo vesti, da je Radičev stanje jako resno in to glavno zaradi slabosti srca.

Oster nastop »Politike« proti dr. Korošču

Beograjska »Politika«, ki je doslej vedno zagovarjala dr. Korošca, ga je začela včeraj ostro napadati. — Očita mu nesposobnost za vodstvo države

Beograd, 4. avgusta, r. Kritika proti Koroščevi vladi postaja tudi v beograjski javnosti vedno ostrejša in vedno bolj splošna. Veliko pozornost je izzval včerajšnji ostri članek »Trgovinskega glasnika«, (objavljamo na 8 str.) danes pa se je oglašila celo »Politika«, ki sicer z drugega stališča nastopa proti dr. Korošču, a prihaja istotako do zaključka, da je kot državnik nesposoben in da je njegova glavna umetnost čakati na katastrofo. V svojem uvodniku piše »Politika« m. dr.

Kakšne izgleda ima dr. Korošec? Pri predalju predsedstva mu je Vukičević tadel tudi svojo vojsko. Dal mu je svoje pomočnike, dal mu je tudi popolnoma nove ljudi. Vukičević je človek malega obzora, zato skuša zavarovati sebe v momentu, ko je treba zavarovati državo. On uvaša na vado začeti, kakor da je današnji čas primeren, da se ljudje vadijo v ministrovanju.

Z druge strani izjavljajo demokrati, da se nahajajo v vladi z ljudmi, na katere jih ne veže nič idealnega. Vlada pravi, da je njena glavna naloga »obrana države« in to naj vrši dr. Korošec s heterogenimi elementi in s poraženo vojsko, ki ni nlegova in je zato ne more obvladati. Abstinenca pašicevcev in centurmasjev je jasen dokaz za to.

Koroščeva politična preteklost s stališča državne celote ni lepa: Tudi on se je trudil po svojih močeh razgibati duhovne celote našega naroda. Kar se tiče njegovih državnih sposobnosti, je imel Korošec dovolj prilike, da jih pokaže, kot minister notranjih zadev. To, kar je pokazal, mu gotovo ni pomagalo do predsedništva vlade. Pod njim je prišlo do mnogo nerazumevanja, ne-

sposobnosti in prelivanja krvi in rezultat vsega — neka mučna atmosfera in z njo 20. Junij. Vse to je izviralo drugo iz drugega in minister ne odgovarja samo za to, kar je napravil, nego tudi za ono, kar ni znal preprečiti. Dr. Korošec pa zelo mnogih stvari ni znal preprečiti. Kot ministru notranjih del mu je nedostajalo dalekovidnosti v bodočnost. Ali jo bo imel kot nosilec celokupnega režima in v tem položaju?

Načelno osnovo svojega dela je podal dr. Korošec s svojo deklaracijo. V njej je polno lepih besedi in obljub. Vse to poslušamo že toliko let, da se bojimo, da bomo to še čisto slišali.

Ali dve mestli v deklaraciji zaslužita, da jih podčrtamo. Prvo je ne samo obsodba zločina Radiča marveč tudi obsodba onih, ki »obtožujejo« celotni narod brez vsakega razloga za čin, s katerim ta del nima nič skupnega. Ali se pri tem ne uvideva, da je že sama poljava dr. Korošca na mestu predsednika vlade neko nerodno priznanje, da so Srbi krivi, — čeprav niso krivi?

Drugo in najvažnejše mesto v deklaraciji je ono, kjer se pravi, da je »vlada dolžna in voljna, da zagotovi ustavi in zakonom veljavno in spoštovanje«. Mi bi hoteli, da vlada s spoštovanjem zakonov prične naj prej pri sebi. Dalje: Ali misli dr. Korošec, da se veljava ustave in zakonov že ne ubija? Treba je utiti katastrofi, ne pa jo čakati. Dr. Korošec je doslej le čakal. On še zdaj obeta, da bo čakal. Je-li uverjen, da bo katastrofa, ki se bliža, manjša od one z dne 20. junija? In kaj bi tu pomagala sankcija, ki nam jo obeta naknadno dr. Korošec?

Seja okrnjene Narodne skupščine

Poslanci vladne večine se zopet ne udeležujejo sej. — Zakon o državljanstvu sprejet

Beograd, 4. avgusta. Sprito naraščajočega nerazpoloženja v vladnih vrstah ima vlada z Narodno skupščino vedno večje težkobe. Današnja seja je bila dolgo brez kvoruma, ker vladni poslanci tudi sedaj ne prihajajo k sejam. Predsednik je bil sicer že ob 9. na svojem mestu, vendar pa je mogel otvoriti sejo šele ob 10. Ze pred začetkom seje je prišlo do ostrega spopada in prekanja med demokrati in zemljoradniki in se je hrup nadaljeval skoraj ves čas. Po prečitani zapisnika je hotel predsednik takoj preiti na dnevni red, toda poslanec Vujić je zahteval provizko, ugotavljač, da ni kvoruma. Predsednik se je temu protivil ter je znova začel zviniti in klicati poslance tako, da se je med prekanjem končno vendarle zbralo potrebno število poslancev, naker je predsednik Vujićevu zahtevu odklonil in odredil prehod na dnevni red.

Prva točka dnevnega reda je bila nadlavljanje razprave o obtožbi proti dr. Periću. Ker se ni nihče več javil k besedi, je predsednik odredil glasovanje. Proti obtožbi in za prost prehod na dnevni red je glasovalo 150 poslancev, za izročitev dr. Perića sodišču 7 zemljoradnikov, dočim so Nemci odšli prazne glasovnice.

Prihodnja točka dnevnega reda je bil zakon o državljanstvu. Uvodoma je podal dr. Korošec kratek ekspozé, v katerem je prosil, naj Narodna skupščina sprejme predloženi zakonski načrt. V debati je zemljoradnik

Voja Lazić naglašal, da bi bilo treba to vprašanje že davno rešiti, ne pa čakati celih 10 let. Vendar pa zakon, ki ga je predložil dr. Korošec, še sedaj ne odgovarja vsem potrebam, zato zahteva, naj se vrne odboru v svrhu izboljšanja.

Enako stališče je zavzel tudi Nemec dr. Kraft, ki je v imenu svojega kluba predložil obširno izjavo, v kateri kritizira poedine določbe zakonskega načrta. Tudi on se pridružuje zahtevi posl. Lazića, naj skupščinski odbor zakon še enkrat preštudira in na novo stilizira. Od vladne večine so sploh nihče ni javil k besedi, na kar je predsednik debato zaključil in je bil zakon pri nato sledečem glasovanju sprejet s 151 proti 12 glasovom.

Nato je bil v smislu že včeraj doseženega sporazuma izvoljen 21 članski skupščinski odbor, ki bo razpravljaj o nettunskih in bernskih konvencijah. Sledila je izvolitev namestnikov predsednika in obeh podpredsednikov Narod. skupščine kot članov drž. volil. odbora. Izvoljeni so: rad. Drago Obradović, demokrat Slavko Dukanac in musliman Mastafa beg Kapetanović.

Vladna večina je nato brez debate rešila še nekatere prošnje in pritožbe, naker je predsednik ob 13. sejo zaključil in napovedal prihodnjo za ponedeljek ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu prihodnje seje je razprava o vladni deklaraciji.

Nettunske konvencije pridejo v četrtek na razpravo v Narodni skupščini

Zakon o ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji bo zopet odložen. — Konstituiranje odbora za pretres nettunskih konvencij

Beograd, 4. avgusta n. V zvezi z vladno deklaracijo se je danes mnogo govorilo o vprašanju ratifikacije nettunskih konvencij. Po informacijah iz vladnih krogov bodo nettunske konvencije postavljene po vsej priliki na dnevni red Narodne skupščine v četrtek. Iz tega izhaja, da namerava vlada nettunske konvencije na vsak način sprejeti v Narodni skupščini pred zakonom o ureditvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji. To vladno postopanje je izzvalo v političnih krogih razne komentarje. Z vladne strani se povdarja, da odredbe nettunskih konvencij glede agrarnih vprašanj niso nič drugega, kakor odredbe, ki so že predvidene v santamargheritskih konvencijah. Gre samo še za malenkostne dopolnitve. Zato se v vladnih krogih zatrjuje, da ratifikacija nettunskih konvencij pred sprejemom zakona o dalmatinskem agrarnu ne more igrati nobene posebne vloge in da se je ne more smatrati kot izizigiranje z ene ali druge strani, tudi s tega razloga, ker se hoče končno odstaviti vprašanje nettunskih konvencij z dnevnega reda in z ratifikacijo urediti naše razmere z Italijo.

V opozicijskih krogih pa sklepajo iz teh načrtov, da je vlada definitivno sklenila odložiti vprašanje dalmatinskega agrara na poznejši čas in da se ta zakon od strani vlade vsekakor ne bo predložil v spre-

jem Narodni skupščini tekom sedanjega poletnega zasedanja. Na ta način pripravljala vlada dr. Korošca še novo izzivanje vseh prečanskih krajev, zlasti pa Dalmacije.

Beograd, 4. avgusta n. Danes dopoldne se je konstituiral odbor za proučevanje nettunskih konvencij ter za proučevanje mednarodnih prometnih konvencij, sklenjenih v Bernu. Za predsednika odbora je bil izvoljen demokrat dr. Milan Milojević, za podpredsednika Mihajlo Ranković, a za tajnika klerikalec Karl Skulj. Prva seja odbora se vrši že jutri.

Zakon o katastru

Beograd, 4. avgusta. n. Popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali samo o načrtu zakona o katastru. Ministrski svet je po krajši razpravi odobril predloženi zakonski načrt. Nocoj odpotuje z zakonskim načrtom poseben kurir v Han Piesak, da ga kralj odobri. Zakonski načrt bo kot nujen predlog predložen Narodni skupščini.

SK Primorje v Beogradu

Beograd, 4. avgusta. n. Danes je bila odigrana nogometna tekma med ASK Primorjem, prvakom Ljubljane, in beograjskim »Sokolom«, z izidom 2 : 1 v korist Beograda. Polčas 1 : 0 za Primorje. Igra je potekala zelo zanimivo, Beograščani so bili zlasti v drugem polčasu v premoči.

Naši kraji in ljudje

Dekan Anton Koblar,
zlatomašnik

Venerj je minilo 80 let, odkar je sedenji dekan v Kranju g. Anton Koblar v svojem domačem kraju v Železniki na Goranjskem pol nove maše. Vozaslužbeni ljubljani, čigar zaslug je ocenil občinski odbor mesta Kranja s tem, da ga je imenoval soglasno za častnega občana, želimo, da bi zdrav in čili še mnogo let doval za svoj narod.

Zivljenjski jubilej uglednega Ljubljancana

Gospod Ludovik Černe st., zlatar, trgovec, hišni posestnik in meščan ljubljanski, praznuje danes v krogu svojih otrok in vnukov 70letnico svojega rojstva. Jublanti

Je bil rojen dne 5. avgusta 1858. v Ljubljani in je prišel 1899. samostojno zlatarsko obrt v Wolfovi ulici št. 3. Ta hiša je prišla pozneje v njegovo last in v njej še danes vodi in skrbno upravlja svojo, po vsej Sloveniji in tudi izven nje dobro poznano in solidno zlatarsko trgovino in delavnico.

g. Černe je vsakemu Ljubljancu znan kot človek mirnega in kremenitega značaja in izredne marljivosti. Z lastno pridnostjo in vztrajnostjo se je povzpela od revnega rokodelskega pomočnika do uglednega in obče spoštovanega obrtnika, trgovca in hišnega posestnika ter ljubljanskega me-

ščana. Leta 1894 je stopil v ankoni, iz katerega je sledilo 13 otrok; od njih žive še štiri. Najstarejši, Ludovik, je solastnik tvrdke in navdušen sportnik.

Usoda je naklonila ljubljani tudi marsikatero bridko uro, zlasti ko mu je umrla ljubljena soproga in je tekoma let leglo v grob devetero otrok. Kljub vsemu je prenašal vse neizprosne z jekleno vztrajnostjo in je še vedno mladeniško čili in svež. Oposodi ljubljani, ki bo obhajal prihodnje leto tudi 40letnico kot samostojen obrtnik in trgovec, želimo in srca, da bi preživel še dolgo, dolgo vrsto let čili in zdrav v krogu svojih dragih!

Letovanje jugoslovenskega učiteljstva v Dalmaciji

Bol, začetkom avgusta. Prehitro je prišel čas odhoda prve skupine v domače kraje in vsi, ki smo ostali ali prišli na novo, imamo edino mučno svest, da bodo enako hitro minule vse počitnice, nakar se bomo spet razkropili na svoja hladna službena mesta.

Kar nas je moških, smo se bali, da bodo za nas pod kaznijo uvedli damske kopalne obleke, kakor jih imajo zapovedane v ita-

Hjanskih kopalščih in je ta moralni val prišel celo v Split. Če bo ta uredba kaj koristila morali, je dvomljivo vprašanje. Bože milni! Kdo bi se pohujšal ob morju pod žgočim solncem ob pogledu na tako množico nožic, zdravih in krepkih teles, ki mrgole blizu in daleč. Morebiti bodo pa res uvedli drugo leto solnčenje kar v kožuhih, kar bo najboljšje zdravilo zoper revmatizem, angino in tudi za moralo.

V Sloveniji je vročina, kakor smo čitali, okrog 52 stopinj, pri nas pa temperature sploh ne merimo, ker bi živo srebro izhlape-

lo. Kar se tiče naše kolonije in menze, mora biti vsak na moč zadovoljen. Kdor išče komforta, naj ne letuje v ferijalni koloniji, ampak v Karlovi varih ali na francoski Rivijeri. Hrana v ferijalni menzi stane 26 dinarjev, v penzionatu 60 Din (lani samo 40 Din), pa je še vedno zadovoljiv obisk tujcev, čeprav životari Bol brez vsake reklame, ki pa bi jo zaslužil v večji meri, kakor marsikatero drugo kopalšče.

Ob večernih urah se razvije zelo živahna promenada ogorelih Dalmatink, Srbkinj, Slovenk, Hrvatice, ki cvrče kakor jata vrabcev v grmovju. Žalobno se naša slovenska

posem ne glas ob pomolu in obali tako pogostokrat kakor lani, zato nas še bolj prevzema, če se sredi žumčega valovanja oglase odmevi: ... »Slovensko deklo«. Gotovo povzroča naša kolonija največ življenja na Bolu. V vsakem kotičku najdeš, posebno proti večeru, zagorele obraze ob močni dalmatinski kapljici, ki pojača krvni obtok. Kar nas je temnopoltih, se solnčimo kakor martinčki, brez najmanjših posledic. Manjša grupa nas je obiskala sosednjo ferijalno kolonijo na Jelsi na otoku Hvaru, kjer letuje preko 150 ferijalcev. Okolica Jelse je obdana s lepo šumo, a šal leži v zoli zaprtem pristanišču. Velik plus za Jalso je še dosti lepo urejen park poleg

Novo železniško postajališče Jevnica med Lazami in Kresnicami bo danes popoldne po prihodu ljubljanskega vlaka slavnostno otvorjeno

Na beograjski plaži

Beograd, v avgustu

Ladja prepeljava ogromne množice kopalcev z enega brega Save k drugemu. Zraven izgledajo kakor igračke veliki motorni čolni, ki tudi prepolnjeni s kopalci tekmujejo med seboj v brzini. Ko pridejo na plažo, boba, posebno popoldne, za kabine. Ko vržete s sebe preznojeno obleko, ostavite tudi vse skrbi vsakdanjosti z njo vred v kabini. In vse je nekam prirodno, veselo, brezskrbno. Muzikantje pihaajo, godejo, udarjajo v svoje instrumente — v kopalnih hlačkah. Gostilničar ponuja v kopalnem kostumu jedilni list s celo kolekturo najizbranejših jedi, zraven pa še priporoča, da naročite na razniju pečene-ga soma — ki še plava v Savi. Pri ograji orglja invalid in prosil milostinjo — tudi v kopalnih hlačkah. Fotograf vas slika v petih minutah V kopalnem kostumu, seveda ...

Grizem pečeno koruzo in solnčim se. Ne mislim nič, prav nič; božanstveni trenutki. Mimo prideta gospod in gospa. On ima naočnike, precešen trebušček in neizmer-no, recimo dobrodušen izraz lica. Ona visoka in vitka, v modernem kostumu, se očividno dolgočas. Njima nasproti pride mladič. Lep je, stasit, gotovo sportaš. Gle-da nekam zamišljeno v daljavo, ko pa pride mimo gospe, reče polglasno: »Jutri ob istem času.« Ona samo pritrjevalno pomajkne z očmi: »V redu.« Ubogi možiček!

V vodi kar mrgoli kopalcev. O plavanju v ograjenem prostoru ne more biti govora. Se je treba že potruditi na sredino Sa-

ve, tja izza vsidranih vlačilcev. Najlepše bi bilo preplavati jo, toda stvar je opasna. Sava ima svoje muge, kakor vsaka ženska ...

Imeli smo doslej več predavanj in sestankov. Inspektor Ivan Babič iz Splita nam je predaval o zgodovini Bole, nadzor-nik Dimiž iz Sabca o Sumadiji in bojih za osvobodjenje in tovaris Mrovlje o zgodovini FS in važnosti ferijalnega pokreta med ju-goslovenskim učiteljstvom. Pri zadnjem zborovanju je bila soglasno sprejeta resolu-cija ferijalnega jugoslovenskega učitelj-stva, ki jo bo predložil kongresu FS v Ze-muru poverjenik in šef kolonije Slavko Mrovlje. S posebnim parnikom smo pri-ridili 9. julija glavno ekskurzijo na Hvar, Vis in Biševo, skupno s kolonijo na Jelsi. Poleg tega imamo na programu manjše izlete v skupinah. Kolonijalno življenje po-teka točno po načrtanem sporedu, ki naj bo: ... je učiteljstvo iz vseh pokrajin.

Za Vaša letna oblačila LUX!

MAGNA PURGA

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omet po vseh lekarnah Din 4.—

Premijera! Popolnoma novo!
Prvič v Ljubljani!
Osvajalec ženskih src
HARRY LIEDTKE
v najnovšem velefilmu krasote
Rivijera
(Rouge et noir)
Strastna igra hazardista. Propast.
Zmaga ljubezni. Krasni posnetki
rivijere.
Krasno! Divno! Edinstveno!
Predstave ob 3., 5., 6., 7., 8., 9.
Oglejte si naše fotose.
KINO IDEAL

smo dobili popa za predsednika vlade. On ima gotovo dobre šanse pri gospodu Bogu. Eno besedo bo rekel pred tronom, pa bo vse v redu v Jugoslaviji in okoli nje. Samo če bi ljudje ne bili tako neverni! ... Izis.

Za solnčenje najboljša „Solancrème“ v tubah. Dobi se v drogeriji A. Kanc sinova, Zidovska ul.

Novice iz Kostanjevice

Kostanjevica, 3. avgusta. V nedeljo 29. julija je po dolgotrajni suši precej izdatno namočil dež žejno zemljo tudi v naši občini. Vendar so bile te kaplje zelo drage za posestnika Jordana in Abrama, katerima je pri tej priliki ob nevihti treščilo v kozolec in hlev na Dobravi pri Kostanjevici. Škoda je pri obeh velika in z zavarovalnico premoja krita. Gasilna društva iz bližnje Prekope, vasi Ostrog, iz Kostanjevice in St. Jerneja so kmalu zadušila nastali požar, kar je bilo zaradi zelo skupaj stoečih poslopj zelo težavno.

Lokalizirali pa so požar na obstoječa poslopja popolnoma in se oženj ni mogel razširiti na bližnja posvetva. Opazilo se je pri tej priliki, da gasilno društvo v Kostanjevici ne more dalje obstati pri sedanjih gasilnih pripomočkih, ki obstojajo samo iz dveh brizgal tipa Samassa, od katerih je večja že nad 60 let stara in nima nobena od njiju črpalne naprave, brez katere si uspešnega gašenja ne moremo misliti. Merodajni krogi naj vendar enkrat uvidijo potrebo moderne motorne brizgalne in naj prispevajo k nakupu. Društvo si veliko prizadeva ter ima že zagotovljene velike vsote, ki pa ne bodo zadostovale, če javne korporacije ne prispejijo na pomoč.

Gradba ceste Kostanjevica - Oštrc se bo drazila v petek 10. t. m. in so pogoji zelo povoljni. Gradbena direkcija v Ljubljani bo vodila to dražbo, kakor bo pozneje nadzorovala gradnjo ceste. Nuino je da bi se gradnjev že letos pričela in da bi bila cesta gotova vsaj do zime. Material je jako ugodno nameščen in se ga more na večini proge kar ob cesti nabaviti, kar podjetnikom znatno olajša dobavo. Če bo sta cestno - okrajni odbor kostanjeviški: in oblastni odbor skrbela za nadaljevanje te ceste na Črneče vas in potem dalje do hrvaške meje, tj. bo zagotovljena naša hvaležnost Sicer pa je zadeva že 40 let aktualna in enkrat mora priti do izvršitve, kar je bilo že tolikrat objubiljeno. Tudi zapuščena Čačarija naj enkrat kaj dobrega doživi, saj je vajena doslej samo na slabo. V kratkem pričnó čez Kostanjevico voziti avtobusni prevozne in prometne družbe »Tapred« iz Zagreba in Novega mesta. Obiskovalci Zagreba bodo imeli zelo ugodno, ker bo možno na ta način prihajati jutraj v Zagreb, zvečer pa se vrniti in na ta način ves dan porabiti za opravke v Zagrebu, ne da bi bilo treba tam prenočiti.

Dr. Korošec in Slovenija

Slovenija: „Za božjo voljo, Tone! Kaj vendar počneš? Mene zabijaš v zagozdo! Se ti nič ne smilim? Ne vidiš, kako me boli? In res ne vidiš, kako je Mussolini na preži?“

Beograd pod vtisom zagrebskih senzacij

»Reč Pribičevića« največja senzacija za Beograd. — Sv. Ilija: novinarski »kirmes« v Koviljači. — Praznina v Narodni skupščini ob vladni deklaraciji. — Hladilo v Savi, še rajši pa v Dunavu

Beograd, 2. avgusta. Današnji dan ni bil nikakor tako zanimiv, kakor je bil včerajšnji. Beograjčanje so v svojem temperamentu precej južnjaki, ki se užijejo kakor slama, da zaplapolijo plamen hipoma silno visoko, pa potem tudi hipoma zopet nade. Za Narodno skupščino danes že ni bilo skoraj nikakršnega zanimanja več. Vse drugače pa je bilo zanimanje za »Reč«.

Da bi bili videli včeraj popoldne, kak di-
rendaj je bil na Terazijah, ko je izšla — »Reč Pribičevića«, kakor kriče razprodajalci listov po beograjskih ulicah v prvih popoldanskih urah.

— Reč Pribičevića! Separatistička skupščina v Zagrebu! Prečani ne priznajo od-
luke Narodne skupščine!

Tako in podobno se je glasilo iz ust bo-
sopetih razpencev, razpodašalcev, katerim
prav nič ni bilo treba pomisliti lista, ker
se je občinstvo dobesedno trgalo zanj. Uprava »Reče« gotovo še ni nikdar napra-
vila tako lepega »posla« kakor včeraj, kaj-
ti ni ga bilo človeka takele okoli treh po-
poldne na ulici, da bi ne držal v rokah
Pribičevićevega lista. Na terazijski strani
»Moskve«, ki je popoldne v senci, in pa
vse tja gori mimo Deffrankove slaščičarne
so bile vse mize polne občinstva. Pred
»Balkanom« vse nabito, a vsak prav vsak
v rokah »Reče«. In kako so jo čitali! Kar
požirali so jo! Dopolnjska skupščinska
seja je bila sicer senzacija za senzacije,
leoni Beograda, toda sklepi zagrebske
skupščine so bili senzacija, ki je daleč pre-
segala vse, kar je bilo do umoru v Narodni
skupščini doživljeno Beograd.

Da se zvečer po vsem Beogradu ni go-
vorilo o drugem, ko edino le o zagreb-
skih sklepih in Pribičevićem govoru, je
umljivo samo po sebi, a danes, ko se pra-
znuje pravoslavni praznik sv. Ilije (Elija)
(večina beograjskih novinarjev je izletela
v precej oddaljeno »banjo Koviljača«, kjer
se bo vršil zvečer po njih prireditel »kir-
mes« s koncertom — naše »žganje« je
pač precej bolj slovensko, kakor je ta
»kirmes« srbski) in je bilo zato življenje

po glavnih mestnih ulicah še živahnije,
kakor navadno dni, je bila poleg »Reče«
»Politika«, ki je s svojim obširnimi poročil-
om o zagrebskih dogodkih vezala vso po-
zornost občinstva.

Za Narodno skupščino se je občinstvo
zelo malo zanimalo, dasiravno je bilo na-
povedano da veliki mojster miru in reda
v državi, gospod dr. Korošec, pada na da-
našnji seji vladno deklaracijo. Za vstopni-
ce se ljudje prav nič niso trkali, lože so
bile malone prazne in ravno tako je iz no-
vinarske lože zevala v dvorano praznina.
»Kirmes« v Koviljači je bila pač večja pri-
vlačnost kakor pa vladna deklaracija. In
kakor se zdi, je gromovnik sv. Ilija izva-
bil iz Beograda in njegove Narodne skup-
ščine tudi precejšnje število poslancev,
kajti praznina v dvorani je bila tokrat še
znatno večja kakor včeraj in seja se je
mogla pričeti šele celo uro po napoveda-
nem času, namesto ob 9 šele ob 10. Ne
vem, ali je bilo v vsej zbornici, recni in pi-
ši, sto poslancev! Radikalske vrste so se
še bolj razredčile, odzgnili se je seji tudi
še kak demokrat, zemljoradnikov sploh ni
bilo. Nemci pa so prišli poslušati samo de-
klaracijo, potem so pa zopet izginili iz
dvorane dr. Korošcu so tupatam medlo
zaploskali, seveda njegov najbližji pristaši
v zadnjih klopih centra, potem pa je
bilo vsega konec in zborovalci so izginili
po klubih, potem pa kolikor mogoče hitro
ven iz skupščinskega poslopja.

Pač vročina, solnca in pa ona iz —
Zagreba, ki jim je tako strahovito legla na
živce, da so vseh skupščinskih prostorih
ni bilo druge govorice, kakor o zagrebskih
sklepih in govorih. Popoldne se je menda
vse šlo hladiti v Savi, če ne morda še
rajiš v Dunav, kajti tudi Sava prihaja —
horribile dictu — iz prečanskega Zagreba!

Evo vidite, tako je minil dan sv. Ilije
v našem prestolnem Beogradu, drugi dan za-
sedanja naše visoke, od vsega sveta za-
radni niene krvave slave gotovo splošno
zavidane Narodne skupščine.

V. Z.

Preko Gorjancev v Belo Krajino

Dežela solnca, rož in grozdja. — Belokranjska gostoljubnost in postrežljivost. — Raj ob Kolpi. — Som v Lahinji. — Ljubljana in Belokrajina

Prečudna dežela! Nikoli v svojem življenju
ne pozabim trenutka, ko sem čez Gor-
jance prevozil dol na semiško stran, iz te-
motnih gozdov na solnčno pobočje, in se je
mojim očem odprl nov svet...

Ustavil sem se in strmel na pokrajino, ki
je ležala pod menoj kakor božja dlan, Božja
dlan, bratje, polna čudežnih slik in barv...
Moje oči so samo zamaknjene gledale in gle-
dale, moja prsa pa poželjivo srkala vonj, ki
ga je rahel vetrič iz doline zanašal v goro.
Čudovit vonj, bratje, vonj cvetočih rož in
trti, pomešan z dihom divjega timijana. Bol-
niki morajo ozdraviti od tega vonja, melan-
holiki postati življenja veseli ljudje.

In rože, bratje! Še nikjer nisem videl
toliko rož v tako prelestnih barvah kakor po
belokranjskih vrhovih. To je dežela rož z
zametasto milino, ki odseva tudi iz oči Belo-
kranjcev...

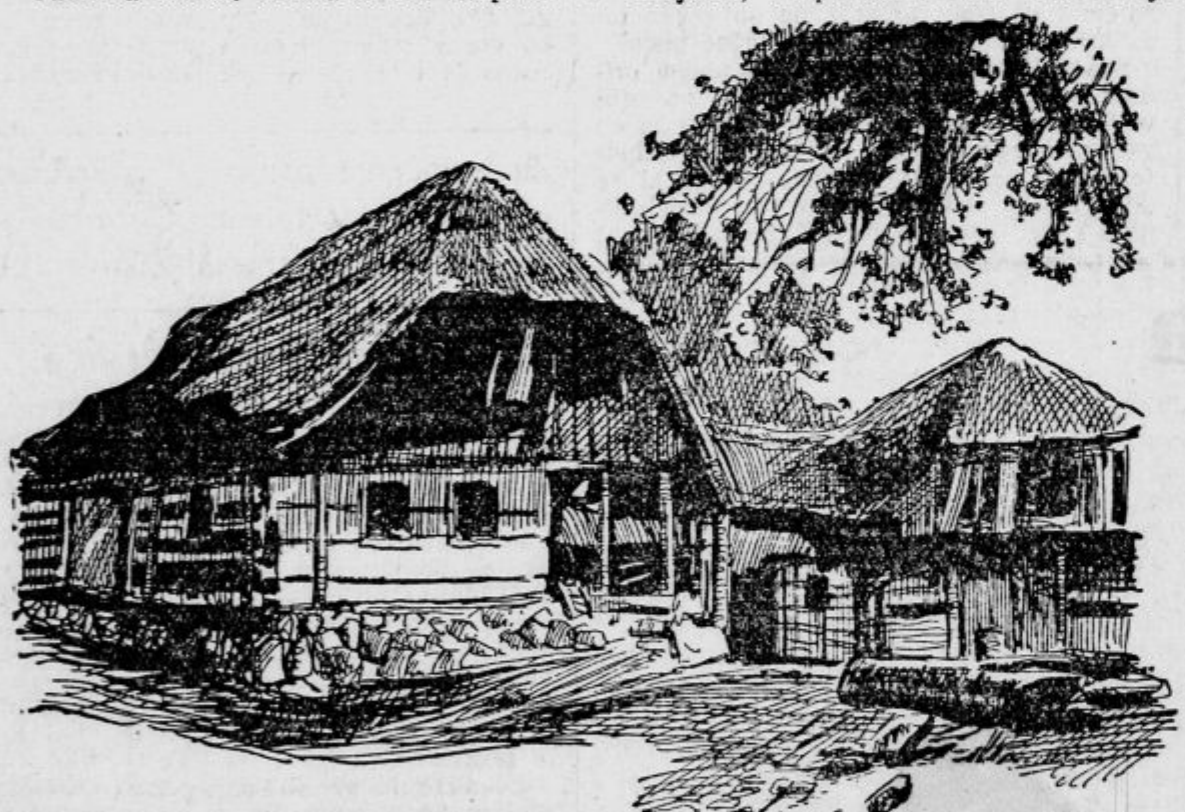
Čudovita dežela, Dežela solnca in pomla-

di. Ko je pri nas še zima, tam že cveto bre-
skve, ko Ljubljanačani še v sukaj seta po Ti-
voliju, Metličani se sediti gorok na verandi,
ko se v Savi še nihče kopati ne upa, tam v
Kolpi že mrgoli kopalcov. V začetku junja,
ko sem bil tam, je Kolpa pri Podzemlju že
imela 28 stopinj toplotle.

Vtis, ko se pripelješ čez Gorjance, je sko-
ro isti, kakor ga imaš na Ivan-planini, ko
iz Bosne prihajaš v Hercegovino. Tu se-
verna stran, oster zrak, planine s snegom
pokrite, temni smrekovi gozdovi, tam meh-
ko južno podnebje, rože, trta, murve... In
narod v belih oblačilih.

Belokrajina, to je sedaj naša Vipavska
dolina, mi je rekel nekdo, dežela solnca in
sladkega sadja. In tu živi plemo, po svojem
značaju krotko in dobrodušno. V tem ple-
menu se združujejo dobre lastnosti sloven-
skega in hrvaškega naroda.

Prijazen, simpatičen narod. Svobodolju-

Belokranjski starinski dom na Preloki

Jurčič in Višnja gora

(Povodom današnje slavlja 450 letni-
ca Višnje gore.)

Ze Prešeren se je obregel ob Višnjo go-
ro z zabavljico: »Višnjani! Kam ste polja
djalji?« »Za pegaza smo pevcem ga pro-
dali«. Jurčič, ki je bil takorekoč višnjanski
rojak, se spominja Višnje gore v povestih
in črticah: Zakrpana Višnja gora, raztrgan
Žužemberk. Spomini starega Slovenca, Grad
Rojinje, Kozlovska sodba v Višnji gori in
morda še druge.

»Zakrpano Višnjo goro« končuje Jurčič:
Dostikrat, ko sem šel skozi staro mesto
Višnjo goro, bi bil rad vprašal — namreč,
kje imajo Višnjani ubiti, nezakrpani pisker,
ki so ga jim vrnili Žužemberčani v popravilo,
ali pa kje imajo polja — ali vselej sem
se bal, da bi me napak razumeli in bi je
ne izkupil, če bi vprašal preveč. Kak reš-
pekt Jurčiča pred Višnjo goro!

V »Spominih« pripoveduje Andrej Pašk
po domače Jakš iz Stične, kako so po va-
seh fante lovili v vojaške in pošiljali gosposki
v Višnjo goro, kako so jih vklejane gma-
li birič in nekateri Višnjane v Ljubljano,
kako so vlovljeni fante zbijali med potjo
šale in peh zabavljice na Višnjane. Teh za-
bavljic si ne upam ponoviti, ker sem samo
naturaliziran Višnjan in imam rešpekt pred
pravimi Višnjani.

V »Gradu Rojinje« omenja Jurčič višnje-
gorske vislice, pripoveduje o krošnjah

Črtku, ki ni hotel prenočiti v Višnji gori,
ker so meščanje od nekdanj malo bolj oša-
ni, kakor navadni ljudje.

»Kozlovska sodba« je višek hudomušnosti.
Jurčič začne povest: Veliko sicer vem o
Višnji gori, vem na priliko povedati o ne-
kem slovečem polžu in drugo, pa tega ne
bom raznašal. Tudi o tisti glasovitosti črešnji,
ki baje raste v Višnji gori in rodi že do-
kaj let, pa ne vedo Višnjane, ali so črešnje
črne ali belice, ker jih otroci vselej zelene
porejajo — tudi o tej ne bom govoril; tem-
več zazdaj naj pohvalim samo višnjansko
sodnijsko bistroumnost (da ne bo nespora-
zuma — Jurčič ima v mislih staro mestno
sodstvo), naj namreč povem, kako je tekla
v starem času sloveča pravda zavoljo ko-
za Lukeža Drmulje in nepopasene vrta
Andraša Slamorezca. Jurčičevi sodniki in
meščanje so: Drmulja, Slamorezec, Gobe-
žel, Griža, Krevs, Črnač, Kisovar, Kravo-
pasec, višnji sodnik in župan je Zaropotaj,
višnjegorski berač in vedež pa Fiere Krivo-
stegno. Prava stara istinita višnjanska imena
so pa: Barbič, Duša, Feichtinger, Gallinger,
Globokar, Goljat, Graul, Groznik, Kastelic,
Kristijan, Kuntera (mestni sodnik), Lam-
preht, Markovič, Nadrah, Nirrenberger (ju-
dex) Reiterbauer, Romer, Rozman, Rus, Si-
mončič, Šparovic, Suštar, Turk, Volk, Zu-
pančič. Ti mestni sodniki niso sodili mest-
nih kozlov in jih obsojali na batine po ko-
zlovski senci, temveč so zares odločevali o
življenju in smrti somoščanov in tulčev-
žikovcev, ki so jim prišli v pest. O tem

ben, zato tudi polni nekega zanašanja na
lo klerikalizem se ni zdelo v Beogradu, ki
strpljiv, in zato hujšanje nekrcanskega
časopisja iz ljubljanske Katoliške tiskarne
na mirno in sovraštvo med brati nima v
teh krajih še manj odziva kakor drugod.

In gostoljubnost je v Beli Krajini tudi še
doma. Vozil sem v peklenški opoldanski
vročini proti Metliki in skoro omedleval od
žeje, zamen se ozirajoč po kakem studencu
ob prašni razbeljeni cesti. Kar zapazim na
neki rebri črešnje, polno, rdečo črešnje.
bratje, pomislite! In seveda sem takoj pla-
nil po njej kakor jata lačnih kosov. A ko
sem bil v najlepšem zobanju, vidim preko
polja v največjem diru hiteti kmeta z grab-
ljami v roki. O je! Brž sem pripravil de-
narnico in pa potreben pogum, če bi se zle-
pa ne mogla pobotati. Ampak, kaj mislite
bratje, možak ni prišel nagnat me, ampak
mi pomagal. Bil je ves srečen, da sem se
lotil prav njegove črešnje, in mi je z grab-
ljami pripognil najlepše veje. Plačati? Kaj
še, dobri mož je bil užaljen, ko sem mu po-
nujal denar.

Postrežljiv narod. Celo vozilki na cestah
so vlnjuni, se ne pridružajo in se radi izog-
nejo celo kolezarju, ki se mu po naših ce-
stah živa duša več izogniti ne more, ampak se
mora kolobar vsakemu izogniti, kakor je
zadnjič poučil ljubljanski policist gospodič-
no kolezarsko.

Kakršen kraj, taki ljudje, pravijo. Ni
vedno res, toda v Beli Krajini je narod ka-
kor njegova zemlja. Nekaj blagega, krotke-
ga in kakor zasanjanega je v belokranjski
naravi. Vozil sem se mimo mlak, kjer so
plavala piščeta povodnih kološi in niti ne
bežala, ko sem se približal. Mogel bi jih
vjeti z roko.

Velika tišina, samotnost in spokojnost le-
ži na tej pokrajini, ki jo le redkokdaj pre-
trga živžig lokomotive ali hupa avtomobila.
Ampak zanimivi kraji, polni prirodnih kra-
sot, skrivnosti in mikavosti. Čudovite so
pokrajinske slike na Kolpi, pomladi prepe-
va v vsakem grmu slavec, videl sem divne
vrtove, slišal o strahotnih brezdnih, in v
Gradcu pod jezom leži v osem metrov glo-
bokem tolmunu velikanski som, grda pre-
dotopna pošast, in iz nje ribiče, ki mu ni-
kako ne morejo do živega.

Skratka, lepa, zanimiva in vabljiva deže-
la, ki pa ima samo to napako, da je za nas
tako daleč. Ampak jaz si mislim: če bi bila
Ljubljana Novo mesto, tedaj bi Belokrajina
oživela. Tedaj bi imeli takele od prve po-
mladi pa do junija veliko belokranjsko se-
zijo. Tedaj bi ob nedeljah vozili preko Gor-
jancev turistovski vlaki in avtobusi in ob
Kolpi bi zrasla kopalnica in letovišča, ko
gobe po dežju. In tako dalje. In bi potem v
jeseni bila morda še ena sezija za Ljubljan-
čane, ko v Beli Krajini zori grozdje.

Tako pa predaleč je Bela Krajina za nas
in kdo jo danes pozna? In Bela Krajina, to-
gata na prirodnih lepotah in zakladih, sa-
meva danes nepoznana in neoceneja in se
čuti zapuščenost in zapostavljenost. In še čaka
dneva, ki jo bo odkril in seznanil s širokim
svetom. Bela Krajina čaka še na svojo bo-
dočnost.

Josip Fr. Knaflič.

Zasledovanje sleparske Elze

Ljubljana, 4. avgusta

Ljubljanska policija in gorenske oro-
žniške postaje že več tednov zasledujejo
rafinirano pustolovko, ki že nad mesec
dni uganja po Ljubljani in v raznih leto-
viskih krajih rafinirane sleparije na račun
uglednih osebnosti. Prijavljenih je bilo že
več originalnih sleparij, ki so se drzni sle-
parki imenovali posrečile. Pustolovka, čed-
no, kodrasto deklet, staro kakih 20 let, se
poljajva v družbi nekega rdečelasega
spremljevalca danes tukaj, jutri tam. Pu-
stolovski parček se je zadrževal dalje ča-
sa tudi na Biedu ter osleparil za pra-
vedne zneske domačine, kakor tudi neka-
tere tuje goste.

Pred par dnevi sta se zatekla v kranjsko
okolico. Kot prvo žrtve si je pustolov-
ka izbrala upravitelja Dolenčevega pose-
stva v Predvorju g. Josipa Slanca, pri ka-
terem pa se je opekla. Zvezo z njim je ho-
tela doseči potom posredovanja štetne ko-
čarjeve hčerke Pavlice Dovčeve. Naročila
ji je, naj stopi k Slancu, češ, da jo čaka
pri njih doma »Jožica«.

»Gospod Slanc bo že vedel, kdo je to
in naj ti izroči na račun g. Dolence 500
Din!« je dejala in čakala. Teda zastoj.
Od Dolencevih je pustolovka odšla k tr-
govcu Ivanu Mehletu v Tupalče ter ga ho-
tela obnažiti za 600 Din. Imela pa je tudi
tu smolo in ji sleparija ni uspela. Nekam
potrta, a vendar ne brez poguma je kmalu
nato potrkala pri kočarici Mariji Polaj-
narjevi v Spodnji Kokri. Glumila je moč-
no razburjenost ter je jela s ploho besedi
razkladati, da je sorodna veleindustrij-
ca g. Frana Dolence iz Škofje Loke, da je
uslužbena v Predvorju in da najno rabi 400
Din za izplačilo delavcem, ker bodo ti si-
cer napadli gozdarja. Polajnarjeva ji pr-
votno ni hotela verjeti in še manj poso-
diti denar toda sleparica si je znala po-
magati. Iz torbice je potegnila Dolence-

več denarja. Polajnarjevi se bolj
prepričevalo govoriti. Dejala je tudi, da
ji bo g. Dolence zelo hvaležen za uslugo,
naka se je dala uboga ženska vendarle
omehati in je sleparki posodila zaproseno
vsoto, ki naj bi jo dobila še naslednji dan
vrnjeno. Ker pa se goljufica seveda ni po-
javila niti naslednjega dne in niti pozneje,
je Polajnarjeva predvčeršnjim prijavi-
la sleparijo orožniški stanici v Predvorju. Tu
so takoj spoznali po opisu nevarno slepar-
ko Elzo B., doma iz Sela, ki ima na vesti
več takih sleparij tudi v drugih krajih Go-
renske ter v Ljubljani, kjer je osleparila
več urgovcev s prepričevalnim skliceva-
njem na sorodstvo ali poznanstvo z razni-
mi uglednimi osebami.

Pustolovka, ki se zna aretacijsko spretno
izmikati, živi s svojim pustolovskim dru-
gom baje zelo »melo«, in zapravljata pri-
sleparjeni denar kar na debelo.

Tabor mariborskih gozdovnikov pod Stolom

Dočim so si postavili ljubljanski gozdo-
vni svoj tabor v Martuljku pri Kranjski
gori, so si Mariborčani razpeli svoje šote-
re pri Črncem jezeru pod Stolum. Tu bodo
ostali vse štiri tedne, ki so si jih določili.

Taborišče samo je že znano iz prejšnjih
let. Gozdovnike kot skavte vabi izredno
ugodna lega in gostoljubje in uslužnost do-
mačinov, posebno g. Bizjaka, ki je dal na
razpolago travnik. Na njem so si uredili
mladi ljudje iz »Rodu severnih wigwamov«
kaj lično domovanje. Razpetih je dvanaest
malih šotorov, sredi med njimi kraljuje
indijanski šotor »tee-pee«. Je zaenkrat naj-
večji, kar se jih nahaja v Jugoslaviji. Ze-
radi tega interesantnega šotora je vredno
obiskati romantični tabor. Sredi šotorov
gori ogenj, ob katerem se vrše večerne
zabave, ki ostanej prav vsakemu v spo-
minu. Po svečanem otvorjenju posveta,
prične čvar ognja, prilagati drv, taboro-
vodja Črni Panter pa pozdravi in prične
»razvijati vreteno« t. j. spravi zabavo v
tek. Za resnimi govori, čitanjem lepih se-
stavkov se vrste vesele točke, pesem,
K koncu vsi pomolče za par minut in pre-
mislijo so li dobro prebili dan in ali so
storili vsaj eno dobro delo. Potem gredo
vsi v šotore in zaspe; pri ognju ostanejo
le čužke straže, ki zvesto stražijo vso noč.

Jutraj, ko sinese prvi prameni solnca
od vzhoda je budnica; vsi hite k jezeru,
da se okopujejo v čisti gorici vodi in po-
tem pri telodvbiš je v jutranjem solncu.
Čez dan se vrste igre, pouk v gozdni mo-
drosti in vaje v lahki atletiki, potem ko-
panje in izleti v okolico; glavno načelo
pa je: biti vedno radosten in na solncu.

Tabor vodi Črni Panter, glavar marib.
gozdovniške organizacije, njemu pomaga
Beli Lisjak, izkušen tabornik. Telesne va-
je pa vodi strokovnjak prof. Cestnik. V
kuhinji se marljivo udeležujejo gozdo-
vnice.

Lepota kraja, interesantnost taborišča in
romantična taborna življenja vabita vse
in vsakogar, da obišče tabor. Sprejet bo
prisrčno, zakaj gostoljubje je gozdovni-
kova dolžnost.

Sokol

Sokolstvo in mednarodne olimpijade

Sokolska organizacija se pred vojno ni udele-
ževala mednarodnih olimpijskih iger, ker niso
niti imele tolikšega mednarodnega pomena, ka-
kor so si ga pridobile po vojni. Več zanimanja
je nastalo za te prireditve po vojni, ko so na-
stale na ruševinah Avstro-ogrske samostojne
slovenske države, ki so si s tem pridobile pra-
vico, nastopati pod lastnim imenom na olimpi-
jadi, kar poprej ni bilo mogoče drugače kakor
pod avstrijskim naslovom. Tega pa seveda So-
kolstvo ni hotelo storiti. — Edini stiki Sokolstva
z mednarodnimi telovadnimi krogi so bili nave-
zani potom Mednarodne telovadne federacije, ki
pa je bila in je še organizacija za sebe ter pri-
reja tudi samostojne mednarodne telovadne tek-
me, ki presegajo po težkosti in obširnosti smoti
olimpijske telovadne tekme.

Prvo se je udeležilo češkoslovaško Sokolstvo
z nekompletno vrsto olimpijade v Anversu leta
1920 in doseglo od 320 dosegljivih točk 305. Ju-
goslovensko Sokolstvo pa je nastopilo prvič na
olimpijskih tleh leta 1924 na VIII. olimpijadi
v Parizu.

Iz navedenega sledi, da imamo v Evropi
prav za prav dvojce mednarodnih telovadnih
forumov: mednarodne tekme MTF in olimpijske
tekme, ki jih pa vodi tudi ista organizacija. Pr-
ve obsegajo poleg orodne telovadbe tudi celo
vrsto disciplin iz proste telovadbe ali tako zva-
ne lahke atletike, dočim se tekme na olimpi-
jadah samo na vseh štirih glavnih orodjih in
preskokih čez konja. To se dejstvo samo na se-
bi favorizira vse one telovadce, ki so »doma«
samo na orodju in jim olajšuje v veliki meri
uspehe na olimpijadi. Prava mednarodna telo-
v-

vadna tekma pa obsega vedbe na vseh glavnih
telovadnih orodjih in poleg tega še skok v višino
in daljino, plezanje, plavanje, metanje kopja
ali diska, tek na 100 yrdov in še katero izmed
prostotelovadnih panog. Ta tekma zahteva od
telovadca vsestranske izvežbanosti na orodju in
s orodjem, odgovarjajo torej mnogo bolj Tyrče-
vem telovadnem sestavu in načinu gojitve telo-
vadev v Sokolstvu.

Sokolstvo se je udeležilo dosedaj mednarodnih
tekem v Pragi 1907, Luksemburgu 1909, Turinu
1911, Parizu 1913, Ljubljani 1922 in Lyonsu 1926.
Povsod so dosegli češkoslovaški Sokoli prven-
stvo, vendar pa se je tudi predvno slovensko
Sokolstvo pod vodstvom br. dr. Murnika vedno
držalo ter je doseglo v Turinu tretje mesto. Po
vojni se je posrečilo tekmovalcem JSS, da so si
priborili že v Ljubljani drugo mesto in ga obdr-
žali tudi v Lyonsu.

Na olimpijadi v Parizu leta 1924 am pridobi-
bili z br. Leom Štukljem svetovnega prvaka v
orodni telovadbi, vrsto kot celota pa je dosegla
že v prvkrat tretje mesto ter se je plasirala
pred Ameriko, Anglijo, Finsko in Luksemburžani.
V Lyonsu je dosegel br. Peter Sumi prvenstvo
v celotni telovadbi z lahkoatletiko vred.

Napjeli pregled nam nudi naslednja razdeli-

tev:

a) olimpijske tekme: leta 1920 so dosegli pr-
vo mesto Italijani, drugo Belgija, tretje Franci-
ja, četrto češkoslovaško sokolstvo in peto An-
glija. — Leta 1924 v Parizu je bil šampion
vseh šampionov br. Leo Štukelj iz JSS, plas-
man vrst pa naslednji: 1. Italija, 2. Francija,
3. Švica, 4. Jugoslavija, 5. Amerika, 6. Anglija,
7. Finska, 8. Luksemburg. Vrstu češkoslovaške-
ga sokolstva se je radi težke poškodbe br. Jin-
dricha razbila med tekmo in zato pri končni
klasifikaciji ni prišla v poštev, pač pa je kot
posameznik dosegel br. Šupčič drugo mesto tik
za br. Štukljem. — Letos se udeležijo telovadne
tekme na olimpijadi naslednje državne repre-
zentance: Francija, Belgija, Nizozemska, Češko-
slovaška, Jugoslavija, Italija, Švica, Luksemburg,
Amerika, Anglija, Finska.

b) mednarodne telovadne tekme MTF: tekma
v orodni in prosti telovadbi:

1907 v Pragi, prvi Čehi, peti Slovenci,
1909 v Luksemburgu, prvi Čehi, četrta Slo-
venci.

1911 v Turinu, prvi Francozi, tretji Slovenci,
1913 v Parizu, prvi Čehi, peti Slovenci,
1922 v Ljubljani: prvaka br. Šumi in Pecha-
ček, vrstni red: Češkoslovaki, Jugoslovenci,
Franciozi, Belgijci, Luksemburžani.

1926 v Lyonsu: prvak br. Peter Šumi, vrstni
red: prvi Češkoslovaki, nato Jugoslovenci, Fran-
cozi, Luksemburžani, Belgijci, Nizozemci.

Iz navedenega pregleda je razvidno, da se
Italijani, ki so dosegli na olimpijadah povsod
prvo mesto, ne udeležujejo mednarodne telo-
vadne tekme v polnem obsegu, ker njihovo znan-
je v prosti telovadbi ne zadostja za večje uspe-
he, četudi jim nudi država vse mogoče pomoči
za olajšanje priprave in vežbanja. Pa še nekaj
drugih narodnosti je, ki nimajo med mednarod-
nimi tekmovalci svojega mesta, n. pr. Anglija,
Finska itd. Tudi sledeje se udeležujejo le olimpi-
jadi, četudi so to dežele krasno razvitega spo-
ta in imajo celo vrsto priznanih rekorderjev v
posameznih lahkoatletskih disciplinah, toda mih-
ovni telovadci niso vsestransko izvežbani za
težki mednarodni telovadni boj na celi črti.

Kakšni bodo uspehi v Amsterdamu? Prognoza
je težavna.

Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da
se v čim večjem številu udeležijo otvoritve
Sokolskega doma na Ježici Zbirališče štastva
v kroju danes, v nedeljo, v Narodnem
domu, odhod točno ob pol 14. Zdravo! —
O d b o r.

Sokol Ježica, Društva ob kamniški progi,
ki bodo pohitela k otvoritvi našega doma,
bodo izstopila na Ježici in se pri gostilni Ra-
movž zbrala za sprejem ljubljanskih Sokolov.
Sprejem bo ob četrti na tri, otvoritev
doma ob pol treh! Druga društva in Ljub-
ljaničani bodo odšli obenem z godbo Soko-
la I. ob pol dveh izpred ljubljanskega Na-
rodnega doma na Ježico. Telovadba se bo
pričela pri Štirni ob četrti na pet.

Sokol v Kamniku bo imel svoj društveni
javni nastop v nedeljo, dne 12. avgusta na
senčnatem letnem telovadišču poleg držav-
no smodnišnice. Po prihodu pokopanskega
vlaka se bo vršil spreved spozni mesto na te-
lovadišče, nakar bo sledila ob 4. javna telo-
vadba. Po telovadbi velika narodna veselica.
Za obilen obisk se priporoča odbor.

Sokolsko društvo Dražgoše priredi 15.
t. m. ob 3. popoldne javni telovadni nastop.
Vabljeni so vsa bratska društva ter Sokol-
stvu naklonjeno občinstvo. Zdravo! 1928

NAJCENEJŠA ZABAVA

so lepe povesti.

Naročite:
TOLSTOJ: Rodbinka sreča. Roman. —
Broš Din 26.—, vez Din 34.—
KERNIK J.: Testament. Povest. — Broš.
Din 18.—, vez Din 26.—
KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE
v Ljubljani in Mariboru.

no silo. Polž vozi z vso paro, kakor ga
predočijo slika, koje original, ki je umetni-
kovo, ali umetniško delo, skrbno čuvam.
Ne vem pa, katero železnico vozi. Zadevo
naj pojasnijo Novomeščani, Kamničani, Vr-
ničani ali Kranjskogorčani. Izživajo, poseb-
no pasazirje, ki se vozijo mimo Višnje go-
re z železnico in provocirajo milorubne
Višnjane, opozarjam, da je mesto Višnja
gora oborožena s kanonom, da s pristnim
kanonom (pri Ševčiku v Ljubljani se pro-
dajajo take težke baterije), ki sicer stopi v
akcijo le ob velikih slovesnostih kedar je
na primer žganje pri Sv. Ani ali kadar
imajo gasilci veselico, da pa se naperi lah-
ko tudi proti sovražniku mesta. Posledice
bi bile še hujše, kakor pri lesenem topu, ki
so z njim streljali Kastavci na sovražnike
Vološčane. Posledice so namreč bile že po
prvem strelu porazne za Kastavcu, kako
šele za Vološčane! Sploh nismo več po-
žarsko mesto. Široki javnosti najbrže ni
znano, da je šampion jugoslovenskih teka-
čev Joža Slapničar z dušo in telesom Vi-
šnjjan. ASK Primorje in Ljubljana si ga po
krivici lastita. Višnja gora je prvo jugoslo-
vensko in menda peto evropsko tekaško
mesto, torej naše najurnejše mesto. Hval

Domače vesti

Najizvirnejše brzojavke

Slovenčevemu štabu kar ne dajo miru vsestranske pritožbe, ki prihajajo iz vrst pristašev SLS in ki s čedalje ostrejšimi izrazi obsojajo sedanjo politiko dr. Korošca. V mučni zadregi, v kateri se ta štab že del časa nahaja, si ni znal drugače pomagati, kakor da je dobil v tolažilo preplašenih pristašev SLS naslerno najizvirnejšo brzojavko:

Zagreb, 3. avgusta (Tel. «Slov.»). Kakor doznava Vaš dopisnik iz popolnoma zanesljivega vira, je dr. Žerjav naročil dr. Birsu, da in vsak način razširi vest, da se v SLS pripravlja razkol.

Ta res originalna t. j. izvirna ataka Slovenčevega štaba na nezadovoljstvo v klerikalni stranki se mora v sedanji dobi kislih kumarov sprejeti s pristnim zadovoljstvom. Želimo «Slovenču», da nas počasti še s sličnimi «izvirnimi» brzojavkami ter ga zadega tudi prošimo, naj nikar ne zapusti te imenitne častniške poti.

* Svetozar Pribečević na Bledu. V torek prispe na Bled predsednik KDK poslanec Svetozar Pribečević, kjer bo ostal dalj časa kot gost poslanca dr. Slivegla v njegovi villi «Wilsonia».

* Razmestitev direktorjev in profesorjev srednjih šol. V ministrstvu prosvete je sestavljena posebna komisija, ki bo določila razmestitev direktorjev in profesorjev srednjih šol v vsej državi.

* Nemški poslanik na Bledu. Nemški poslanik na našem dvoru dr. Köster bo prispe v bližnjih dneh na Bled, kjer bo tekom avgusta v svečani avdienci izročil kralju Aleksandru svoje poverljive listine.

* Premestitev. Vekoslav Štibler, sreski veterinar v Ivanjci, je z dekretom ministrstva poljedelstva in voda št. 7615 od 26. 6. 1928 postavljen za veterinarja pri sreskemu poglavarstvu v Prelozu v 7. grupi I. kategorije in 4. stopnje osnovne plače.

* Izpit za rezervne podporočnike so napravili v Bileči (Hercegovini) v 3. detahranom bataljonu šole za rezervne oficirje naslednji Slovenci: Anton Bauer, Ernest Fleischmann, Aleksander Olišić, J. Jerab, Janez Jošt, J. Kebe, N. Kiodi, Drago Kornhauser, J. Kosi, L. Kralj, Boris Krevelj, dr. Rajko Ložar, L. Lukascik, Boris Orel, K. Pečauer, Frido Pogacnik, J. Pristovnik, J. Srež, K. Sarlah, Valter Šram, Joško Trampuš, Janko Traven, Josip Ulaga, Vinko Zalesiak in Lojze Zupanc.

* Velik koncert na Bledu pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice. 9. avgusta ob 9. zvečer se bo vršil v Zdraviliškem domu v korist Dečjega doma v Ljubljani velik koncert pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Pripravljalna dela je prevzel poseben damski odbor, ki je s hvalevredno poštrevnostjo storil vse, da bo uspeh koncerta vsestransko zadovoljiv. Koncert bo nedvomno najslajša prireditev letošnje sezone na Bledu. Pripravljeni smo, da bo ta velika družabna prireditev pod visokim pokroviteljstvom privabila ne samo letovišarje na Bledu, marveč tudi množico gostov iz drugih krajev Slovenije.

* Velik praznik kmečke demokracije v Krškem. Že vrsto let se je vršil vsakega 15. avgusta na Krškem polju kmečki tabor, ki je bil sprva ožja strankarska prireditev SKS, letos pa je ta prireditev proširjena v praznik kmečke demokracije, v manifestacijo za idejo bratstva in enakopravnosti Slovencev, Hrvatov in Srbov. V vseh prečasnih krajih vlada za prireditev velik interes in računati je, da se bo na Marijin praznik zbralo mnogo tisoč ljudi iz vseh prečasnih krajev, da složno prisežejo zvestost idejam in programu KDK. Interes za krški praznik je tem večji, ker bodo pred narodom govorili voditelji KDK, predvsem predsednik Svetozar Pribečević in namestnik bolnega predsednika Radiča dr. Vladko Maček, poleg njih pa cela vrsta slovenskih, hrvaških in srbskih poslancev. Kdor bo mogel, bo ta dan odinjal na Krško polje, da s svojo prisotnostjo poveča ogromni vtis manifestacije in da črpa nove volje in nove odločnosti za boj, ki ga bojuje KDK za ravnopravnost in spaz države.

* Jubilej ugodnega trgovca. Iz Ormoža nam pišejo: Te dni je slavil tukajšnji ugledni trgovec in podjetnik g. Rudolf Anderlič v krogu ožjih sorodnikov in prijateljev 25-letnico svojega trudopolnega trgovskega delovanja, pri čemer ga je tudi ves čas podpirala vseskozi priljubljena ga. soproga. Tudi mi se pridružujemo častitcem in kličemo: Še na mnogo let!

* Himen. V Rogaski Slatini sta se poročila včeraj gosp. Drago Perdan, učitelj v Št. Pavlu pri Prebolu, in gđc. Lea Horvat, bčiteljica v Majšperku pri Ptuj. Bilo srečno!

* Organi finančne kontrole v klerikalnem paradižu. V dopolnitve dopisa s tem naslovom v našem listu z dne 3. t. m. prinašamo še dopis iz krogov finančne kontrole: Koncem letošnjega julija je bilo upokojenih v Sloveniji pet uradnikov finančne kontrole. Niti eden upokojenih, ki so še vsi čili in zdravi, ni bil dosegel predpisane starosti šestdesetih let in ni imel petintrideset let efektivne službe za dosego polne pokojnine. Upokojenci so bili izborni uradniki in bi lahko še več let opravljali svojo službo. Upokojenim uradnikom mora izplačevati država penzijo, plačevati pa mora tudi novo sprejete uradnike - pripravnike. Te dvojne izdatke pa morajo nositi davkoplačevalci, katerim naklada klero - radikalni režim vedno nova bremena. Značilno je, da ni bil kakor običajno izpolnjen stavek uradnikov finančne kontrole, ki se je zmanjšal s temi upokojitvami, s poduradniki, ki imajo komitarski izpit in deset do dvajsetletno prakso, ampak z novosprejetimi komisarji - pripravniki. Razumljivo je, da zbuja tako postopanje in zapostavljanje v vrstah poduradnikov, ki so stebri finančne kontrole, nevoljo

in manjša veselje do vestnega dela. Le tako naprej in državni dohodki se bodo zvišali! Po rakovo, seveda!

* Rentniki - rudarji iz Nemčije. Rudarsko glavarstvo za Slovenijo v Ljubljani poroča: Naša vlada je započela razgovore z nem. vlado, da uredi končno veljavno invalidske rente, penzije in sploh vse podpore, ki priradajo rudarjem, ki so delali v Nemčiji - po večini na Westfalskem in v Porenju - in ki so se preseleli v svojo domovino, ko so postali za rudarsko delo nezmožni. Zadeva se uredi sporazumno med obema vladama za preteklost in prihodnost. V to svrhu potrebuje vlada podatke o vseh rudarskih vstopnicah in rentnikih, ki stanujejo v krajevinah SHS in dobivajo penzije ali rente iz Nemčije, dalje o onih, katerim so bile že priznane podpore ukinjene in slednjič o onih, ki so bili s svojimi tozadevnimi zahtevami zavrnjeni. Navedejo se naj imena in bivališča, imena rudnikov, pri katerih so bili zaposleni, čas, nosilec zavarovanja, nezdoda, delanost, možnost radi starosti ali bolezni itd. Rudarsko glavarstvo vabi vse prizadete, županstva, župniške urade, delavske korporacije, sploh vsakogar, da mu pošlje potrebne podatke, ki so mu znani, in da opozori prizadete na ta poziv. Rudarsko glavarstvo mora odposlati svoje poročilo s podatki in predlogi do 25. t. m. na ministrstvo za šume in rudnike.

* Nikoli več vojne! Ta klic naj zaori tudi iz naših vrst tovariši, ko bomo dne 12. avgusta zbrani na Brezjah. Spravno slavi ob 10letnici miru se prične ob 10. uri. Pridite vsi! Nimamo plakatov, nimamo sredstev za bučno reklamo, in sami agitirajte za naš dan. Od moča do moča, od vasi do vasi! Polovična vožnja dovoljena od 10. do 14. avgusta. Tovariši na veselo bratsko svidenje! - Glavni odbor ZSV. v Ljubljani.

Spominsko ploščo

† tov. FRANCETU BARLETU

ustanovitelj in I. starostil JGZ, odkrije v nedeljo, dne 19. avgusta ob 3. popoldne prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Cerkljah nad Kranjem.

Tovariška društva, udeležite se odkritja polnoštevilno in ne prirežite ta dan veselje.

Gasilska župa kranjska.

* Nujna prošnja na direkijo državnih železnic v Ljubljani. Pišejo nam: Jesenice so brez dvoma eno od glavnih žarišč našega tujskega prometa. Tu se zbirajo obdvovalci naših Alp, letoviščarji Bleda in okolice, dalje pa vsi oni, ki prihajajo iz severnih krajev na naše Jadransko morje. Zato je umevno, da je promet v kolodvorski restavraciji zlasti v poletnih mesecih zelo živahen. A železniška uprava se za zadovoljstvo tujcev očitno malo zanima. V slučaju neugodnega vremena, kakor so zlasti nevihte, je peronski prostor restavracije popolnoma neuporabljiv in škandalozno je, ako mora množica tujcev v slučaju nevihte sicer sedeti pod streho, pri tem pa trpeti, da so do koče premočeni, kakor se je meni in mnogim drugim te dni zgodilo. Kažti streha propuša dež tako, kakor raztrgana turška zastava. Take stvari našemu tujskemu prometu niso v čast, istotako tudi ne železniški upravi. Nekaj dinarjev je za take stvari treba žrtvovati, ker je neodpušljivo, ako se tuje takimi stvarmi škandalizirajo in to v zelo krepkih besedah, kakor sem se mogel na lastna ušesa prepričati.

Koži manjka pri solnčenju maslobo. Temno polt in lepo gladko kožo dobiti le, ako se mažete pri solnčenju z originalnim NIGG-ROL-oljem za solnčenje in masažo. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

DROGERIJA GREGORIČ, LJUBLJANA, PRESERNOVA ULICA 5.

V Mrakovih restavracijah na Rimski cesti svira vsako soboto in nedeljo «Orient orkester» na krasnem senčnatem vrtu. Izborne abonma hrana dnevno 16 Din. Priporočam se za mnogobrojni obisk.

* Otvoritev vlak za novo železniško postajališče Jevnica bo odhajal iz Ljubljane, glavni kolodvor, danes ob 14.10 in bo prispe v Jevnico ob 14.42. Takoj po prihodu vlaka bo slovesna otvoritev. Po otvoritvi bo v senci lepega gozda velika veselica s plesom, godbo itd. Za povratek sta dva vlaka: prvi bo odhajal iz Jevnice proti Ljubljani ob 17.40, drugi pa ob 21. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja po železnicah pod običajnimi pogoji.

* Kolašice in naša mladež. Pišejo nam: Preteklo bo četrto leto, odkar se je pričela na pobudo naših skrbnih «Kolašic» pošiljati naša mladež v meseci solca in kopanja na obalo Jadrana. Prva počitniška kolonija si je postavila l. 1925, na prav ugodnem kraju svoje kopališče na otoku Krku, v idiličnem zalivu v Omišlju, ki je oddaljen jedva 1 uro vožnje od Sušaka in ki ima kot edino mesto na tem otoku vodovod in električno razsvetljavo. Omišljani je bil doletel kot kopališče nepoznan. Smelo lahko torej trdimo, da je kolonija naše mladež mnogo pripomogla k razvoju kopališkega gibanja v Omišlju. Dokaz: takoj drugo leto je zrastel tik ob naših dveh kolonijah hotel «Slavija», naslednje leto pa «Vila Peretić ter pri stanjšču velik hotel «Učka». Prihodnje leto pa nameravajo na prostoru zgradi velik hotel s preko 50 prenočišč. Dne 23. julija je odprla letošnja druga kolonija k morju pod večjim vodstvom g. M. Gašperlinove. Sicer je otrok 69, a ga. Minka zna s svojo večjo roko tako gospodari, da je za vse dober in prav, da nekateri otroci so celo bolj preskrbljeni kakor doma. E. h. kako prijetno je gledati lepo zaokrožene in zarijeve obrazke, s katerih sije veselje in zadovoljstvo! Seveda

Danes!
MONSTRE-FILM!
Levi, tigri, medvedi
v senzacijalnem
večfilmu

PANIKA

V glavni vlogi nedosegljivi,
edinstveni

HARRY PIEL

kot znanstvenik, maharadža
i. t. d.

Divje zverli med publiko
v gledališču.

Senzacija! Panika! Film, ki
je osvojil svet!

Predstave ob 3., pol 5., 6.,
pol 8. in 9.

Telefonirajte takoj po vstopnice
na št. 2124.

Elitni kino Matica

je treba tudi kolikortoliko poštrevnostnosti s strani vodstva, da se otroci drže strog dnevnega reda. Ker se vsako leto prilavlja vedno več otrok za našo kolonijo, bi bilo želeto, da se čim prej zgradi večja primerna zgradba, kjer bo lahko našlo prostora čim večje število naše dece na krepilnem morskem kopališču.

* Moderniziranje trgovin pri nas. Vse trgovine, tako špecerije, delikatese in mesarije tekmujejo med seboj, da si čim boljše uredijo svoje trgovine, izložebe itd. Med temi se opažajo že dalje časa avtomatične tehtnice, katere omogočajo trgovcu hitro postreči svoje odjemalce in to obenem z natančnostjo v tehtanju. Najnovejša, kar se opaža so lovrstne tehtnice z znamko «Schulz Universal» v lepi izdelavi, brez vsakih uteži. Te vrste tehtnice so v okras vsaki trgovini, o njih natančnosti se lahko prepriča prodajalec kakor tudi kupec. Po konstrukciji so zelo trpežne, so nekaj najnovejšega, ker njihova notranjost ne obstoja iz nikakih peres in vijakov, temveč je zgrajena na najtinejših brušenih ahat - kamnih. Da je napredovanje v tem oziru zelo veliko, se najbolje vidi po tem, ker so si morale tvornice Eska Werk Karl Schulz, Wien ustanoviti v Ljubljani svojo podružnico pod imenom Jugo - Schulz, Sv. Petra cesta 85, da zamore direktno postreči vedno naraščajočim interesom.

Dr. JOŽE RANT

zdravnik v Škofiji Loki 9619

od 6. avgusta zopet redno ordinira.

* Opozorilo vlagateljem bivše Avstrijske poštne hranilnice. Po razpisu generalne direktije Poštne hranilnice v Beogradu je rok za prijave terjatve naših državljanov pri bivših poštih hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti potekel dne 30. junija 1928. Ker generalna direktija Poštne hranilnice smatra, da v tem roku niso mogle biti izvršene vse prijave, je odredila, da se ta rok podaljša. Zato naj vsi oni, ki imajo take terjatve, priklade svoje pravice direktno pri Poštni hranilnici, oziroma pri njenih podružnicah.

* Obnova zemljiških knjig na Dunaju. Avstrijski konzulat v Ljubljani poroča dodatno k zadevi obnovitve zemljiških knjig na Dunaju, da je višje deželno sodišče na Dunaju določilo rok za prijavo ugovora zoper one pravice, ki so bile z ozirom na prvo skupno vlog zemljiške knjige v teku postopanja popravkov vnovič zglazene, od 15. avgusta 1928. Iz oklica je razvidno, da so bile z ozirom na prvo skupno vlog, ki jih je obsegala nad 5200, samo v 144 slučajih predlagane dopolnitve in sicer večinoma čisto normalnega značaja. Ta uspeh je pač dokaz, kako skrbno in vestno posluje sodišče in kako neutemeljena je bila bojazen, da bi bile glavne po požaru ogrožene. Besedilo oklica s seznamom števil poedinih vlog zemljiške knjige je interesom na vpogled pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani.

Prpravite si sami svojo soda-vodo
v orig. angleških SPARKLET
sifonskih steklenicah.

Za deco zaostalo v razvoju slabotnih kosti, za odrasle, ki so slabotni, JEMALT, mesto ribjega olja je prava slaščica. Uživa se s slastjo tudi polet.

* Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila letos 16. sept. v Novem mestu. Štirideset let je minilo, kar se je vršila velika skupščina v dolenski metropoli. Družbino vodstvo želi, da se zbere na ta dan vsi, ki jim je rodoljublje v srcu, ki polnujejo velevažno obrambno delovanje Družbe sv. Cirila in Metoda. Velika CM. skupščina v Novem mestu naj bo ogrožen tabor vseh onih Slovencev, ki žele, da se ohrani majki Sloveniji rodna gruda in tudi najmanjši nje otrok, pa bodi v tu - ali inozemstvu Vsa narodna društva prosimo, da pri svojih prireditvah prizanašajo 16. septembra, da ima priliko vsakdo udeležiti se velike skupščine. Istotako se obračamo na vse podružnice, da skušajo pripomoči h kar največji udeležbi.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Sokolsko društvo v Grosupljem bo priredilo 12. t. m. svoj javni nastop, združen z veliko vrtno zabavo, na kateri bo poleg bogatega srečolova tudi izvrstna postrežba. Polovična vožnja na dolenski progi dovoljena. Geslo vseh naj bo: v nedeljo 12. t. m. je naša pot v prijazno Grosuplje k nastopu tamošnjega Sokola!

* Veselica v Hrašah. Danes se bo vršila velika vrtna veselica ki jo bo priredila Sarska zadruga v Hrašah pri Lescah. Vse prijatelje zabave ob dobrem vinu, okusnem

„Imam časa“

pravi razumna Mica.
„Ne stojim po cele
dni pred prirlikom
in se ne mučim s tež-
kim pranjem perila.
Zame to delo opravlja
RADION in

varuje perilo!“

siru, godbi in brhkih plesalkah uljudno vabi odbor.

* Tragična smrt izumitelja. Kakor smo že poročali, je preteklo sredo v bližini Zaporešča izvršil samomor elektrotehnik I. Schenner, rodom iz Krškega, uslužbenec kot elektrotehnični poslovodja pri zagrebški tvrdki Pamučna industrija Hermana Pollika. Schenner je bil izvrsten elektrotehnik. Absolviral je državno obrtno šolo v Gradcu ter sploh uspešno deloval kot elektrotehnik. Pred par leti je izkonstruiral zavarovalno za motorje proti premočni struji. Za izum si je izposloval patent in bil trdno prepričan o velikem uspehu svojega izuma. Pričakovane uspeha pa ni dosegel: tvrdke, katerim je ponudil odkup svojega patenta, so se je izjavljale rezervirano, kar je Schennerja silno potrl. V torek je odšel v Samobor, v sredo pa je njegova rodina prejela obvestilo, da je Schenner izvršil grozen samomor na železniškem trgu pri Zaporešču: lokomotiva mu je odrezala glavo.

* Samomor ruskega invalida. V Dubrovniku se je predvčerajšnjim z revolverjem smrtonosno obstrlel ruski rezervni oficir invalid Nikola Samalovskij. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da nihče ni kriv njegove smrti.

* Pilanec padel v 60 m globok prepad. Na Sušaku je v četrtek zvečer popival delavec Josip Količ v družbi svojih tovarišev. Ko se je ob 11. ponoči vračal močno vinjen domov, je pri Banskih vratah padel 60 m globoko čez strmino pri tovarni papirja, kjer je obležal mrtve.

* Lokomotiva ga je vrgla čez tir. V petek jutraj 3. t. m. so bili pomniki vlaka št. 615, ki prihaja z Rakeka, priče razburiljivega dogodka, ki se je pripetil na odprti progi med postajama Verdum in Borovnico. Takrat jo je namreč mahal po progi na delo v kamolom pri postaji Verd delavec Alojz Zbogor, doma iz Dola pri Borovnici. Za njim je pribrazil iz Borovnice orient-ekspres. Zbogor se mu je hotel umakniti pravočasno na drugi tir, v tistem trenutku pa je pridrvel po drugem tiru izza precej ostrega ovinka Zbogorju baš nasproti omenjeni potniški vlak št. 615, kateremu se ni mogel več izogniti. Stroj je zadel Zbogorja z vso silo ter ga vrgel preko tira in žic na gramoz, kjer so ga našli onesvečenega. Pri padcu je do bil težke nožne poškodbe, sicer pa se mu na srečo ni nič zgodilo. Svoje nezdode je kriv Zbogor sam, ker je hodil po progi, dasi je to zabranjeno. Pomesrečenca so spravili v vlak ter ga oddali v ljubljansko bolnico. Vlak pa je imel zaradi nesreče četr uro zamude.

* Padec iz drvečega vlaka. Pri transportu cirkusa Kludsky iz Maribora v Zagreb je neki uslužbenec tega podjetja padel iz drvečega vlaka. Našli so ga težko ranjenega šele več ur po nezdodi. Ranjenec je bil prepeljan v celjsko bolnico.

* Strašna družinska tragedija. Mirno malo vasico Polje pri Braslovcih v Savinski dolini je razburil v ponedeljek strašen zločin, ki se je zgodil v hiši zakoncev Felician Proti večeru je prispele domov Simon Fel-

cijan zelo slabe volje ter se je sporekel z ženo, katero je poročil pred leti kot vdovo z več otroci. V razburjenosti je Simon pograbil nož in osemkrat opasno ranil ženo Marijo. Po zločinu je mož izginil in so ga naslednjega dne našli obešenega v hmeljskih nasadih posestnika g. Omladiča. Bržkone je nevarno ranjena Marija Felicianova poškodbam že podlegla. V rodni Felician, ki ima štiri nepreskrbljene otroke, so bili premoženjski prepri zelo pogosti.

* Ubili kačaki. V noči od srede na četrtek je skušala četvorica kačakov v bližini Djakovice preiti na naše ozemlje. Zadel pa je na zasado naše pogranične čete, ki je takoj začela streljati in ustrelila tri kačake, dočim je četrti srečno pobegnil nazaj v Albanijo.

* Zgorelo 1400 sežuljev drv. V gozdovih blizu Varaždina pripravlja tvrdka Neumann drva za kurjavo. Iz neznanega vzroka so prošlo sredo začela drva goreti. Požar je uničil 1400 sežuljev drv. Požara še niso mogli ugasiti, ker je pilal veter, vode pa ni tamkaj v bližini.

* Lov na divje prešice v laškem srezu. Sreski poglavar v Laškem je odredil za 15. avgusta lov na divje prešice v občini Jurkloster in Sv. Lenart. Lovci so vabijo k udeležbi. Prihod na kolodvor v Rimske toplice z vlakom dne 14. t. m. ob 19.30, kjer bodo čakali graščinski vozovi. Prenosišča v graščini in v dveh gostilnah.

* Samomor zaradi pokvarjenosti sveta. V Dolcu pri Sarajevu si je v četrtek zvečer končal življenje trgovec Jovo Dejaković. Zadnje čase so se opažali pri njem znaki duševne depresije. Pripovedoval je, kako je svet pokvarjen in da so povsod sami razbojniki. V četrtek je bil v svoji gostilni. Kmalu pa je odšel v sobo, zaslišal se je strel in Dejaković se je mrtve zgrudil na tla. V vojnem času ga je Avstrija zelo preganjala.

* Zrebanje števil kolesarske loterije Jugoslovenske Matice se bo vršilo nepreklicno dne 8. septembra t. l. Vseh dobitkov je 600, med glavnimi motorno kolo 3 HP in 20 navadnih koles solidnega francoskega izdelka Srečke po 10 Din so na prodaj pri vseh podružnicah JM v Sloveniji ter v raznih ljubljanskih trafikah. Naročajo se tudi pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Šelenburgova 7/II.

* Novi orožni zakon. Prejeli smo: Da ne bo prehitrega razburjenja in ogorčenja nad novim orožnim zakonom v naših lovskih krogih, sporočamo, da izide v nekaj dneh pravilnik k temu zakonu s potrebnimi pojasnili, osobito glede čl. 7. Vsekako ostane sedanja zakonita določba, da ne sme nihče s puško v tuje lovišče, še nadalje v veljavi. — Slovensko lovsko društvo.

* Velik uspeh našega domačega proizvođa v Parizu. Znano je, da je bil lekarniški laboratorij »Alga« na Sušaku za svoje slajne proizvode že večkrat nagrajen na mednarodnih razstavah v Parizu, Milanu, Londonu, Petrogradu itd. Doznavamo, da je zdaj zopet na veliki mednarodni konkurenci v Parizu bil nagrajen prašek »Magna«, ki ga proizvaja laboratorij »Alga« na Su-

žaku. Treba je povdariti, da to odlikovanje predstavlja prav velik uspeh naše produkcije, ker je na paritski razstavi konkuriralo nešteto preparatov iste vrste iz vseh držav. Laboratorij »Alga« na Sušaku iskreno čestitam.

* **Knjiga o solinjenju.** Pisatelj te knjige Ivo Zor je s sigurnostjo, katere smo vajeni že iz njegovih mnogih člankov, prvi zaoral v celino in zasejal plemenite seme, ki naj rodi mnogo še plemenitejših sadov. »Solnjenje« je prva slovenska knjiga, ki razpravlja o tem telesno kulturnem poglavju tako, kakor je res potrebno, poljudno, brez vsake sušenosti in zabavno, da razvedri ter navduši vsakega človeka, da polkusi in se sam prepriča o radosti in zadovoljstvu, ki vlada na solčnih livadah. Sam g. dr. Živko Lapažne piše v predgovoru: »Moderno človeštvo bi brez dvoma zapadlo popolni degeneraciji, t. j. propadlo bi telesno in duševno, ako bi mu dobri geni ne kazali poti nazaj k prirodi!« Knjiga se za ceno 12 Din odda v Tiskovni zadrugi.

* **Klub ljubiteljev pitčarjev** opozarja svoje člane, da namerava prirediti letos v Ljubljani in Mariboru jesensko vzrejno tekmo pitčarjev, v Mariboru pa vrhunske še v spornostno tekmo pitčarjev, event. tudi starostno tekmo španjelov. Vporabnostna tekma pitčarjev bo prva prireditelj te vrste v Jugoslaviji. Tekme bi se vršile po določilih kluba meseca oktobra, če se prikladi zadostno število udeležencev. Vabilo se interesenti, da prijavijo klub svoje pse zanesljivo do 20. avgusta t. l., da bo mogoče pravočasno izvršiti priprave za omenjene tekme. Točnejša določila bodo objavljena po prijavnem roku.

* **Vse naročnike »Zdravja« obveščamo,** da bosta izšli številki 6. in 7. skupaj 15. t. m. — Uprava »Zdravja«.

* **Pri pokvarjenem želodcu, slabem okusu v ustih, glavobolu, vročini, zaprtju, povračanju in diareji** deluje en kozarec naravnih »Franc-Josef«-ovih grenčic hitro in ugodno. Znameniti internisti priporočajo »Franc-Josef«-ovo grenčico kot najbolj uspešno odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

* **Velikansko presenečenje** so doživeli te dni nekateri gospodinjice, ki so prvič prale perilo z Radionom. Ne samo da je perilo ostalo popolnoma nepoškodovano, nego je tudi mnogo lepše in bolje oprano. Vzrok je v tem, ker Radion ne vsebuje klor, niti drugih škodljivih dodatkov.

* **Kmetovalci, sadjarji, vinogradniki!** Najzanesljivejša sredstva za pokončevanje škodljivcev dobite pri trditvi Chemotehna družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

* **Oblike kemiko čistil, barva, plisira in lika** tovarna Jos. Reich.

* **Zobozdravnika dr. A. Praunsels in dr. Brendič** v Ljubljani ne ordinirata od 6. do 20. avgusta.

Iz Ljubljane

* **Skupina romunskih tehnikov v Ljubljani.** Včeraj je prispele v Ljubljano pod vodstvom rektorja politehnike v Bukarešti 21 romunskih visokošolcev-tehnikov, ki so si tokom dneva ogledali mesto, tehniško fakulteto, srednjo tehnično šolo in nekatere druge ustanove. Gostje, ki so se o Ljubljani in o raznih ustanovah izrazili zelo pohvalno so odpotovali ponoči iz Ljubljane preko Italije v Francijo.

* **Ljubljanski gozdovniki!** Pridite vsi na rodov sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, 6. t. m. ob 18. v Akadem. kolegiju. Sestanek obvezen za vse! Važen posebno za one, ki so si priborili kako točko na tabornjenju. Mir z Vami! Č. R.

* **Promet preko Zmajskega mostu.** Zaradi tlakovanja bo v dnevi 6. do 8. t. m. za vojni promet zaprto križišče Resljeve ceste s Šentpeterskim nasipom, zaradi česar bo vozovni promet preko zmajskega mostu v teh dneh zaprt.

* **Danes pojedemo na Strelišče pod Rožnikom** k veliki ljudski veselici Nar. strok. zveze Vič.

* **Parno kopališče** okrogne urada za zavarovanje delavcev je zaradi preureditvenih del do nadaljnega zaprto.

* **Mestni pogrebni zavod naznanja,** da se bodo pogrebi zaradi razkopane Kette-Murnove ceste (prej Martinove ceste) vršili od ponedeljka 6. t. m. dalje in sicer: iz sredine mesta, šentjakobskega, trnovskega in dvorskega mestnega okraja ter Šiške preko Dunajske in Linhartove, oziroma Vilharjeve ceste, iz deželne bolnice, šentpeterskega okraja in Most pa preko Ahaciljeve, Bohoričeve, Japljive in Jenkove ulice po severnem delu Kette-Murnove ceste na pokopališče k Sv. Križu. Ko bo pa tudi severni del Kette-Murnove ceste za promet zaprt, se bodo vsi pogrebi vodili preko Dunajske in Linhartove, oziroma Vilharjeve ceste.

* **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Po podatkih mestnega fizikata se je meseca julija rodilo v Ljubljani 129 otrok, 77 moških, 52 ženskega spola, med temi 3 mrtvorojenčki, umrlo pa je 50 moških in 37 žensk, skupaj torej 87 oseb. In sicer: 14 oseb za rakom, 13 za jetiko, 9 za boleznijo na srcu, 5 za pljučnico, 4 za prirojeno slabostjo, 4 za ostarelostjo, 2 za vnetjem slepiča, 2 za porodniško vročnico, 2 za vnetjem možganske mreže, 2 za ošpicami, 1 za davico, 1 za vnetjem črevesa, 2 za zamažanjem črevesa, 20 oseb zaradi drugih naravnih smrtnih vzrokov, 6 oseb zaradi smrtnih nezdov, 1 oseba pa je izvršila samomor. Izmed umrlih je 10 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 9 oseb: 4 osebe na škrlatici, 4 na ošpicah in 1 na davici.

* **Ljudje, ki ne vedo kaj hočejo.** Prejeli smo: V »Jutru« je neki stanovalec iz Dalmatinove ulice, ki začne, kakor je razvidno iz njegovega dopisa, spati šele ob pol 6. uri zjutraj, ogorčeno zahteval od pomoči, ker ga motorni cestni škroplilniki moti v njegovem spanju. Kot trezno misleč človek smatram za najprimernejši čas jutranjega cestnega škropljenja čas pred večnim cestnim prometom, torej pred 7. uro, ob katerem času prispejo tudi vlaki iz vseh strani. Pisec omenjene pritožbe hoče menda Dalmatinovi ulici navetiti sloves najnemirnejše ulice v Ljubljani, kar pa za enkrat ne bo res, ker to ne baš častno mesto zavzema v tem okolju Kolodvorska ulica.

* **Drobna policijska kronika.** Meščani hite na deželo, nazaj v mesto pa se skrivoma vračajo razne navihanke, tudi take, ki jim je povratek zabranjen. Včeraj ponoči so stražniki prišli kar tri take pitčke in jih vtaknili v zapor. Zaradi splošnega suma so morale v zapor tri osebe, ena zaradi poškodbe tuje lastnine in ena zaradi vlačugarstva. V ostalem so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina sadija, 1 tatvina kolesa, 1 poljska tatvina, 1 tatvina orodja, 1 golufija, 3 prestopki kaljenja nočnega miru, 2 prestopka obrtnega reda, 1 karambol.

* **Pozna priljava.** Posestnica, vdova Ivana, stanujoča na cesti v Rožno dolino, je prijavila, da je bila že lani v avgustu grdo ogolufana. Imela je na hrani štiri zidarske delavce, ki pa so lepega dne v avgustu izginili ter ji odnesli na hrani in stanovanju okrog 200 Din. Ker je menila, da se prihodnje gradbeno sezono zopet povrnejo, zadeve ni prijavila takoj. Zalibog pa se delavci letos niso več prikazali in zdaj naj jih izsledi policija.

Danes 5. avgusta
koncert vojaške godbe

na vrtu restavracije hotela »Union«.
V slučaju slabega vremena koncert od, ade.

* **Tatinska sodrga na poslu.** Nočni čuvaj v novo zgrajeni stavbi Delavske zbornice na Miklošičevi cesti Franjo Marotti je prijavil, da je pred par dnevi odnesel neznan tat iz nezaprtje sobe omenjene palače več zidarskega orodja, v vrednosti nad 150 Din. — Tudi nad poljske priidele so se tatovi že spravili. V včerajšnji noči je nekdo nakopal na njeni posestnici Ivane Bizjanove iz Šiške, med gorensko in kamniško progno nad 30 kg krompirja, v vrednosti 100 Din. — V četrtki ponoči je nekdo vlomil v Berličovo barako v gramozni jami poleg tovarne »Storec« v Zupzah ter odnesel več krampov in sekir ter drugega orodja v vrednosti 120 dinarjev.

Friedler-Jeva
GAMMA
že po 2 — 3 kratni uporabi prerodi las na glavi, ker zaustavi izpadanje las, odstrani prhljaj, krhkost las in maslobo iz njih. Pri nadaljnji uporabi daje življensko sposobnost hiralocim koreninam las in odgaja pogankje za močne lasje, tako da po vsi glavi ponovno zrastejo lasje. Zdravniško uspešno preizkušeno v 600 slučajih in priporočeno za uporabo. Uspeh gotovi! Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji; v kolikor je ne dobite, obrnite se na glavno zastopstvo za vso SHS, drogerija »Nada«, Kolar i Gabrič, Subotica
Telefon 637 135
ali na drogerijo Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.
Velika steklenica Din 85, mala stekl. Din 65

Iz Maribora

* **Odlični gost v Mariboru.** Danes bo posetil mariborsko pravoslavno občino vladika Hilarija. Prišel je s bo iz kopališča Radenci dopoldne ter se bo vrnil popoldne z zagrebškim brzovlakom. Pravoslavna cerkvena občina prosi svoje člane, da se sprejema polnoštevilno udeležijo.

* **Vprašanje ureditve glavne tržnice v Mariboru** postaja od dne do dne aktualnejše. Sedanjí Glavni trg je vedno bolj obremenjen in so se špeharji že morali z njega prestaviti. Tudi mesarji delajo mestnim očetom velike preglavice. Na vse načine se rešuje problem mesarjev s stojnicami. Za te obstoja baže neki načrt na istem Glavnem trgu, toda na desni strani, če prideš z državnega mostu. Ali bo s tem načrtom zadeva rešena v vsestransko zadovoljnost, je vprašanje. Zato ni čudno, če se že povsod razpravlja, kako in kje bi bilo najbolje postaviti in urediti mariborsko glavno tržnico. Pred seboj moramo imeti razvoj našega mesta v vseh oziirih in na vseh poljih. Zato naj bi se sedanji Glavni trg pretvoril raje v trg, kakršne imajo pred magistrati razna druga večja mesta, n. pr. Trst, Zagreb itd., dočim naj bi se za glavno, moderno in vsem predpisom odgovarjajočo tržnico našel drug prostor in to za palačo Pokojniškega zavoda na desni strani Drave. Brez dvoma bi bil ta kraj najprimernejši prostor za mariborsko glavno tržnico. Sem bi se lahko namestile vse panoge mariborskega trga, tako stojnice kakor mlekarice, kmetice, mesarji, špeharji, prekajevalci, krompirjevci itd. Ta prostor bi odgovarjal za glavno mariborsko tržnico tudi zato, ker se bo mesto širilo v glavnem le na desni strani Drave. Če se prištejejo še predmestja Studenci, Tezno, Pobrežje, Nova vas ter nova kolonija, kateri bo sledila gotovo druga in tretja, potem bo ta kraj edino upravičen, da se na njem izvrši ta prepotrebni in koristen projekt.

* **Meljska cesta bo deloma zatvorjena,** ker bo prišel v ponedeljek mestni gradbeni urad s pripravami za tlakovanje, čez teden dni pa s tlakovanjem samim. Ta dela bodo trajala približno tri mesece. Zaradi tega bo Meljska cesta v posameznih predelih zaprta za vojni promet, dočim bodo ostali trotoarji prosti. Prevoz v smeri proti Sv. Petru je po Plinariški, Kacijanarjevi, Trstenjakovi in Motherjevi ulici. Vozniki se opozarjajo, naj pazijo na napise na križiščih posameznih ulic.

* **Društvo jugoslovenskih akademikov** bo priredilo v tork ekskurzijo v unsko pivovarno v Mariboru. Udeleženci se bodo zbrali ob triletni na 3. pred pivovarno. Dostop imajo samo člani.

* **Dr. Sekula Jože zopet ordinira** od 8.—9. in od 13.—15. ure. 1349

* **Beneško noč na ribniku z veliko vrtno veselico** priredel podoficirji mariborske garnizije pod pokroviteljstvom komandanta mesta Maribora brigadnega generala g. Dimitrije Spasića dne 12. avgusta tek. leta, vezano s koncertom, plesom, velikim srečolovom, šaljivim zaporom i. t. d. pri »Treh ribnikih«, restavracija g. Breznika. Sodeluje iz prilaznosti pevsko društvo »Pohorje« iz Hoč. Začetek veselice točno ob 16. uri. Slavnostna otvoritev »Beneške noči« na ribniku točno ob 20.30 s čarobno razsvetljavo. Ker je čisti dobiček namenjen podoficirskemu podpor. društvu za Slovenijo, se sl. občinstvo naproša k obilni udeležbi. Za izborna kapljico in jedila bo poskrbljeno. Solidna in točna postrežba. 1379

Iz Celja

* **Poroka.** Danes, v nedeljo, se bo poročil g. Božidar Ravnikar, sin veletrgovca v Celju, z gđ. Vero Dereanijevno, hčerko mestnega zdravnika g. Dereanija v Celju. Mladima poročencema najiskrenejše čestitke!

* **Izlet Celjskega godbenega društva v Store.** Danes bo priredilo Celjsko godbeno društvo izlet v Store. Odhod iz Celja bo ob pol 15. uri, nato sestanek na vrtu restavracije Andrejek. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!

* **Napad na upnika.** Krojaški mojster g. Leon je zaupal pred nekaj dnevi slaščičarju Medjeviču dve obleki v vrednosti 2.200 Din. Še istega dne je izvedel g. Leon, da je Medjevič sodno zarubljeno vse njegovo imetje. Šel je k njemu in zahteval obleki nazaj. Medjevič se je izgovarjal, da ima obleki shranjeni pri neki stranki v drugem nadstropju in je povedel g. Leona po stopnicah v neki temen prostor, kjer ga je podrl na tla ter ga neusmiljeno mikastil. Šele zidar Rojc, ki je prihitel na pomoč, je rešil g. Leona iz rok napadalca. G. Leon je dobil več ran na glavi, tako da je moral iskati zdravniško pomoč. Medjeviča je celjska policija aretirala in ga vtaknila v zapor.

Iz Novega mesta

* **Gradba poslopja osnovne šole** se je oddala Ljubljanski gradbeni družbi. Delatna dela so prevzeli domačini, in sicer: instalaterska J. Preželi, mizarstva Karel Jevčevič, ključavničarska Udovč & Lampe, steklarska tvrdka Seidel, pleskarska S. Valantič in tapetniška tvrdka Grlic.

* **Požar.** V Straži na kolodvoru je nastal 31. p. m. ogenj in upepelil skladišče oglja, last Aueršperga. Požar je povzročila iskra iz lokomotive.

* **V Krki je utonil Feliks Zupančič** iz Starče vasi pri Dvoru.

* **Poroka.** Na Brezjah se je poročil trgovec z usnjem g. Jožef Penca z gđ. A. Rusovo iz Hruševca pri Dobu.

* **Nekaj o porcijunkulji.** V članku, ki je izšel 3. t. m. pod tem naslovom v »Jutru«, pravi pisec, da se je vršila porcijunkula za Dolensko v Krškem, kar pa ne odgovarja resnici. Porcijunkule za Dolensko in Belo Krajino so bile v Novem mestu, kamor so prihajali Belokranjci. Na dan 2. avgusta je bilo v mestu navadno vse polno Belokranjcev in drugih okolčanov, ki so na predvečer prepevali razne nabožne pesmi in posedavali okrog franciške cerkve. Tega dne je bil v Novem mestu tudi velik sejum s čebulo in hruskami. Ta star običaj je sedaj že popolnoma zaspal.

Iz Ptujja

* **Zopet žrtve Drave.** Zadnje čase je tudi pri nas zahtevala Drava večje število žrtve; med drugimi mlado 19letno hčerko krojača Kralja. Neki kolesar pa se je kar s kolesom zapeljal po strmih obrežju v mrzle valove, a so ga še pravočasno rešili. Dne 3. t. m. pa je postal žrtev dela v valovih Drave kmečki fant Janžekovič iz Zabojev pri Ptujju. Zaposlen je bil z več drugimi fanti pri regulacijskih delih Drave na njenem desnem bregu. Po naključju je padel v valove Drave. Plaval ni znal, a bi ga bili njegovi sodelavci najbrž še rešili, ako bi ne bil v tistem trenutku pripravljen po Dravi splov, ki je spravil žrtev pod seboj. Pokojnik je bil edini sin svojih staršev. Njegovim staršem naše iskreno sožalje!

* **Živnozdravniki študije** je dovršil v minulem mesecu v Zagrebu z odliko naš tukajšnji rojak in zaveden narodnjak gospod Franc Herkovič, k čemer mu iz sroča čestitamo. Nastaniti se namerava v Rogatcu ali pa v Kozjem.

* **Srebrno poroko** bo slavil v sredo 8. t. m. višji davnji upravitelj v Ptujju g. Ladislav Jerše s soprogo Štefanijo iz ugledne Pernatove rodbine v Ormožu. Čestitamo!

Iz Laškega

* **Vihar.** V četrtke popoldne je divjal v Laškem in okolici silen vihar, ki je napravil ogromno škodo posebno v sadovnjakih. Lomil in podiral je dreve in stresel še tisto malo sadija, kar ga je bilo pričakovati. V drevoredu je veter razčepil star kostanj in treščil polovico orjaka po sprehajališču. Gđ. učiteljica Stegenschek je le po golem naključju ušla nesreči.

* **Divje svitje** so se v graščinskih gozdovih Jurkloso tako zapodile, da ogrožajo vse pridelke sosednih kmetov, posebno v Laški vasi pri St. Lenartu. Davčni sluga g. Matko je preteklo nedeljo trikrat streljal nanje, a jih je zgrešil. Kmetje hodijo ponoči s klopotci, zvonci i. p. okrog njiv, da prepodijo nepovabljene goste. Dne 15. avgusta t. l. se bo po odredbi poglavarstva vršil velik pogon na divje svitje v Volušu.

* **Občinske davštine.** Ponovno opozarjamo, da morajo tudi privatniki, ki oddajajo sobe tujcem, plačevati davštino, to je davek od tujcev, ki znaša od osebe in dneva po 2 Din. Prijave in odjave tujcev se morajo vršiti tekom 24 ur; prestopke kaznuje politično oblastvo. — Do 15. avgusta je še čas za plačilo takse od psov in za naknadne prijave sprememb.

PRIMJENI • PRIMJENI
Laboratoire alga sušak
JUGOSLAVIE

PARIS 122 22 20 1725

vosre produit magna recompense entre plusieurs produits étrangers de grand prix diplome suivre
Bureau d'exposition du progres

Ta brzojav nam je javil značilno dejstvo, da je prašek »Magna« odlikovan na mednarodni izložbi v Parizu s prvo nagrado. To dejstvo je tem važnejše, če se upošteva, da so na tej razstavi za nagrado tekmovali v velikem številu slični preparati iz vseh držav na svetu. Ponovno torej je bilo potrjeno dejstvo, da je prašek »Magna« najboljšo sredstvo te vrste, kar jih danes obstoja, ker »Magna« čisti želodec na temeljit način, a vendar mlo in prijetno ter se vrh tega odlikuje z dobrim okusom.

»Magna« odstranjuje odvečno kislino v želodcu — neprijetno sapo v ustih, dražljivost bruhanja, vzpehavanje, zgago (gorečico v požiralniku).

»Magna« zdravi katar želodca, katar črevesa, bolezen jeter, želodčne krče, homeroide (zlato žilo), želodčne rane.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. En zavojček 4 Din.

Laboratorij »ALGA« - Sušak, Tvrniška ul. 57

Pri naročbah po pošti priložite pismu za 2 zavojčka 10 Din.

— **Pozor avtomobilisti in vozniki!** V dovodni jarek med Rimskega toplicami in Laškem se je začel kopati ter se priporoča pri vožnji skrajna previdnost.

Iz Zagorja

* **Škoda povzročena po toči.** Zadnje nedelje je med ploho dežja padla debela toča, ki je napravila zlasti v Vinah in Jablani veliko škodo. Žito, kolikor ga še niso poželi, je zbila v zemljo. Prav tako mnogo sadija in grozdja.

* **Pogumna plavalca v Savi.** Silna vročina privabi v Savo vedno mnogo kopalcev, ki se vežbajo v plavanju in tekmujejo na daljavo. Tako je te dni gđ. Jana Levstikova v družbi svojih dveh bratov plavalca od čuvajnice 582 do škledarovega mostu, čeprav je tam Sava tako deroča, da si marsikateri plavalec dobro premisli, predno se požeje v valovje. Gđ. Jana je vsekako dosegla rekord daljave in se s tem izkazala kot pogumna plavalca.

* **Divjačina povožena na železniški progi.** V hribovju na obeh straneh Save od Zagorja do Save se nahaja mnogo divjačine. Pred kratkim je železniški obhodnik opazil zajca, ki je iz Save prisakljal na železniško progo baš, ko je vlak privozil mimo. Zajec je prišel pod vlak in ga povozil. V sredo zjutraj so železniški delavci na progi opazili lisico, ki je iz hribovja pribežala, a jo je na progi zagrabil stroj, vrgel ob kraj železniškega tira in jo zlomil nogo. Prihiteli so delavci in jo živo ujeli. Lisica se je zagrizla v vejve in so imeli delavci dosti opraviti z njo, da so jo odtrgali proč. Žival je postajal načelnik spravil v zabojo in poslal lastniku zakupa v Ljubljano.

* **Ponesrečila sta se v Kotredškem rovu** rudarja Dular Jože in Mrgole Jože. V jami sta namreč prišla med vozičke in se poškodovala na nogah.

* **Danes bodo prihiteli v Zagorje iz vsega Posavja** bivši vojni tovariši na odkritje spomenika padlim Zagorjanom, katerega je postavila tukajšnja podružnica Zveze slovenskih vojakov v ponos in okras Zagorja. Spomenik je po mnenju strokovnjakov med najlepšimi te vrste v Sloveniji. Spored, ki je bil objavljen v časopisu, ostane nespremenjen.

Iz Trbovelj

* **Vzrok samomra predelavca Kokotca** še vedno ni pojasnjen. Kakor trdi vdova, usodnega dne Kokotec ni kvartal in je tudi vse zaslužek še istega dne izročil nji in tudi vse sodelavce je že istega dne izplačal. Pač pa pravi vdova, da je bil že nekaj dni močno pobit, da pa ni hotel nikomur povedati, kaj ga teži. Za družino je bil zelo skrben, posebno rad pa je imel svojega sinka. Kaj ga je gnalo v smrt, bo menda ostalo za vedno nepojasnjeno.

* **Surovost brez primere.** Lastniki grobov se pritožujejo, da jim neznani zlikovci poškodujejo grobove. Trgajo cvetice in ne prizaneže niti fotografijam na spomenikih. Grobar bi moral vsaj podnevi malo bolj nadzorovati pokopališče, da se take surovosti ne bi dogajale. Pa tudi vrtov ne pustite nekateri ljudje v miru. V zadnjem času se pri nas zelo lepo goje vrtovi. Skoraj pri vsaki hiši ob cesti vidiš lepo urejen vrtiček z vrtnicami in drugimi lepimi cvetlicami, kar napravi na vsakega tujca zelo lep utis. Pa se najdejo pokvarjenci, ki uničujejo tudi te nasade, bodisi že iz hudobije ali nevedljivosti. Ker se zgode take stvari navadno ponoči, je dokaz, da tega ne delajo nerazumni otroci, temveč odrasli pokvarjenci, najbrže sosedje, ki razmere v sosednjih vrtovih gotovo najbolj poznajo.

* **Kako skrbimo pri nas za razširjenje nalezljivih bolezni.** Ako greš ponoči s kolodvora proti trgu, srečaš na poti voz, ki ti s svojim smrdom že od daleč naznanja, da vozi fekalije. Nekako na pol pota med kolodvorom in Vodami izpraznijo te vozove v Trboveljsko, ki se izliva v Savo. Potok je sedaj skoro suh in vsa ta nesnaga se vliče po strugi, kjer se zbira muhe in prenašajo potem razne bolezni na ljudi, po soteski pa se razširja neznošen smrad, pred katerim trpi vsa okolica. Pred leti je razsajal po naši dolini trebušni tigar. Z raznimi izboljšanimi stanovanjskih razmer v hišah in okolici hiš se je posrečilo bolezni zatreti; s takim neigijentnim ravnanjem, kakor je navedeno, na se lahko povzroči ponovna epidemija. Tablice, nabite na več krajih ob potoku, ti povedo, da je prepovedano nositi smeti v potok. Ali je gnoj iz greznice zdravju manj nevaren, kakor navadne meti? Zupanjstvo prosimo, da napravi v tem pogledu red.

Dopisi

VELIKA LOKA. Kar z koparjem je kopni resnicoljubni »Slovenec« od torka po nas Večkoičan, ko piše, da je bil v nedeljo pri nas »velikanski fantovski pretep«. Domači fantje — piše brumni »Slovenec« — so na veselici zabranili fantom iz sosednje vasi plesati, kar je povzročilo seveda hudo kri. Devet orožnikov je poskušalo napraviti mir, toda brezuspešno in so morali klicati na pomoč celo vojaštvo. Če je kdo ranjen, dosedaj nismo mogli poizvedeti. Velika Loka je edina izmed večjih slovenskih občin, ki imajo radečevce v svojih rokah. — Tako torej »Slovenec«. Konstatirajmo lažj samo v teh kratkih vrsticah. Prvič ni bilo v nedeljo pri nas nobene veselice, drugič je bil »velikanski pretep« le navadna fantovska praska, ki so jo pa izvažali fantje iz sosednje šentvriške fars, ki je do mizga klerikalna, tretjič ni bilo zraven nobene orožnika, četrtič ni nihče klical vojaštva na pomoč in petič ni Velika Loka edina občina, ki imajo radečevce v rokah, ampak je še veliko drugih, še več pa jih bo po prihodnjih volitvah. V tej kratki notici je skoraj več laži kakor besed. In tako poroka »Slovenec« dosledno, kadar hoče v svoji brezmejni karšičanski resnicoljubnosti oblatiti svojega nasprotnika. Pri vsem tem pa je tako pisanje tudi silno bedasto in namenjeno v resnici le »Slovenčevim« bralcem. Pomislite: devet orožnikov s kumkadi in bajoneti ni moglo napraviti miru, da je bilo treba klicati celo vojaštvo na pomoč! »Slovenec« šumi menda vedno le Zaloška cesta po glavi. K sklepu pa pripomni da je občina radečevska iz zlate surova, pretepaška. Tako so tedaj »Slovenčeva« poročila: od najmanjše notice, do največjega članka — sama laž, ki pa je cerkveno dovoljena.

SV. JURJ OB J. Z. Krajevna organizacija SDS je imela dne 1. t. m. zvečer v »Cvetlični kleti« jako dobro obiskano sejo, ki je potekala v izredno zadovoljstvo vseh navzočih in ki jamči za mogočen napredek naših idej v našem kraju. Predsednik g. Hajnšek nam je v dobro zasnovanem govoru obrazložil sedanji politični položaj in poudarjal velik pomen širjenja naprednega časopisa. Nalo se je razvila živahna debata vseh navzočih. Z velikim navdušenjem je bila sprejeta resolucija, ki v polni meri odobrava politiko Sv. Pribečiča in Stepana Radiča. Vodstvu KDK v Zagrebu je bila poslana posebna brzojavka.

DOLNIJ LOGATEC. Proslava 40-letnice obstoja »Posojilnice v Logatcu« dne 22. julija se je vršila v prav prijetnem soglasju. Na rednem običnem zboru letos in pri sejah prej se je doletelo, kako naj se proslavi ta obletnica. Ne v hrupnosti — kar je dokaz, da še do danes ni bila ta proslava objavljena v časopisu —, ampak v človekoljubnosti smo slavili dolgo požrtvovalnih mož, ki so povzdignili to zadružno med ugledne denarne zavode na kmetih v Sloveniji. Na izrednem običnem zboru dopoldne, katerega se je udeležil g. ravatelj Ivan Trček kot zastopnik »Zveze slovenskih zadrug« v Ljubljani, se je poročalo o razvoju zadruge. Zanimivo je in posebno sočutno, da je od prvih delavcev v logaški posojilnici še tu ostal g. Josip Lapuh, ki je sedaj v ravateljstvu. Ti neugnani čelbeci je podelila zadruža lično diplomu v hvaležno priznanje za 40-letno neumorno delovanje v posojilnici. Po običnem zboru je bil banket v hotelu »Kramar«. Poleg glavnih zadrušnikov so bili povabljeni predstavniki uradov in najstarejši vlagatelji, ki je med prvimi zaupal sadove svojih žuljev zadruzi ter ji zvest ostal, da še danes prinaša trde prihranke. Spregovorila se je marsikatera poveljna in vzpodbudna beseda. Istočasno so bili pogoščeni v Dolnjem in Gornjem Logatcu najpotrebnejši med potrebnimi. 31 takih se je veselilo ob dobrem kosilu in darilih, da bo svet vedel, da ima logaška posojilnica srce za bratovske solze. 8 pridnih in potrebnih šolskih otrok iz obeh Logatev ter Hotederšice je dobilo ta dan hranilne knjižice z zneskom po 100 Din, vinkulirane do polnoletnosti. Sedanjemu svetu, svetu v bližini in dalnji bodočnosti pa tole: Logaška posojilnica se je razvijala v najlepši harmoniji. Od trdnj slozi so se razkrdali nerazumni valovi, zato pa zanjemo tako krasne uspehe, katerih je vsako leto v prav lepi meri deležno marsikatero društvo. Po tem potu dalje do zlate svahte in dalje v razveseljevo bodočnost, potem moramo pričakovati še več človekoljubnih dejanj od naše »Posojilnice«, na katero smo lahko ponosni povsod in pred vsakim človekom!

Izjava.

Besede, katere sem izjavil o gospej Josipini Rom, so resnične.

Celje, 4. avgusta 1928.

ANAKLET LUKMAN.

Iz življenja in sveta

Gromovnik voda v Ameriki

Kanadec Lussier se je spustil v ogromni žogi iz gumija čez hladne, slapove Niagare in se je srečno prikotalil do kanadske meje. Onstran Kanade so prežali nanj policaji Zedinjenih držav, da bi ga aretirali, žogo pa zaplenili

Tik ob meji ameriške države New York in Kanade teče ogromna reka Niagara, ki je po svojih veličastnih slapovih in njihovih učinkih znana po vsem svetu. Njen padec je globok 100 metrov. 58 km pred njim se vije Niagara po zemlji, kakor kača in se mestoma razlije v široino veletoka do 1200 metrov. Voda teče skozi Eriško jezero in se pri tej priliki razdeli na dva rokava. Pri Grand Islandu se rokava zopet srečata in objameta ter zgrnita med ameriškim mestecem Niagara Falls in med kanadsko naselbino Clifton v nevidno globočino.

Grmenje, ki ga povzroča padec, je tako mogočno, da bi se v bližini komaj slišal strel iz topa, če bi ustrelil. Vsako minuto se zlije čez skale 425.000 l vode, ki se peni kakor jezero milnice. Pogled na prizor, kako padajo slapovi in kako prši voda na vse strani, je tako dojmiv, da ga ne pozabi nihče, ki ga je videl. Ameriški izletniki prihajajo semkaj poleti in pozimi — da, tudi pozimi, ko se na skalah napravi debela ledena skorja in vise od njih dolge ledene sveče.

Ljudem je že večkrat šinilo v glavo, da bi se spustili čez slapove Niagare v globočino. Mikali so jih občutki, ki navdajajo človeka ob tej nevarnosti. Več eksperimentov se je ponesrečilo in še nedavno je plačal neki mož, ki se je spustil s sodom čez slapove Niagare, drznost z življenjem. Sod je pri letu razbit na dno in truplo je voda raztrgala na kosce.

Letos je imel večjo srečo v tem oziru Kanadec Lussier, ki se je spustil čez slapove Niagare v velikanski žogi iz gumija. Opremil jo je z mehкими predmeti in z vzmetmi, ki so preprečile usmrčenje. Žoga je zletela s slapovi navzdol, prišla zopet na površino in se je k sreči zakotalila na kanadsko stran, kjer so prijatelji Lussierja odprli žogo in nudili Kanadcu prvo pomoč. Mož se je seveda nekoliko obtolel, tako da so ga morali obuditi k zavesti.

Na sliki vidimo Lussierja v trenutku, ko si je opomogel in so ga okrepčane sprejeli v svojo sredo prijatelji in znanci.

rešitev dosedanje zmešnjave. Upati je, da se bo uveljavila tudi oficijelno in po vsem svetu.

Trocki in Mussolini

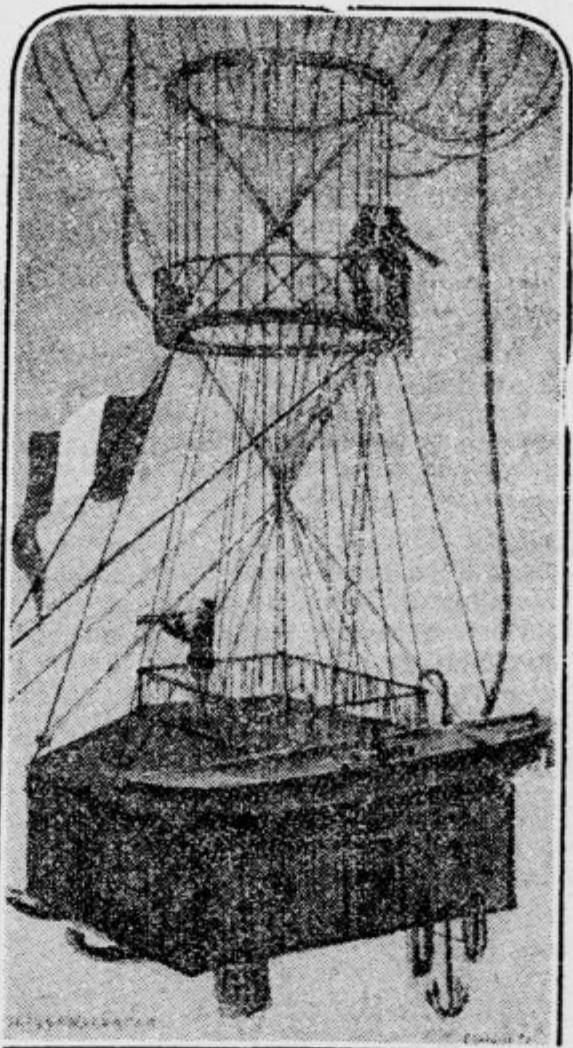
Angleška aristokratinja Claire Sheridanova je izdala knjigo, v kateri opisuje svoje doživljanje s Trockim in Mussolinijem. Ljubezenske doživljanje. Prav zanimivo je, kako karakterizira Sheridanova oba moža. Trockij je kot ljubimec viharjen v besedah, toda se prevladuje v dejanjih. Nasilnosti ne pozna in mu je malo mar, če pridejo njegove intimnosti v svet. »Naj zvedo,« je dejal nekoč avtorici, »na Angleškem, da Trockij ne grize, kadar poljubljuje. Mussolini pa je baš nasproten tip, nasilen, neodkrit, perverzen. Sheridanovi je zagrozil, da jo bo dal zasledovati, če bo zinila kakšno besedo o njunem razmerju. Vse to je zelo senzacionalno — samo nekoliko malo verjetno.

Starost milijonarjev

Neka angleška statistika je dognala, da znaša povprečna starost milijonarjev 73 let. Dolgost njihovega življenja presega celo ono vladarjev in visoke aristokracije, 90letniki niso med milijonarji nič izrednega. Povprečna starost bogatinov stoji za celih 20 let nad povprečno starostjo ostalega angleškega prebivalstva. Vzroki tega pojava so umiljivi: Bogatini si seveda lahko pomagajo z vsemi mogočimi higijenskim sredstvi, ki podaljšujejo življenje! Lahko se brigajo za svoje zdravje in znano je, da so baš oni najbolj navdušeni sportniki. Po drugi strani pa je sedanjí pametnejši način življenja povzročil, da izginjajo debelost in drugi učinki »dobrega življenja« tudi med bogatini čim dalje bolj.

V balonu na Severni tečaj

Ideja poletov na severni tečaj ni tako nova, kakor se bo komu zdelo. Že l. 1873. je predložil zrakoplovec Sivel Francoskemu društvu za zračno plovbo načrt takšnega poleta. Njegovo idejo sta skušala oživitvoriti

l. 1890. inženjerja Hermite in Besancon — vendar nista zbrala potrebnih denarnih sredstev. Morda je bilo to dobro, kajti sedem let pozneje se je odpravil švedski inženjer Andree z balonom na severni tečaj in je izginil brez sledu. Če je še z vodljivim zrakoplov mtežko biti tej nalogi kos, tem slabše šanse bi imeli baloni, ki so odvisni samo od vetra. Slika nam kaže, kakšnega sta hotela zgraditi Hermite in Besancon.

Trije vzorci lahkih poletnih oblek

Miss Amelija Earhardtova

Ki je preletela z letalom »Friedship« Atlantski ocean ter se je šele sedaj vrnila v Ameriko. Pogumno letalko vidimo na ladji, ki se bliža newyorškemu pristanišču, kjer pozdravljajo Earhardtovo tisočglave množice. Letalka jim odzdravlja z roko.

Plavolask je vedno manj

V primeri z brinetkami so telesno krepkejšje, nemirnejše in tudi manj zveste

Na nedavnem mednarodnem kongresu za evgeniko v Londonu so nastopili ameriški učenjaki s trditvijo, da blondinke izumirajo. Do tega naziranja so prišli po mnogih opazovanjih. Neki newyorški statističar je ugotovil, da je med 250 ženskami, ki gredo opolnoči iz gledališča po Broadwayu ali 44. cesti, samo 1 prava blondinka; vse druge imajo lase pobarvane s kemičnimi barvili.

Baš to, da si ženske tako rade rume, no barvajo lase, kaže, da so blondinke sila redke. Gledališki ravnatelj Ziegfeld, isto tako v New Yorku, pravi: »Plavolaske bodo kmalu najredkejša stvar na svetu.«

Zelo težko je izpolniti gledališke ansamble s plavolasimi ženskami. Brinete so n. pr. napram njim naravnost v preobilici. Zanimivo je dejstvo, da je v južnejših državah Unije več blondink nego v severnejših. To je radi tega, ker je anglosaška kri na severu bolj pomešana s priseljenim drugorodnim elementom nego na jugu. A tudi tu se rodi med 100 otroki komaj 5 plavolasih in istotoliko rdečelasih.

Te trditve ameriških strokovnjakov so gotovo zanimive, a kar so še drugega navedli v tej zvezi, je naravnost frapantno. Trdili so, da so

plavolaske bolj neukrotljive nego ženske z drugačno barvo las. Edino profesor dr. Metzinger je imel nasprotno izkušnje s študentkami na svoji univerzi. V ostalem pa pravijo takšni strokovnjaki, kakor je že omenjeni gledališki ravnatelj Ziegfeld, »da imajo plavolaske malo gospodinskih lastnosti. Kot zakonske žene niso primerne; so namreč premalo pokorne. To je brzokone v zvezi z njihovo energičnostjo. Ne morejo biti mirne, ne ljubijo vedno istega moža in so nad vse muhaste.« Gospodu Ziegfeldu bo že treba verjeti, ker je poročen z eno najlepših ameriških blondink.

Druga frapantna trditev je ta, da so tudi telesno krepkejšje od brinetk ali črnolask. Treba se je n. pr. spomniti, da so ženske severo-germanskega tipa, n. pr. Švedinje in

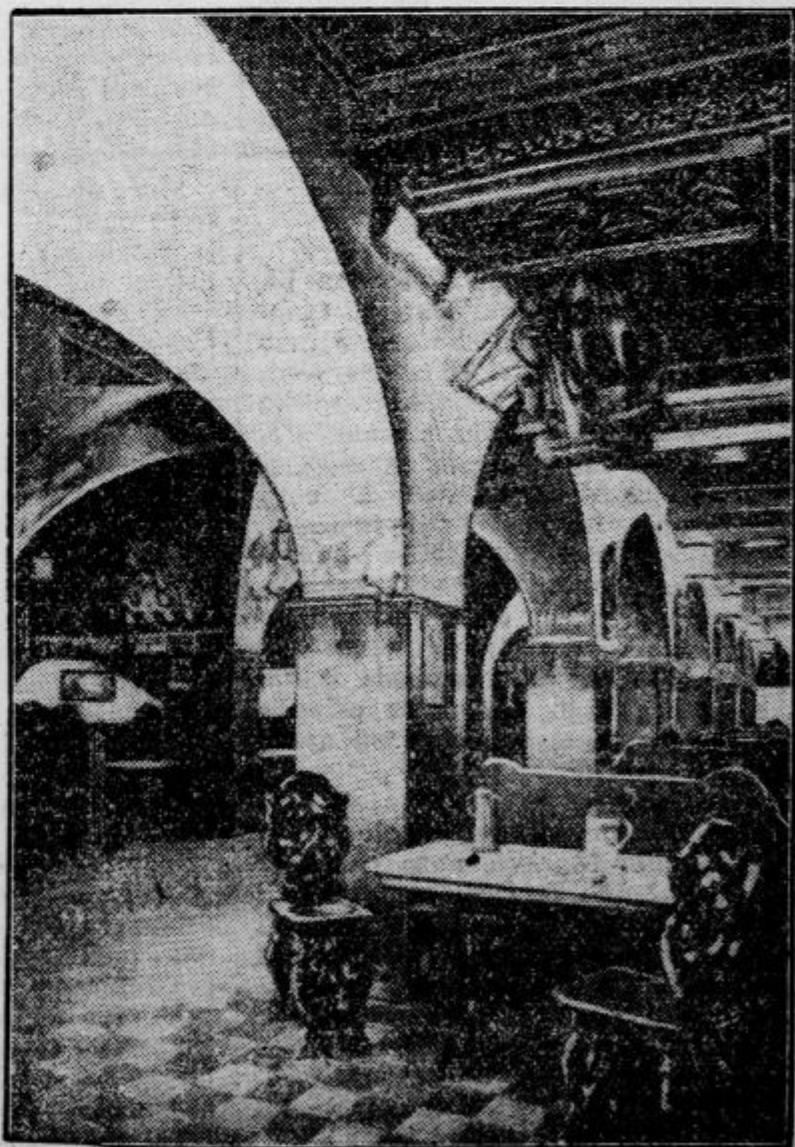
Danke, močne postave, a pri tem tipu prevladuje plava barva las s pretežno večino nad vsako drugo barvo. Znani newyorški antropolog dr. Osborne je prišel do istega zaključka in če ugotavlja, da so Newyorčanke v splošnem manjše nego Američanke z juga in zapada, pristavlja v isti sapi, da se je anglosaški tip na jugu in zapadu ohranil v čistejši obliki — a ta tip je, — kakor znano, nagnjen k plavolasju.

Tako so odkrili Američani spet nekaj novega, da bo imel svet novo snov za debate. Po našem mnenju se drži ameriških teorij pri vsej njihovi zanimivosti samo ta napaka, da so presplošne in da dopuščajo toliko izjem, kolikor jih kdo hoče.

Dr. Finn Malmgreen

Tragična žrtev svojih sopotnikov Mariana in Zappija, švedski meteorolog dr. Finn Malmgreen je bil rojen dne 9. januarja 1895. Že s 17 letom je končal srednjo šolo ter se je vpisal na univerzi v Upsali, kjer ga najdemo že l. 1916. kot kandidata filozofije. Po tem je nadaljeval praktične študije najprej kot asistent in potem kot observator na meteorološki opazovalnici v Partetjaku na Laponskem 1850 m nad morjem. V zimskim mesecih 1917/18 si je nabral tu velika izkustva, ki pomenjajo začetek njegove slave v učenem svetu. Po specialnih študijah v Upsali je dobil Malmgreen l. 1920. mesto na meteorološkem zavodu v Upsali, leto dni pozneje pa je postal prvi asistent švedske hidrografsko-biološke komisije v Göteborgu.

Med tem časom je bil dr. Malmgreen pozvan, naj se udeleži norveške polarne ekspedicije, katero sta bila organizirala Amundsen in Svedrup z ladjo »Maud«. Tri leta, od l. 1922 do 1925, je ostal mladi učenjak v arktičnih in antarktičnih krajih. Ko se je vrnil v domovino, je začel predelovati svoje zapise in je prišel do odličnih rezultatov. L. 1926. se je udeležil ekspedicije z ladjo »Norge«, ki je vozila čez severni tečaj Amundsena, Elswortha in Nobila. Peljal se je čez

K tujskoprometni sezoni

Vzoren hotel

V Dortmundu je mestna uprava zgradila hotel s 40 sobami, ki združujejo v sebi stanovanjsko sobo in spalnico. Postelje so zložljive. Oprema je velemoderna. Klet hotela pa je opremljena z antičnim mobilijarom iz dortmundske okolice.

Leto s 13 meseci po 28 dni

Vsi prazniki naj bodo v ponedeljek, vsak petek pa naj bo 13. dan v mesecu

Ameriški odbor za reformo koledarja je predložil zelo zanimiv in praktičen načrt za ureditev tega vprašanja. Njegov izumitelj je znani »kralj fotografске tehnike«, 74letni George Eastman. Eastman se je rodil v Waterwilleju v državi New York. Že v mladih letih je veliko eksperimentiral s fotografskimi zadevami, izumil je novo fotografsko ploščo in pozneje znameniti »Kodak«, ki je nesel njegovo ime po vsem svetu in ga napravil za milijonarja. Toda svoje milijone je razdal v humanitarne namene in je kot prvi teoretično in praktično uvajal načelo soudeležbe delavstva in nameščencev na dobičkih podjetij.

Do pozne starosti se je vdajal lovskemu sportu v tropičnih deželah, a v zadnjih letih se je lotil reformiranja koledarja. Kakor znano so bili baš Američani, ki so Društvu narodov prvi predlagali takšno reformo in so jo uspešno propagirali po vsem svetu, pri čemer jih je ovirala še najbolj protiakcija s strani katoliške cerkve. Na letošnji panameriški konferenci v Havanu pa so dosegli, da se je vseh 21 zastopanih držav izjavilo za čim prejšnjo uvedbo praktičnejšega koledarja, za katerega govori vse polno realnih razlogov.

Pri gregorijanskem koledarju, po katerem se danes ravna vsi civilizirani narodi, je ena izmed glavnih neprilika, da ima neenako dolge mesece in prav neekonomično in nezmislno posejano število praznikov. Dolgost dneva in število dni na leto se ne da dosti spreminjati, ker je to dvoje kolikor toliko znas'veno urejeno, toda na znotraj se da mnogo s pridom spremeniti. In Eastmanova ideja, doslej najboljša med vsemi, je naslednja: Leto naj bi imelo 13 mesecev po 28 dni oz. po 4 tedne. Vsi prazniki bi nadli na nedelje, tako da bi delavno ljudstvo lahko uživalo dobroto dveh zaporednih prostih dni. Tudi velikonočni in drugi

Spitzberge in severni tečaj na Alasko. Njegove vremenske prognoze so bile tako precizne in točne, da so bile priznane brez pridržka.

Sele pred dobrim letom dni je Malmgreen uredil svoje gradivo o ekspediciji na ladji »Maud« in je izdal razpravo, v kateri je porabil tudi nekatere Behounekove izsledke. Napisal je disertacijo »O posebnostih morskoga ledu« in dne 16. septembra 1927, ko je obhajala upsalska univerza svojo 450. letnico, je bil promoviran za doktorja

filozofije. Kmalu nato pa je bil imenovan za docenta na vseučilišču. Malmgreenove razprave se odlikujejo po veliki vestnosti, preglednosti, jasnosti in resnosti. V mnogih ozirih pomenijo fundament za novejšo meteorološke in oceanografske izsledke v polarnih krajih. Dr. Malmgreen je bil učenec znanega meteorologa Filipa Ackerbloma ter ni bil samo silno več raziskovalec tečaja, temveč i visoko naobražen mož in učenjak svetovnega slovesa.

Vnetje dovodnih žil

Vzroki vnetja in nevarnosti tromboze

Iz poročil uglednih kirurgov bi se zdelo, da postajajo vnetja dovodnih žil s svojimi nevarnimi komplikacijami, embolijami in trombozami (zamašanje žil) v zadnjih časih pogostejša bolezen. Ker so v večini posledica operacij, je seveda umljivo, da podkrepitve v javnosti že itak veliki strah pred operacijami samimi. Dostikrat se pripeti, da je pacient operacijo prestopal navidez dobro, čez štiri, pet dni pa se ga nenadno loti tako zvana pljučna embolija, ki ga spravi v nekaj minutah na oni svet. Vsi napor, da bi preprečili takšne katastrofalne posledice, največja previdnost in čistoča pri operiranju, najrazličnejši terapijski načini so ostali doslej brezuspešni. Sele pred kratkim so poročali medicinski listi, da so uvedli zdravnik dveh novih metod proti nevarnostim žilnega vnetja. Prva bi bila v tem, da vbrizgajo pred operacijo pacientu neko posebno snov; druga pa v tem, da odstranijo embolično obolemo osebam iz dovodne žile nevarno strdino. Baje sta ti dve metodi pokazali že precejšnje uspehe.

Vzroki vnetja

so dvojni; zunanji-udarci in rane vseh vrst, pretesne podveze, zanemarjene krčne žile itd.; notranje so v večini infekcijskega značaja. Vsako vnetje povzroči strjenje krvi na vnetem mestu — a to strjenje se širi potem po vsej žili in po naslednjih žilah proti srcu ter jih maši. Kakor rečeno, se zgodi to najraje po kužnih boleznih ali po operacijah z nezadostno asepso. Zna-

ki so: Začetkoma lahka, potem naraščajoča napetost in bolečina na mestu vnetja (večinoma v mečah in stegnih). Z nepravilnim zadržanjem (prezgodnje vstajanje, preveč hoje itd.) se zlo čim dalje bolj širi, noge zatečejo in hoga postane kmalu nemogoča. Vneti deli so pogostoma vroči. Tako se bolezen vleče naprej, toliko časa, da strdine izginejo — ali pa da nastopijo komplikacije, ki se končajo lahko s smrtjo.

Kako se obvaruje nevarnosti?

Če se je bolezen pojavila, pazi na absoluten mir, posebno na to da so obolele noge mirne. Zdravljenje ti predpiše zdravnik in je lahko za vsak poedin slučaj različno. Opusti vsako vrsto masaže ker se izpostavljaš nevarnosti, da se ti strdine zdrobijo in še bolj razširijo! Tudi pri prvih poskusih hoje bodi zelo previden, noge imej nalahko povite z obvezami iz flanela dokler ne izginejo prav zadnji vidni in otipljivi znaki vnetja.

V ostalem pa menda ne bo res, da so ta vnetja danes pogostejša nego kdaj prej. Le izboljšanje dijagnostičnih metod je njih število navidezno pomnožilo dočim so pripisovali znake vnetja prej drugim boleznim. V zdravniških krogih se trdijo to število zmanjšati danes na ta način, da omejujejo operacije samo na nujno potrebne slučaje, takrat pa z vso mogočo previdnostjo. Če se pa lotiš takojšnjega zdravljenja že pri najmanjšem vnetju dovodnih žil, se boš obvaroval nadaljnjih posledic.

Asket Gavril Princip

Brošura jetniškega zdravnika dr. Pappenheima o Principu in o revolucionarnem pokretu mlade Bosne

Na Dunaju je izšla drobna knjižica, brošura dr. Pappenheima, ki je bil svoj čas avstrijski jetniški zdravnik in je imel kot tak opraviti z Gavrilom Principom. Knjižica se odlikuje po zelo obkrajšanem tonu in podrobno opisuje mež, ki je užgal iskro v sod smodnika, da je nastal pozneje svetovni požar.

Dr. Pappenheim piše:

Gavril Princip je bil sin bosanskega kmeta. Zivel je med sestrami in brati v zelo revnem kraju in je poznal od Avstrijevce samo biriče, žandarje in vojake, ki so jih Habsburžani pošiljali v Bosno, da bi jo izžemali. Ampak Bosna je bila tudi v stratežnem oziru važna dežela. Stari Princip je bil reven. Imel je jedva toliko zemlje, da je preživljal svojo družinico. Z malo trgovino je izboljšal svoj gospodarski položaj, ki mu je omogočil, da je poslal sina Gavrilu v Sarajevu, kjer je ta obiskoval realno gimnazijo.

V Sarajevu je dobil Gavril Princip prve vtise, ki so določili smer njegovega življenja. Šolo je začel pohajati v kritični dobi aneksijske krize, ko je Avstro-Ogrska bivši turški provinci Bosno in Hercegovino, ne samo vojaško, ampak tudi de jure vzela v svojo posest. Bosanska mladina, ki je bila panslavičinska in jugoslovensko orijentirana, je videla, kako začenja po letu 1908. izginjati nado na jugoslovensko kraljestvo, ki naj bi izražala vseh slovensko misel na jugovzhodu Evrope. Stari ljudje so sicer še vedno sanjali o svobodi in enakosti, ki bi se dala za Slovence v Avstriji doseči zakonitim potom; mladi svet pa je bil drugega mnenja. Zanašal se je le na samopomoč. V duhu te mladine je ravnal že dijak Serajić I. 1910. ko je izvršil atentat na deželnega šefa Bosne in Hercegovine. Atentat se je ponovil in Se-

rajić je izvršil samomor. Junak je padel, a njegovo dejanje je v pesmi živelo dalje. Njegov grob so obiskovale množice cele generacije.

Tudi Gavril Princip je bil večkrat na Serajićevem grobu in ga je obiskal zadnjič na dan pred sarajevskim umorom.

Bosanske gimnazije so bile polne uporniškega duha. Večkrat se je pripetilo, da so dijaki oklofotali profesorje v šoli. Principov sošolec Grabec je bil radi tega celo izključen iz šole. Princip je bil v srednjih razredih dober dijak. Potem pa se ni več zanimal za knjige, ampak samo za politiko. Proučil je v najkrajšem času vso revolucionarno literaturo. Pri tem pa je resigniral na vse materialne užitke življenja.

Naravno središče nacionalistične akcije je bilo tiste čase v Beogradu. Tudi Princip je ostavil Sarajevu, da bi napravil skušnjo v Beogradu. Ko pa je prišel tja, ga je zanimanje za študij minilo. Politične ideje so mu bile važnejše od šole. Bil je molčeč kakor vsa mlada Bosna tedanjega časa in ni nastopal javno. Mladi ljudje prav za prav niso imeli nobene prave organizacije, ampak so se omejevali zgolj na individualna podjetja, čeprav so bili v zvezi s tajnimi srbskimi društvi.

Ko je izbruhnila balkanska vojna, se je javil Princip za komita, a ker je bil premlad in prešibak, ga niso sprejeli. V tem času se je Princip prvič zaljubil, in sicer idealno zaljubil. Ljubil pa je tako čisto, da ni dekleta, kateremu je poklanjal svojo ljubezen, niti enkrat poljubil. Bil je torej asket, ki je živel samo svojim idejam in upom.

Pozimi I. 1914. je nameraval izvršiti atentat na deželnega šefa Bosne in Hercegovine, Potioreka. To mu je odsvetoval njegov prijatelj Ilić, ki je bil nekoliko starejši od njega. Menil je, da

je treba najprej ustvariti organizacijo, ki lahko izrazi atentat. Po njegovem nasvetu je Princip opustil misel, da bi ustrelil Potioreka.

Nekaj mesecev pozneje je izvedel, da namerava priti avstrijski prestolonaslednik v Bosno. Tudi sedaj se je zahteval po nasvet h prijateljem. Ti mu dejanja niso odsvetovali, marveč so njegovo misel potrdili. Princip je ostal do svoje smrti ponosen na dejstvo, da je prvi zasnoval misel na umor Franca Ferdinanda ter da je našel moralno oporo za svoje dejanje v tem, da so bili tudi njegovi tovariši v duhu z njim glede te zadeve. Stvar je torej bila zrela še preden je posegla v dogodek Črna roka, ki je mladcem dala na razpolago potrebna sredstva.

Franc Ferdinand je bil umorjen, a strup, katerega so atentatorji spili, da bi umrli, je bil predelek in Gavril Princip je prišel napol mrtev v roke avstrijskih oblasti.

Ko ga je dr. Pappenheim obiskal v ječi, je bil Princip že težko bolan. Enoroško so mu morali odrezati. Bil je tako slaboten, da je komaj govoril. Verige so mu sicer odvzeli, pustili pa so ga v temni celici in ga niso nikoli vodili na zrak. Dovoljeno mu ni bilo ne čitati ne pisati. Tudi obiskati ga ni smel nihče. Neprestano so mu govorili, da je Srbija premagana in da je ni več. Zelo je trpel, vendar ni verjel tega, kar so mu pripovedovali. Tudi se ni mogel nikoli sprijazniti z mislijo, da je svetovna vojna posledica njegovega čina. Svojega dejanja ni nikdar obžaloval in je večkrat poskusil samomor, kar pa mu je vselej izpudletelo. Za vsak slučaj je bil pripravljen tudi na smrt na vešalih. Tudi to je vedel, da bo polagoma umrl. Strašno pa je bilo, da je moral čakati na smrt dve leti.

Njegovo dejanje se lahko obsoja, popolnoma razumljivo pa je, da Jugoslavija časti in spoštuje tega čistega mladeniča, ki mu je bilo komaj 20 let, ko se je žrtvoval za svoje prepričanje in za zmago svetih idealov.

Telepatija v službi kriminalistike

Pozitivno uspeh eksperiment policije v Düsseldorfu

Düsseldorfska kriminalna policija se je poslužila nekega ženskega medija, jasnovidke Werger - Wiegartove, da bi razkrila zločin, ki je bil izvršen pred 17 leti na nekem dekletu. Ko je bila Werger - Wiegartova v transu, je povedala, da je bilo dekle umorjeno in da je zločin storil neki mož, ki je deklico zadavil. Moža je jasnovidka natančno opisala. Ko je zločinec žrtev zadavil, jo je vrgel v vodo.

Naslednji dan je morilec še enkrat prišel k reki, potem pa je begal po gozdu. Voda, v katero je vrgel svojo žrtev, teče kake četrt ure od vasi.

Komisija, ki je bila pri eksperimentu zbrana, je izjavila natančno zabeležila in je poizvedovala dalje. Kmalu so se javile štiri osebe, ki so videle v vaškem potoku človeške kosti. V vodi so se res našle kosti rok in nog. Potok je komaj 15 minut oddaljen od kraja.

Poseben odsek kriminalnih organov bo sedaj preiskal ves potok, katerega je navedla jasnovidka v transu. Metoda raziskavanja na podlagi telepatije zbujala povsod veliko pozornost.

»Po čem spoznaš starost ptičev?«
»Po zobeh.«
»Toda ptiči nimajo zob!«
»Ne, ampak jaz!«

Indijski knezi v Londonu

V Londonu so se zbrali vsi indijski vladarji in vazali angleškega imperija. So to najbogatejši možje na svetu, čij bogastvo je že davno prešlo v pregovor. Med njimi je n. pr. kašmirski maharadža, o katerem pravijo, da ima okrog 700 milijonov dinarjev letnih dohodkov. Najvplivnejši knez je pa maharadža iz Patiala, kancelar zbornice vseh indijskih vladarjev in predsednik njihovega sedanjega zborovanja v Londonu. Maharadža iz Barode se ponaša z zanimivo preteklostjo. Rodil se je kot sin revnih pastirjev, a je sčasoma postal eden najbogatejših ljudi v eudežni deželi Indiji, poseduje najbolj razkošno zlato kočijo sveta in med drugimi zakladi z dragulji posuto preprogo, ki je vredna kakšnih 300 milijonov dinarjev. Vladar Bopala je ponosen na to, da je najboljši igralec pola v Indiji; karpatski knez ima palačo, ki je natančna kopija versailleskega gradu; knez iz Navagane slovi kot najboljši igralec cricketa. Vsi ti potentati so se prišli na lice mesta pritožiti

nad britsko vladno politiko, ki jim čim dalje bolj krči nekdanje pravice. Po udarjajo, da so se mogli Angleži obdržati v Indiji samo z njihovo pomočjo, kar je vse res. Po drugi strani pa je resnica seveda tudi ta, da bi bili oni brez protekcije angleških imperijalistov danes vse kaj drugega in ne baš tako sijajnega kakor so.

Okostnjaki pod poslaniško palačo

Iz Moskve poročajo, da so našli med izkopavanjem na mestu bivše palače francoskega poslaništva v Leningradu 1 m pod talni čudno najdbo. Kopače delavcev so zalede na človeške okostnjake, o katerih ne vedo, kako so prišli tja. Iz števila lobanj se da sklepati, da gre za pet oseb. Našli so tudi ostankе čevljev. Sovjetske oblasti sumijo, da gre za kakšno senzacionalno afero iz carističnih časov in so odredile strogo preiskavo.

Srbijanski gospodarski krogi proti Koroščevemu režimu

Senzacionalen uvodnik beogradskega »Trgovinskega glasnika« - Zahteva po svobodnih volitvah in popolni izpremembi režima

Dr. Koroščeva vlada klub vsej klerikalni uslužnosti napram srbijskim hegemonistom ne vživa posebnih simpatij v srbski javnosti. Med Srbi je mnogo takih, ki povsem trezno sodijo, da sedanji hegemonistični režim ne more voditi k ozdravljenju notranjepolitičnih razmer in da mora zaradi tega logično izvršiti velika škoda ne samo za prečasnke, ampak tudi za srbijske kraje same kljub protežiranju srbijskih interesov. V tem pogledu je značilno, kaj piše glasilo beogradskega gospodarskih krogov »Trgovinski glasnik« od 3. t. m. Pod naslovom »Država nad režimom« objavlja naslednji članek:

»Skupščina v Beogradu je pričela delati. Vlada je prišla pred njo z deklaracijo. Kakor se zdi, se je sedaj občutila potreba reševati stvari, ki so leta čakale! Vsekakor ne more nihče zahtevati dela bolj kakor gospodarski krogi, ki žive od dela in ki ga pospešujejo poleg gospodarskih tudi etični principi. Toda zdi se, da se sedanje delo Narodne skupščine posebno forsira, in bojimo se, da bo rodilo težke posledice. Zato ga ne moremo pozdravljati, kakor bi to storili v drugih razmerah. Delo, od katerega more biti mnogo več škode, kakor koristi, morejo želeči ali pozdravljati samo trmoglavci ali oni, ki ne vidijo dalje od domačega zvonika.

Ni treba mnogo modrosti, da se spozna, po sklepih KDK v Zagrebu, da bo skupščinsko delo provociralo težke spore. Kadar kaka skupina poslancev izjavlja, da »vse sklepe, ki bodo storjeni, zlasti pa finančne obveznosti, ki bi se vtilile narodu, proglašajo za ničevne in neobvezne za narod v prečasnih krajih in posebno za hrvaški enarod.« — je delo s skupščino nesmiselno.

Prvo kar se v takih prilikah vsiljuje, je pomislek, kako najti izhod iz krize? Ali se želi boj ali mir? Zakaj, vsak dan, kolikor dalje se gre, morejo biti sprejeti težji sklepi in se morejo uporabljati ostrejši ukrepi.

Mislamo, da bi se ne smelo pozabiti na svečanostno sliko Zagreba in onih konstantnih vzlikov množic pri čitanju sklepov KDK. Razpoloženje množic je nekonvencionalno s sklepi vodstva. Zahtevajo mnogo več. Politiki in državniški pa morajo pogoditi, kam streme množice. In če se to še pove, potem je treba paziti, da ne zaidejo predaleč.

Smatramo, da je sedaj usodni trenutek, da se pogleda v bistvo spora, ki je nastal 20. junija. S paljativnimi ukrepi se ne bo ničesar doseglo, ker prinašajo v težkih in resnih trenutkih več škode, kakor koristi. Nobene komemoracije ali še tako odlične in lepo pasivne izjave vlade ali predsednika skupščine ne morejo ublažiti spora. Ustvarjena je psihoza, ki zahteva energičnih in modrih odločitev. Brez njih se bo polagoma postavilo vprašanje edinstva države. Preostajata samo dva izhoda: boj ali sporazum.

Notranji boj prinašajo vedno škodo. Iz boja prihajajo zmagovalci in premaganci. To je veliko zlo. Zlo je, ako v hiši za isto mizo sede zastriti glavi. Toda oni, ki največ trpi, je vedno država. Kakorkoli naj se konča borba, bo država trpela. Ako se bo nadaljevala kakor doslej, pa je boj očitno izgubljen in škoda države evidentna. Kakor običajno se je pričela z besedami, a bogve kako bo končala. Čemu boj in komu naj služi?

Državi ne služi. Celota bo prizadeta, gospodarsko življenje države zaide v še težji položaj. Javni kredit naše kraljevine je itak ni posebno velik. Kakšen bo šel v bodoče?!

Mi presojamo položaj tako, kakor je. Borba četverne koalicije s kmetjsko-demokratsko bo po vsem tem, kar se je pripetilo, imela nedolga škoda za državo. In ali ni čas, da se ozremo tudi na interese celote? Dokler naj se osebni ali surkanski interesi postavljajo pred splošne državne?

Vzdržati in braniti dosedanj politični red, pomeni delati proti interesom države. 20. junij in vse kar mu je sledilo, je rezultat dosedanj režimov. Vzdržati dosedanj režim še nadalje, pomeni iti po poti, ki nas je že pripeljala v nesrečen položaj. To se pravi iz zla delati še večje zlo. Pametni ljudje in narodi ne delajo tako. Kadar postane očitno, da vodi kaka pot do razsula, se krene na drugo pot. Ako so politiki, ki imajo interes, da se vzdrži režim nereda in psevdoparlamentarizma, potem ni treba iti za njimi. Modrost nalaga spoznanje, da se sedanja borba mora končati z izpremembo režima. Dokler le še čas, je treba režim izpremeniti. Kako? Vrnimo se k demokraciji in pravemu parlamentarizmu. Prepričani smo, da bi parlament, izvoljen po svobodni volji naroda, našel zdravilo za zlo, ki grozi omajati temelje države. Parlament je instrument demokracije, ustanova, s katero se uspešno služi narodu in državi. Ako se hoče, da ima v resnici službi, se mora sanirati. To pa je mogoče samo s svobodnimi volitvami.

Interes države je, da se pride na miren način iz zagate, v katero smo zašli. Po našem mnenju je to mogoče edino s takojšnjimi svobodnimi volitvami, z vzpostavitvijo parlamenta, ki bi izgledal drugače ne samo po številnem razmerju, temveč kar je najvažnejše, tudi po osebnem sestavu.

Državo je treba čuvati in braniti z vsemi sredstvi, v prvi vrsti pa z modro in tolerantno politiko. Mislamo, da mora takrat, kadar se postavi na tehtnico režim in država, vedno pretehtati država. Država je važnejša od režima. Država je nad strankami in strankarskimi boji. Režim, ki je dovel do sedanjih razmer, je treba zamenjati. Razprte tabore je treba pomiriti. Naj ponovimo, da je to mogoče le, ako se postavi imperativ: Država je važnejša od režima, zato: svobodne volitve!

Cene:

Siromak

»Kaj bi o siromakih! Vsak dan jih vidim na cesti sto in več!« ste se vznemjevali nad naslovom. Počasi! saj ne veste, kaj bom izgrizel iz peresa. —

Da je vsak človek kolikor toliko lovca, bo menda vsakdo priznal. Večina onih, ki jih smatrate za siromake, ima pa prost lov — sicer samo za srajco, ampak lov je vendar, in uspeh pri tem lovu prav tako zbujajo v lovcu zadovoljnost kakor pri vsakem drugem; zadovoljnost človeku pa menda ne bomo rekli siromak!

Siromak je oni, ki mu usoda iz daljave pokaze kruh, ko pa se pripelja do njega in izmučen poseže po njem, prime za kamen.

S trepetajočim žarkom je solnce najprej poljubilo Moravo, nato pa se je bliščeče dvignilo izza Suve planine in ji z žarečim obrazom voščilo dobro jutro. Z rahlo nejevoljo je vstajalo Medžurje, da prebije vroči dan, ki se je punjural.

Leno se je prevalil čika Veljo v slami na dvorišču in zabundal: »Slišiš, Spaso! Pokličí Vaska, da bo gnal na pašo; na njem je vrsta.«

Meže je segel Spaso po šajkačo ter si jo nadel — in bil je oblečen. Meže je vstal, zakaj kolikorkoli človek zjutraj ujame spanja, je dobro.

»E, Spaso, brel Kako, da naju danes kar ne moreš videti?« ga je razveselila Mara, hči komšije Stojana, ki je z Jankovićevo Jelisavo že brzela v mesto s »kupčijo« na rami in ročnim delom v rokah. Vel krvi je planil Spaso v junaško lice in mu sunkoma dvignil veke, da so se zasmejale jasne oči in objele mladenko, ki je za trenutek postala ob ograji.

»Dobro jutro, Maro! ako Bog da!«

»Dobro jutro! ako Bog da!«

»Kaj pa meni, Spaso?« je ponagajala Jelisava.

»Tudi tebi! In dobro prodajajta!«

Devojki sta odhiteli dalje, da pred najhujšo pripeko dospeta v mesto. Nekajkrat še je kakor v slovo od vasi vzplahutala raka, ki je vzdrževala ravnovesje košarici sliv na drugem koncu droga, ki ga je Mara nosila na rami, nato pa je topo bingljaje obvisela nad prašno cesto.

Vera v življenje je dihal iz živega razgovora mladenk; zlasti je bila razigrane volje Mara, ki je čutila na sebi objemajoči Spasov pogled.

Da vaju le ne bi opeharila usoda, gr-

lici sladkil —

Sele ko sta zavili za živico na kraju vasi, se je Spaso spomnil, da mu je bil oče naročil, naj pokliče Vaska. Stopil je v senco lipe, pod katero je bila Vaskova »spalnica«, in ga je z nogu polvaljal po slami.

»Vstani, Vasko! Ura je dan! Poldne bi zaležal — da te zmijali!«

Samo šajkačo in piščalko je vzel Vasko in je bil oblečen. Še iz ličja spleteno torbo s kruhom in sirom mu je sestra Kata obesila na ramo in palico je vzel, pa je bil nared. Že so jo prašiči v divjem diru ucvrli iz staje; z njimi so v oblaku prahu prerivajoč se drobile ovce; goved je pa s premišljenim korakom vodil star vol, ki so ga imeli pri hiši samo, ker je bil »Solunac«. Ni bil sicer dobrovoljec, vendar pa je z vsemi štirimi delal za prelom nemške fronte. Ker je tega že nad deset let in mu je bilo že takrat vsaj tri leta, lahko rečem: za ovčami je šolske obveznosti prost vol »Solunac« vodil goved itd. Ta »Lützovljevi divji lov« sta zaključevala Vasko in izkušeni ovčjak.

Ni nam mar, kaj so počeli doma ostali — o Vasku je zgodba.

Z obeh strani so se k čredi usipali novi roji, na stočiču gornje in spodnje vaške ulice se je pa Vasku pridru-

žil Luburičev Marko s čredo spodnje polovice vasi; po dva sta namreč vsak dan čuvala vaško četveronogad, po dve pa perjad. Posebnih sitnosti ni prizadevala ne prva ne druga, ker je sama znala na pašo in domov. —

Pod košatim hrastom, kjer pašnik prehaja v gozd, sta se utaborila pastirja ta dan. Komaj se je pa Vasko zleknil po tleh, je planil pokonci, kajti na hrastu je zagledal veverico. Jako redka je tam divjačina, zato ne smemo zameriti šestnajstletnima pastirjema, da ju je razvnela lovska strast.

»Marko, skoči ti domov po ponev in mast, jaz bom pa med tem ujel repato zverko!« je Vasko modro razdelil delo. In tako je bilo. Marko domov, Vasko na hrast. —

Hudomušno in začudeno je pogledovala veverica z debele veje na udela vajočega se Vaska. Ko je pa videla, da je namenjen k njej v posete, je jezno zacepetala z nogami, nejevoljno pogodrnjala in šinila nekaj metrov višje. Še dvakrat je napravila tako na veliko jezo Vaska, ki je mislil, da jo bo kar prijel, kakor utrgač hruško.

Ko je počival na močni veji, ji je popretel: »Znaš, tetko, ako te ja uhvatim, imaš da rodiš ježal!«

Po tej pretnji jo je pa veverica ubra-

la po veji in se je v ljubkem loku poglala na sosednje drevo. Nered bi bil Vasko lezel na tla in znova plezal, pa zamalo se mu je tudi zdelo, da bi taka majhna stvar skočila dalje od njega.

»Što možeš ti, mogu i ja — oca ti pokvarenog!« In pognal se je z veje proti sosednjemu drevesu. Ali so bile roke prekratke ali kaj je bilo vzrok, ne vem. Vasko je v prostem padu s končno hitrostjo dvajset metrov na sekundo priletel z obrazom na štor pod drevesom. Če bi bil zloben, bi bil zapisal: drvo na drvo.

Z nadaljevanjem lova seveda ni bilo nič, saj se je Vasko komaj pobral. Zalosten je sedel na štoru, krvavec iz nosa in ust, ko je zasopel pritekel Marko, da prilije v Vaskovo kupo gorja nove grenkobe.

Ko je namreč Marko zagledal »lovca« krvavega okoli ust, se je razjezil nad njim:

»Grom te ubio! Počakal bi bil vsaj! Ali si moral kar sirovo požreti? Prav je, da ti je sedaj slabol Volka nočem za tovariša!« Pobral je torbo in odšel na nasprotno stran pašnika.

Ze pri bolečinah je Vasko težko za-

Kraljestvo mode

Obleke za tenis

Teniški sport se je zadnja leta tudi pri nas zelo razširil. Dočim je bila ta sportna panoga prej privilegij zgornjih desetisočev, se je v zadnjem času silno splošila in prodrla tudi med srednje meščanske sloje.

Tenis spada med tiste plemenite sporte, ki vzgaja telo in duha ter nas v telesnem oziru tako stremi, da bi ga posebno inteligenca morala gojiti v vso plemenito strastjo.

Teniški sport zahteva svojo garderobo. Ta se nahaja nekako v sredini med promodno in družabno nošeto, ker mora pač služiti obema načeloma. Baš to nudi posebno priliko, da se na teniškem igrišču obleka izvrstno kombinira, ne da bi pri tem povdarjala zgolj sportno noto.

Enostransko bi bilo misliti, da mora biti obleka za tenis od vrha do tal bela. Ta barva se poleti itak pogosto srečuje in učinkuje baš zaradi tega morda nekoliko enolično. Srednji odtonek (bež, peščena barva itd.) so še diskretni in se nosijo naravnost izvrstno.

Povedali smo že, da se velja izogibati striktno enobarvnosti modelov. Tudi na teniškem igrišču se izvrstno obnesejo pikčasti in četrkotni vzorci, ki so tem priljubljene, ker povzdignejo živahnost pregibov in okretov med igro.

Načelo je, da bodi obleka za tenis kot kor mogoče preprosta. Ta moda zavrača vsako vsiljivost in pretiranost. Najenostavnejše je obenem najlepše.

Juniper se je tudi na teniškem igrišču popolnoma uveljavil. Temu se ni čuditi, ker je bil v začetku namenjen samo za sportne prilike in je šele pozneje prešel v dnevno modo. Poleg juniperja se nosijo tudi krila, kombinirana z nekakšnimi telovniki brez rokavov, pa imajo bolj podoben bluze ter so iz enega samega kosa.

Na skici naše slike vidimo tridelni kostum, sestojel iz ravnega krila z vloženo gubo, ki služi prostemu gibanju, iz bluze, narejene v stilu telovnika in brez rokavov ter iz ravne jopice z žepi ob straneh. Bluza je iz pralne svile. Učinek tega malega kompleta povzdigne, če podložimo jopico s pikčastim materialom, iz kakršnega je bluza. Na ta način dobimo ovratnik iz istega materiala, ki je zelo efektan.

Poleg dvodelnih modelov imamo tudi obleke iz enega samega kosa. Primer te vrste imamo na tretji skici, kjer vidimo, da je srednja gornjega dela plisirana v obliki trikotna. Plisirano je tudi krilo. Zavoljo povdanka linije je potrebno, da ima taka obleka precej širok pas.

Za hladne dni si nabavimo tudi ogrtač v obliki raglana s pasom. Pisan šal se kaj dobro prileže k tej kombinaciji.

Omenili smo že, da se tudi pletenine zelo

lo dobro obnesejo na teniškem igrišču. To trditve izpričuje naša zadnja slika. Obleke te vrste so zelo trpežne, strapcane, enostavne, obenem pa tudi neverjetno elegantne in zbog tega zelo priljubljene.

Obleka za otroke

Naša slika prikazuje zelo originalen model za dečke in deklice v najmlajših letih. Zgornja partija je zelo kratka, spodnja se zapenja ob strani. Krilce je našopirjeno. Ovratnik in manšeti so nagubani, pri čemer drži ovratnik skupaj pester trakec. Klobukovi krajci so zavijani navzgor.

Plašč iz kozuhovine za pozno poletje in jesen

Kmalu bo treba misliti na hladne večere, ko se bo prijetno pogrezati v tople kozuhovinske plašče. Takšen plašč ni danes več nobena posebnost, ker se nabavi lahko za

tepsti, čeprav si pameten. Dobrota je več vredna od pameti.

«Ali že poskušas, Mara, da bi me ujezila?»
«Ne, toda enkrat ti bom dokazala, da je hišni mir odvisen samo od mene!»
«Le. Zelo sem radoveden, čigava bo obveljala.»

Nekaj dni po tem, ko je mož že popolnoma pozabil na ta razgovor, nese Mara možu obed na njivo. Spotoma skoči k ribiču in kupi dve lepi, še živi ribi in jih skrije v košaro. Prišedši na njivo, kjer je mož oral, mu pripravi jed, sama pa gre po njivi, kakor da jo zanima možovo delo. Stevo je ostavil oranje sredi brazde. Žena položi ribi v brazdo in jih pokrije z rušo.

Pridni oratar je med tem pojedel kosilo in hiti na delo, da še pred večerom doorje njivo, Mara pa istotako ročno pospravi posodo in jadrno odide. Komaj je Stevo zastavil plug in obrnil že prezezano brazdo, mu zatrepeta pred očmi ribi, ki se krčevito premetavata po razoru.

«Hej, Mara, počakaj, izoral sem dve ribi, pridi ponje,» zakliče ves vesel.
Žena se komaj obrne: «Kaki ribi? Ali se ti blede? Odkdaj se ribe love na njivi in s plugom?»

Neverjetna moč

Jeskrta v malemu zavitku.
En poizkus Vas bo prepričal, da

Ženska hvala

perilo napravi snežnobelo.
V njej se perilo namoči preko noči, za izkuhanje pa je najbolje, če se vzame

SCHICHTOVO
TERPENTIN MILO

razmeroma majhen denar. Novi kožuhi te vrste so zelo mehki in voljni ter ne pridajo figuri nič neestetičnega. Naša skica prikazuje dva vzorca teh plaščev, ki bodo letos posebno aktualni.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. A. T. v T. p. C. Božezzen je lahko različnega izvora. prihaja lahko od srca, od pljuč, od žilja in živcev, kar more ugotoviti samo osebna preiskava. Ste-li že poskušali več tednov zapored jemati kalcijev diuretin? Najbolje bo pač, če se odločite in stopite, že zaradi vaših depresij h kakemu specialistu za živčne bolezni. — G. M. M. v J. -F. Za desinfekcijo z žveplom se stenice ohranijo njihov zarod še manj zmenijo kot bacili tifusa. — G. F. S. v D. Možnost ali nemožnost okuženja ugotovi lahko samo mikroskopična ohranitev bakteriološka preiskava. — Orisane bolezni so lahko tudi samo posledice pretezanja akutnega obolenja, n. pr. zapostala induracija, brazgotine in podobno. Če so pa ostala še skrita ognjišča, je seveda recidiva vedno možna. — Spolna neravna, bodisi, da je pridobljena ali vznikla na temelju ustroja, kakor skoro vedno, je seveda je posebno nujna ali nujna pojava splošnega obolenja. — G. D. T. v St. v. p. P. Verjetno je opisan sedesek poleg drugih brezpomembnih primesi v glavnem sečna kislina, katere se vedno v taki obliki pojavlja v zgoščenosti, ki nastaja ob težkem delu v vročini po močnem izhlapevanju in s tem oddaji vode iz telesa in podobnih prilikah. Če zopet, poskrbite za nadomeščanje izgubljene tekočine, s tem da pijete večje količine vode, ali sline, izgine zopet sedesek, ker bo množina vode v seči zadostala za raztopitve izločnih snovi, ki sicer že izpadajo preko saturacije iz obilne tekočine. — G. N. S. v L. p. G. r. R. Brez temeljite osebnosti preiskave ni moči odgovoriti na vašo vprašanja. Lahko je, da ena temeljna bolezen povzroča znake na ušesih kot na očeh in ostalem telesu, lahko pa je prva bolezen od druge nezavisna. Iz tega sledi, da vam tudi v napovedi glede poteka in koca bolezni, ne moremo ničesar odgovoriti. Svetujemo vam, da se obrnite na strokovna zdravstva in sicer za uspešno in potem še za živčne bolezni, če se morda ne odločite, vsaj v svrhu točne ugotovitve vaših nadlog vstopiti za nekaj časa v bolnico. — G. T. V. v K. In G. D. S. v M. Zanimanje za »kom buho« ali »kombuš« raste zadnje leto naravnost epidemično. To sedaj na višku mode stojiče, vse bolezni, pred vsem pa arterioskleroza, zdravče sredstvo, je došlo iz Japonske preko Rusije na Poljsko in Češko in prodira sedaj preko Dunaja v alpske dežele. Kakor kažejo povpraševanja v zadnjih tednih bo po letošnji kopalni sezoni verjetno takoj začela svoj debut kombuha. Je to tako imenovana japonska čajna goba, ki pa ni nikakoli goba, ampak zmes raznih nižjih, mikroskopičnih rastlin (gljiv in dr.) katere si mora vsak sam gojiti na oslajenem čaju. Pri tem nastajajo v čaju gotove kisline, ki ga okisajo in mu dajo poseben okus in vonj. Kakor rečeno obstoji omejena rastlinska zmes iz raznih bakterij in droznic ter iz značilnega kombuhinega ba-

cila. Trdni sladkor, raztopljen v čaju droznic naglo razkroje, tako da potem odlični bacili iz razkrojenega napravijo značilno glukono kislino. Pri tem povzroča nekaj sladkorja v alkohol, ki pa ne ostane kot tak v zmesi, ampak se pretvori v octovo kislino. Kombuha vsebuje torej do končanem procesu precejšnje množine organskih kislin. Da bi glukono kislina imela kak poseben farmakodinamičen učinek, ni znano: vsekakor pa je kombuha, ki je povsem nedolžna in neškodljiva pijača, na glas, da oživlja pivo na tak način, da se čutijo že po par tednih kot na novo prerojene. — G. M. T. v Sp. K. Izmed naših domačih muh je samo ena, ki je stenski muhi v resnici lako podobna, da ujeđa. Pri navadni muhi pa o kakem pikju ne more biti niti govora, ker muha nima nikake priprave v svojih ustnih organih, da bi bila zmogljiva za to. Tudi rilca, ki bi ga morda mogla poriniti kam, nima niti ne ust v navadnem pomenu besede, s katerimi bi lahko jedla, kaj še ujeđa ali ugriznila. Muha more samo skozi svoj rilec potisniti nekakšno z mikroskopično majhnimi luknjicami nasejano žogico, in skozi nje izločiti nekaj soka, s katerim omoči hrano, ki si jo je izbrala. V tej tekočini se mora n. pr. drobci sladkorja stoprav raztopiti, da je vsprejemljiv za muho, ki ga samo kot raztopino sedaj po istih luknjicah lahko vsrbeje. Pri tej priliki torej lahko spravi bakterije, ki morejo omejenen vsrkalne pore pasirati, vase; večjih že ne more. Ker pa žival brodi po blatu, mrhovini, gnoju in drugih infekcijskih kahl polnih snoveh, se seveda z njimi onesaži in lahko inficira hrano, ustnice, rane itd. Če vam je torej navadna muha okužila rano, je verjetno samo na ta način, ne pa s pikom.

Radio

BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (468 m 4 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), ZAGREB (310 m 0,7 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (450 m 12 kw), DUNAJ (517 m 7 kw), DAVENTRY (492 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw)

Nedelja, 5. avgusta.

BERLIN 20.30: Poljuden orkestralni koncert. — FRANKFURT 19.30: koncert na orgle. 20.30: Poročila o amsterdamski olimpijadi. 20.30: koncert orkestra in solistov. — LANGENBERG 20.30: Slavnost koncert. (Orgle, zbor, orkester in solisti). Nato koncert lahke glasbe. — STUTTGART 20.30: Dramski večer. 22.30: Prens simfoničnega koncerta iz Solnograda. — ZAGREB 11.30: Koncert vojaške godbe. 20.30: Prens opere »Glumaci« iz Dunaja. — BRNO 18.30: Pevski koncert. (Arije). 19.30: Večerni koncert orkestra in solistov. 22.20: Prens koncerta z razstave. — BUDIMPEŠTA 12.15: Simfonični koncert. 17.30: Koncert vojaškega orkestra. 18.30: Pevski koncert moškega zbora. 20.30: Verdijeva opera »Ples v maskah«. Nato ciganska godba. — LONDON 17.45: Bachova kantata. 21.05: Koncert orkestra in solistov. — PRAGA 18.30: Otroške in mrtvaške pesni. 19.30: Prens koncerta iz Brna. 20.30: Mešan večer. Nato prenos z brnske razstave. — RIM 21.30: Simfonični koncert. — DUNAJ 11.30: Koncert dunajskih simfonikov. 16.30: Popoldanski koncert orkestra. 19.30: Komor-

na glasba. Beethoven: Klavirski trio v G duru. 20.30: Leoncavallova opera »Glu mači«. 22.30: Prens simfoničnega koncerta iz Solnograda. — VARŠAVA 20.15: Koncert orkestra in solistov. — STOCKHOLM 19.15: Koncert orkestra in solistov.

Ponedeljek, 6. VIII.

BERLIN 17.30: Komorna glasba na kitara. 21.30: Mešan večer. (Zbor, solisti in recitacije). — FRANKFURT 20.15: Prens programa iz Stuttgarta. Nato skladbe za flavto in orkester. — LANGENBERG 18.30: Koncert simfoničnega orkestra z razstave »Pressa«. 20.15: Glasbeni paberk s celo Evrope. (Orkester). — STUTTGART 20.15: »O popotnikih« (Orkester in solisti). Nato koncert lahke glasbe. — ZAGREB 20.10: Prens koncerta iz Prage. — BRNO 19.40: Spomini na kabaretno glasbo od 1914. — 1918. 20.30: Koncert. Foerster: Pravljica o hrepenjenju. Fosyth: Koncert za violo in klavir. Nato prenos koncerta z razstave. BUDIMPEŠTA 12.05: Orkestralni koncert. 17.45: Ciganska godba. 20.30: Koncert orkestra madžarske opere. — LONDON 19.15: Koncert Dvořakovih klavirskih duetov. 19.30: Koncert. (Orkester, tenor in alt). Nato klavirski koncert. — PRAGA 19.15: Lahka glasba. 20.10: Koncert orkestra in solistov. Nato prenos iz Brna. RIM 21.30: Vokalni instrumentalni koncert. — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert orkestra. 20.05: Pesmi in dueti. 20.30: Iz preteklosti Badena. (Skladbe nekdašnji v Badenju živeli velikih mojstrov glasbe). — VARŠAVA 20.10: Prens koncerta iz Prage. — STOCKHOLM 20.15: Prens koncerta iz cerkve v Sundsvallu.

Torek, 7. VIII.
BERLIN 20.30: Orkestralni koncert — skladbe starih mojstrov Bacha, Dittersdorfa, Mozarta itd. — FRANKFURT 20.15: Simfonični koncert. — LANGENBERG 20.30: Orkestralni koncert. 21.30: Odmolki iz velikih oper. — STUTTGART 20.15: Koncert filharmoničnega orkestra. Mendelssohn-Bartholdyjeve skladbe. — ZAGREB 18.30: Koncert lahke glasbe. — BRNO 20.15: Večerni koncert orkestra in solistov. Nato prenos z brnske razstave. — BUDIMPEŠTA 17.45: Orkestralni koncert. — LONDON 19.15: Koncert Dvořakovih klavirskih duetov. 19.30: Koncert dunajske glasbe. (Orkester in sopran). 21.35: Pevski koncert. — PRAGA 19.30: Koncert godbe na pihala. 20.10: Orkestralni in pevski koncert Smetanovih, Fibichovih in Dvořakovih skladb. Nato prenos programa iz Brna. — RIM 21.30: Saint-Saensova opera »Samson in Dalila«. — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert kvarteta. 20.05: Motivi iz prirode. — Skladbe Webera, Beethovna, Bacha, Smetane, Dvořaka in Griega. (Dunajski simf. orkester). 22.30: Prens iz kabareta. — VARŠAVA 20.15: Koncert orkestra in solistov. — STOCKHOLM 19.45: Offenbachova opera »Lepa Helena«. 22.30: Pevski koncert: Nemške romances. (Poje bas.)

Telefunken
radio
je
najboljši.

Br.:

Zloba je jačja od pameti

«Kakor da jih jaše vrag, so Miljkoviči,» pripoveduje Stevo svoji ženi pri večerji. «Zopet sem moral miriti in kar zoprno mi je hoditi domov mimo njihove hiše. Vendar je čudno: midva živiva skupaj že lepo vrsto let, pa se doslej še nikoli nisva pretepala.»

«E, Stevo, to je zato, ker sem jaz dobra,» meni žena. «Ako bi bila jaz hudobna, bi vsak dan kaj napravila, da bi me moral preteptati.»

«Ne boš, Mara. Dobra si, kar je res, je res, toda vsa ta dobrota ti ne bi nič pomagala, ako bi bil jaz tako neumen, kakor je Miljkovič. Mene ne zdržiš s tako neumnostjo.»

«Misiš? Da hočem biti zlobna, te vsak dan toliko zjezim, da bi me moral

«Res, poglej jih,» trdi Stevo ves vesel.

«Ne uganjaj burk, Stevo. Meni se mu di domov, kaj me zadržuješ z neumnostmi!»

«Za vraga, žena, pridi nazaj in vzemi ribi!»

Potuhnjeno se vrne žena in se hinavsko čudi: «Hm, to je pa res čudno. Daj jih sem, napravim ti večerjo, da bo veselje!»

Pobere ribi in se komaj zdrži, da ji ne uide smeh. Mara odbrzi, Stevo pa pri resnem delu kmalu pozabi na čudni dogodek.

Ko se zvečer Stevo vrača domov, mu že v veži udari v nos prijeten duh po pečenih ribah, toda začudi se, ko mu Mara prinese za večerjo močnik.

«Kje sta pa ribi?»

«Kakšni ribi?»

«No, tisti, ki sem jih popoldne izoral na njivi?»

«Ribi? Izoral? Na njivi? Ali si bolan, ljubi mož?»

«Kaj se neki izprenevedaš, saj veš, da sem ti jih dal, in tudi diši po pečenih ribah. Nu, le daj jih sem, vraga sem lačen, baš se mi hoče kaj boljšega.»

Beseda je dala besedo, dokler ni Stevo pokazal trdne volje, nadaljevati de-

bato z učinkovitejšimi sredstvi. Mara je tega komaj čakala. Uide možu na prag in kliče sosedo na pomoč.

«Joj, Mitar, Ante, Djuka, zblaznel je moj človek, ubiti me hoče!»

Možje pritečejo in se čudijo pametnemu Stevi, ki se je vedno zgrajal nad možni, ki imajo cigansko navado, tepsti svoje žene.

«Kaj je, Stevo, za Boga svetega?»

«Pravi, da je izoral na njivi dve ribi in da bi mu jih morala speči za večerjo,» se vtakne žena, «zdi se mi, da uma greša, zadnje dni ni bil nič kaj zdrav.»

«Ali tajiš, da nisem izoral rib, vraga j izlek?»

«Vidite, ljudje božji, kako sem nesrečen; mož mi je zblaznel,» zavlajka Mara. Stevu pa je preveč te ženske hudobije in hinavskih solza. Plane proti ženi, toda sosedje ga pograbijo, z velikim naporom zvežejo in položijo na posteljo. Dobra Mara mu z neverjetno ljubeznijo polaga obkladke na čelo in jadikuje, da bi se je kamen usmilil.

«Ne razveži ga, da te ne ubije,» ji svetujejo pri odhodu, «ni šala, ako se človeku zmeša. Zalostno, da se to zgodi ravno najpametnejšim.»

Po odhodu sosedov prinese Mara na mizo pečeni ribi. Obraz se ji smehlja in še ne da možu miru.

«Kolika škoda, Stevo, da smo te morali zvezati, glej, kako sijajna večerja.»

Stevo se je osvestil: «Odveži me, kaj te je vrag obsedel, da me sramotiš!»

«Ali sem ti dokazala, da je dobrota več vredna od pameti. Vidiš, kako hitro je odrekla tvoja sijajna pamet, ko sem se lotila hudobije? Se spomniš pogovora pred par dnevi, ko si mi dovolil, da preizkusim na tvoji pameti žensko zloba? Ako boš priden, te odvežem.»

«Nu, le odveži, zadosti te sramote!»

«Me ne boš tepel?»

«Ne bom!»

«Zakolmi se na zapis.»

«Tako mi zapisa, ne bom te tepel.»

V lepi zakonski slogi sta povečerjala ribi, ki sta tako sijajno poslužili v dokaz za znano dejstvo, da je ženska zloba jačja ko moška pamet. Vse naslednje dni pa je imel Stevo dosti govorjenja, da je uveril sosedo o svojem zdravlju. Vse se mu je nekam plaho umikalo, zlasti kadar je nosil sekro ali motiko.

Na letovanju

Vam je potrebna lahko prebavljiva hrana. Najbolji vir moči za deco in odrasle, za zdravo in bolne so 2-3 žličice

OVOMALTINE.

Letovišče Tivoli, 300 m nad morjem

Nebo brez oblaka. Rahla sapica hitro posuši blestečo roso. Vsak listič se sveti kakor lakiran, in še tukaj-pal-mam dobro dene jutranje solnce. Sladko kliče kukavica, nežno poje grlica, in kobilarjevo medeno vrskanje preglaši veselo kričanje jate neugnanih kosov. Visoko v nebu neumorno žvrgoli škrlanec kakor zvonček.

Vsako mesto lahko zavida ljubljani njen Tivoli. Še bojeviti udarniki vtaknejo za trenutek meč v nožnice in pozabijo na črnoobražega sovražnika. Še »Skovir« plahuta na vso moč v svoji Rožni dolini, ko opeva tivolsko lepoto. To je sveta dolžnost ljubljanskih prebivalcev, počenši od legendarnih časov one Prabarabe, ki je tja zahajala v sivi davnini na »milhkofé maslene kifce«. Vsaka ura ima svoje obiskovalce. Skromni opazovalec mora napeti oči in spomin, da bo njegovo upehano pero kos neusahljivemu tivolskemu vetloku!

Čim se razkropi jutraj po opravljenem poslu vojska mestnih cestnih prometarjev, že koraka po belih stezicah najzbranejša družba, ki ima dovolj časa za pohajkovanje. Nanjo ne čaka nobena služba z dolgočasnimi delom in sitnim predstojnikom. To so ponosni in nedostopni ljubljanski fevdalci. Njih predniki sicer niso bili roparski vitezi. Vihleli so le funt in vatel namesto bridkega meča. Zato pa so pokupili gradove nekdanjih obubožanih baronov in grofov pa — čudna reč! — se sami izpremenili. Menda je bilo staro zidovje prepojeno s plavo krvjo, ker je v njem nekdanjim kramarjem zrasel popolnoma aristokratski značaj. Odgojen je seveda v inozemskih zavodih. Pisal bi se najraje (in v tujini se menda piše Ozwirck de Michia Liukinia ali kako podobno. Tok časa se je ustavil za te kroge, ki še vedno gojijo izumirajočo ljubljansko nemščino. Če bi nenadno zagledal živega pozoja, sfingo ali piramido, ne bi bil bolj ganjen, kakor v trenutku, ko slišim čebljanje fevdalne gospodične napram vasovalcu: »Aber, gospod, wie Sie doch schlecht sind!« Ljubo bitje! Kot da bi ne bilo na svetu nikoli svetovne vojne in preobrata!

Navdušen sem bil, ko so mi nekoč tako lepa usta razodela, da je bil »armer Prešeren« — župnik in spisal: »Člo veka vstvariti nikar« — »recht hübsch, doch unheimlich« ... V teh krogih prevladuje starodunajski slog. Vsaka obokana stanovanjska klet s neprodinim smrečjem pod oknom, vsako še tako nerodno, oglati in težko pohištvo sprožijo pri njih neposipno navdušenje: Ach, wie fevdal! Predpotopno marlitovsko življenje s plemenitimi veleposnestniki, pod roko kupljenimi rodbinskimi galerijami in vdanimi, pobožnimi podložniki še vedno ni izumrlo za fevdalne dame. Fevdalni gospodje pa so si že ugledali pot v Beograd, kjer so navezali stike z vplivnimi krogi.

Sicer so ti oddiljaki pri nas bolj gostje kakor domačini. Če mine veseleje in pritisne vročina, se odkade v rodbinske gradove ali v inozemska letovišča. (Quousque tandem...) Imajo pa pri nas manj premožne, a nič manj nade bratce, ki vztrajajo v mestu in godrnjajo na mladi rod, ki nima potrebne spoštovanja do »višjih slojev«. Ne marajo naše javnosti, postali so tuji v ožji domovini, zato pa držijo z vladno, ker so že od nekdaj vajeni pritiskati v vladno trobento. Tivoli je postal zatočišče teh krogov, od kadar posedajo v »deklasirani« Zvezdi »bogvekakapi-ni, ki ne bi poprej smeli noter«.

Toda čas hiti, solnce pleza kvišku. Fevdalci izginejo in popoldne, ali že pred kosilom (to je odvisno od denar-nega stanja in samostojnosti kuharice) prilazejo v Tivoli narodne dame vseh političnih barv z vozički in brez njih. Nai so včlanjene pri Kolu ali pri vozu, njih duševna hrana so neštevilni romani Curth - Mahlerjeve, s katerimi so čudovito dobro založene vse naše knjižnice. Ta družba obere marsikatero domačo osebnost in mednarodni modni pojav, preden odide h kosilu in na obvezni popoldanski počitek, ki je tako zelo koristen vitki modni liniji!

Poldne. Iz idilične Jakopičeve ute stečejo navdušeni umetnjakari in neizprosni ljubljanski kritiki. Širokokrajni klobuki in vihrajoče pentlje oddaleč pričajo o njih nadarjenosti: vsi so oblečeni kakor mladi Prešerni. Zaljubljeni so v vročo Afriko in tuje čudne mojstre. Da bi le vedeli, kako so domači v svojem dejanju in nehanju!

Popoldanske zgodnje ure so namenjene akademski mladini. Poletje jim je razžarelo kri in zato sanjarijo o nemorčnem. Eden bi rad dobil francosko šinendijo na celoleten dopust s plačo, kaj na! Ni vrabca, da ne bi potem iz Pariza pripeljal Francozinje v domačo

gospodinjstvo! Drugi prebere sleherni besedo, ki jo vidi na ulici, in potem brez konca etimologizira na klop. Vsak se zabava po svoje. Medtem pa konča služba v uradih in prihitijo v Tivoli jate drugih činovnikov. Prednjačijo seveda odvnetniki z nabasanimi aktovkami, ker so najštevilnejši družabni razred poleg gostilničarjev. A gostilničarji prežijo na goste doma. Zato pretresajo pravni zastopniki v zeleni naravi nove slučaje, ki jim bodo pomagali do novega pisalnega stroja, avtomobila itd. Vsak poklic ima svoje mikavnosti ...

Po obedu, kakor rečeno, ljubljana počiva, kajti pretežno obeduje. To se tudi namah opazi. Kolikokrat je že moral poslušati obilen gospod kljub vsej uglednosti na ulici ogorčeno-zavistno: — U Trebušnik! Kajkrat so si ga privoščili slikarji in celo najnovejši onomatografi ...

Polpetih je, ko se vračajo črni lemenatorji s sprehoda domov. (Vrane letijo! kriče paglavci.) Hodijo vedno po dva in dva, menda zato, ker so pozneje obsojeni na dosmrtno samoto. Pol ure pozneje zatulijo tovarne. Bog - Kapital spusti iz bank in pisarn svoje sužnje. I ti gredo v Tivoli. Nikoli niso tako polna tivolska pota kakor ob tem času. Sam Ljenu, če bi k nam pogledal iz komnebes, bi moral priznati, da pač nismo buržujsko mesto. Sicer to ne velja za zunanost. Bolje je lačen biti, kakor raztrgan hoditi. Pravi narodna naša modrost v popolnem nasprotju z drugimi slovanskimi pregovori, ki bolj čislajo nabasan vamp kakor lepo zunanost.

Vsi, ki imajo denar za morsko ali slatinsko vodo, so že zapustili metropolo. Domače planine uspešno tekmujejo glede draginje s tujim svetom. (Zadnjič sem plačal v koči 20 Din za skromen čaj »brez vsega«.) Onim, ki nimajo toliko novcev, preostane le Tivoli, najcenejše klimatično alpsko letovišče v višini nič manj kakor 306 m nad morsko gladino. A tivolsko občinstvo prav nič ne zaostaja za drugimi letovičarji po kopališčih. Le ogledite si to svilo! »Od nekdaj slovele ljubljanske krasote« in zaman boste iskali toliko povprečnega okusa v Gradcu, na Dunaju, celo v Pragi. Se le v Varšavi je zopet drugače! In ta lepa krzna, ki jih požrtvovalno razkazuje naše krasotice celo ob soparnih poletnih večerih! Še v Parizu vidite kaj sličnega samo pri izbranih dirkah, kjer znaša najmanjša vstopnina 100 frankov! Ali smo v Ljubljani res tako bogati? Bog ve; Nimam priložnosti poškiliti v knjige naših velikopoteznih trgovcev, ki prodajajo na up in obroke. Ne vem, koliko skrivnosti taji gostoljubna mestna zastavljajnica v znani Prečni ulici. Vsekakor pa je vredno ogledati si tivolsko promenado.

Tudi gospodje niso napačni. Naj že jasejo ves ljudi dan številke v banki ali tehtajo koruzo na kile — v Tivoli pridejo vselej kot lordi v svilenih srcah, z mavričnimi obujkami in ovratnicami, v sportnih rdečih, plavih, zelenih čepicah z zavihanimi repki, ki podajo toliko duhovitosti celo najmanj duhovitemu obrazu. Promenada traja do pozne ure in zastojni bi skušali ločiti klerikalke od liberalke. Vse enako izgledajo. O, ljuba dolina šentflorjanska, zlodej

si mane roke, pohujšanje napreduje na celi črti! Zaljubljeni parčki se izgubijo po nčnatih stezah in nihče ne žaluje, — tako štedi slavni naš magistrat s tivolsko razsvetljavo ... Čim se prižgejo prve lučke, že zadonijo po drevoredih tamburice in gitare. Zdaj se res vidi, da spadamo zemljepisno med južne narode (kar včasih pozabimo). Marsikatera o n a posluša podoknico, spušča dolgo nit in gori letijo zaljubljena pisma (zopet južnaška navada).

Ko pa se razkropi pojoča mladina, hitijo v Tivoli šivilje in služkinje. To je ura poklicnih zapeljivcev. Romani se razpletajo s kinematografsko brzino, kajti dekletom primanjkuje prostega časa, da bi jih zavlekle. Nališpani vajenci in pomočniki z belimi rokavicami recitirajo zaljubljeno: Micka, ti si moj ideal — saj sem že čisto nor postal (poje se po novejšem načinu jazz-banda).

A vsi, ki morajo zgodaj vstajati, tudi zgodaj gredo spat in Tivoli se prazni. Samo vitki ljubljanski stražniki škilijo v temo, kjer prežijo na zaslužek najnesrečnejša bitja: Zefka Kukavica, ta Kumarna Pepca, Tavžentroža, Eierkonjak in kakor se že ta bitja zo-

Borba za najdragocenejšo trofejo

Zanimivosti iz dvoboja za Davisov pokal med Francijo in Ameriko

V Parizu, koncem julija. Neverjetno, kako je po vojni v Franciji naraslo zanimanje za tenis. Ne samo med tako zvanimi boljšimi ljudmi, ki so že od nekdaj — kakor pri nas — radi paradirali po ulicah z raketi in žogami, nego pred vsem pri srednjih slojih, med meščanstvom in dijaštvom in visokošolsko mladino. In ti slednji imajo največ zasluge, da se je francoski tenis tudi sportno tako mogočno razvil, da nadkrljuje vse ostali svet, ne izvemši niti še nedavno nepremagljive ameriške Unije.

Da ste videli, kolika napetost je vladala minuli teden v Parizu! Po kavarnah in na promenadah in na teniških — povsodi se je govorilo o Tildnu in Lacoste, o izživalni rundi in Davisovem pokalu, o singlih in doblih ... Kdo bo zmagal? Nihče ni dvomil, da »štirje mušketirji«, vprašanje je bilo le, v kakem razmerju! Pa če Tilden nastopi? O, nič hudega; saj ga je »Aligator« (Lacoste) že štirikrat po vrsti premagal, ni vrag, da bi ga ne še v petič!

V petek se je začel veliki ples. Tilden-Lacoste! Nabito poln stadion. Deset tisoč ljudi je prišlo gledat, da vidi zmago svojega miljenca. Tilden, mogočen, velik, samozavesten, stopi prvi na igrišče. Aplavz. Od nekdaj se zdajci pojavi kakor vzrasel iz tal drugi igrač z belo čepico, resen obraz z dolgim nosom: Lacoste. Tribune hrume ...

Tilden je previden in odipava nasprotnika, izgublja žoge, hladnokrvno, izgubi set, 1 : 6. Publika nori. Tilden začne zares, Lacoste je previden, premišljeno udarja, jemlje nemogoče žoge — zaman: njegov diabolčni protivnik je povsod na mestu, veliki Američan je v formi kakor še nikoli. Lacoste izgublja, izgubi set, še enega. Premor. Gledalci so konsternirani, a ploskajo vendarle: nemogoče je velikemu Billu odreči priznanje. Četrty set. Ali ga bo Lacoste dobil? Aligator je blede, njegov obraz je zločesto miren, njegove žoge so precizne kakor ura: 6 : 2. Kd. bo zmagal v petem? Publika je nervozna, Lacoste je izčrpan. Tilden samozavesten, velik, mogočen. Poslednja žoga: Lacoste jo udari v avt. Konec. Tilden vrže raket čez vse igrišče, usta se mu širijo, 1 : 0 za Ameriko. Ljudje se gojejo.

Vse je izgubljeno, jadikujejo poznavalci. Lacoste, na katerega bi vzeli strup je izgubil proti Tildnu, kdo naj rešuje pokal? Double dobe Američani, Cochet je napram Tildnu, ki je na višku svoje forme, brez moči. 3 : 2 za Ameriko, nanovdujejo črnogledi, ki hočejo vedno vse najboljše vedeti.

Intersantna je ta publika. Tri mlade deklice se glasno pogovarjajo o vsem mož-

vejo v slikovitem jeziku ljubljanskega dna. Če ne dobe kavalirja, odstavajo kamorkoli v gozdno globino, kjer si iz vej in stelje zgradijo zasilno prenočišče pod milim nebom ... Tivoli zaspi. Zadnji obiskovalci pa so zastavni gospodje. Plašno se ozirajo na okrog in pod pazduho vlečejo lepo povezane obsežne zavitke. Težko se spustijo na klop in spretno iztegnejo za hrbtno roko R-resk! — prtljaga zleti v grmovje. Gospod si oddahne, si prižge cigareto in pretirano brezskrbno odkoraka nazaj. Ne mislite nič hudega. To so — smeti. To so skrbni, pridni družinski očete, katere pošljejo zvečer v to svrhu v Tivoli žene. Sredi vročega poletja tako pričnejo smrdeti odpadki od solate, kosti in sl. Kam z njimi? V kleti ne smejo počakati na smetarja, in »mestni odjemalci smeti« (kakor se ponosno imenujejo) se oglašajo samo 2 do 3krat na teden. V našem okraju nismo n. pr. deležni obiska g. odjemalca od sobote do torka! Zato si morajo meščani sami pomagati, in Tivoli jim gre tukaj zopet na roko!

Potem pa zadoni do migljajočih zvezd ponosni zbor neštevilnih ljubljanskih žab. Tivoli počiva do svitanja. Jutri se prične novi dan. Treba je, da počijemo, kajti čaka nas še mnogo bridkosti v življenju. Mogoče se začno takoj ob zori. — Lahko noč!

Udeleženci izzivalne runde za Davisov pokal

med Francijo in ameriškim Zedinjenim državami. Od zgoraj dol: Lacoste, Cochet, Hunter, Borotra in Tilden. V medaljonu: Hennessey.

Tudi milijarde imajo omejeno moč

Ameriška javnost zasleduje z zanimanjem spor, ki se je pojavil med Rockefellerjem in delom njegove največje ustvaritve, petrolejske družbe Standard Oil Company. Robert Steward, predsednik nadzorstvenega sveta te družbe v Indiani, je prav za prav oni upornik, ki se upa nastopati proti diktatu mogočnega petrolejskega kralja. Steward je sila zmožen človek, organizator prve vrste, njemu se mora družba v Indiani zahvaliti, da je sploh največje petrolejsko rafinerijsko podjetje na svetu. Imel pa je to smelo, da se je zapletel v znane petrolejske škandale, ki so pod državnim predsednikom Hardingom razburjali ameriško javnost. Bil je v procesu, ki se je iz tega razvil, oproščen, vendar ga je Rockefeller pozval na odgovor in čeprav je Steward zanikal vsako krivdo, je izjavil, da bi bil na zahtevo petrolejskega magnata pripravljen odstopiti. Letošnjega aprila ga je Rockefeller spomnil na to izjavo — Steward pa je šel mirno preko tega. Ni odstopil. Niti odgovoril ni. Tedaj je objavil Rockefeller pismo, v katerem je Steward izrazil svojo pripravljenost za odstop. Toda ta je ostal na svojem mestu, vse milijarderjeve milijarde ga doslej niso moge izriniti. Zdi se, da stoji za predsednikom nadzorstvenega sveta nekatere močne skupine akcionarjev, ki posamez sicer nimajo v podjetje vložene za stotine milijonov dolarjev kakor Rockefeller, a ki predstavljajo združene vendarle mogočnejši kup milijonov. Rockefeller sam je lastnik komaj 15 odst. vseh akcij družbe v Indiani. Američani se vprašujejo, kaj bo sedaj napravil. Ali se bo boril za svoj prestiž proti uporniku ali pa se bo diplomatsko umaknil z bojnega polja? Tudi če se na takšen način umakne, bo to znak, da je šel gospodarski razvoj že preko diktatorstva posameznih magnatov v tako velikanski pridobitni skupinah, kakršna je Standard Oil.

Double za Davisov pokal med Francijo in Ameriko

Zgoraj: Borotra (na levi) in Cochet v skoku za voleyem. — Spodaj: (od leve na desno): Cochet, Borotra, Tilden in Hunter.

Povratak domov. «Pretože, kako so mi počitnice dobro dele! Postal sem za 20 kg težji!»

Kulturni pregled

Muzika, I. let. 7. zvezek

Dr. Miloje Milojević, Kosta Manojlović in Riko Svarc izdajajo v Beogradu glasbeno-literarno revijo «Muziko», ki prinaša poleg razprav o večini sodobnih glasbenih vprašanj tudi glasbene priloge manjšega obsega. Dosedanji zvezki so bili namenjeni izključno jugoslovenske tvorbi; izhajali so v srbski in cirilici, hrvatski in latinici in tudi slovenski. Topot je pa vsa številka namenjena češki, in sicer češki sodobni glasbi. Uredništvo je poskrbelo za originalne prispevke čeških kompozitorjev in muzikologov ter valed tega zasluži ta zvezek posebno pozornost. Tudi kompozicijski prispevki izhajajo od najaktualnejših sodobnih čeških glasbenikov.

Uvodoma povdarja uredništvo, da so Slovani v glasbeni kulturi in napredku zavzeli že od nekdaj odlično pozicijo ter navaja kot svojedobne pionirje Musorgskega, Chopina in Smetano. Ugotavlja tudi, da so vsi narodi dvigali svojo kulturo vseh strok s organiziranim delom vse nacije. Obeta nam podobne zvezke o ruski, o poljski in o bolgarski glasbi, kamor bodo istakotko prispevali najodličnejši glasbeniki imenovanih narodov.

Znani češki muzikolog Zdenek Nejedlý priložuje članek o Evropi in slovenski glasbi s posebnim ozirom na češko glasbo. Povdarja, da je v dobah klasične in romantike razvoj naših kultur najbolj oviral dejstvo, da smo bili politično (državno) odvisni. Glasba se je največ gojila na dvorih in v aristokratskih hišah, ki jih večina slovenskih narodov pač ni imela. Na veliko muzikalnost češkega naroda opozarja z uspehi Mozartovih oper v Pragi. — Dr. Vladimir Helfert priložuje članek o B. Smetani, na katerega zaklade in temelje zide vsa poznejša češka glasba. Članek o Smetani objavlja še Zdenek Nejedlý. Ugotavlja, da so vsa prizadevanja češkega naroda po samostojnosti imela na Smetano velik vpliv, kar se javlja, ne le v načinu njegovega komponiranja, ampak tudi v izbiri njegovih sujetov za opere in za simfonične skladbe. — K. B. Jiráček podaja članek o modernih čeških glasbi, za katero jemlje kot izhodišče l. 1904. — po Dvořakovu smrti. — Dr. Miloje Milojević piše o slovenskih kompozitorjih, ki so nam jugoslovenskom skoraj neznani. — Dr. Jan Brauberger navaja statistiko in razvoj glasbenega šolstva v Češkoslovaški republiki. Dr. Josip Huter pa o glasbenem pouku v Pragi, o hrških muzikalnih prilikah prispeva dr. Milojević. — Alojzij Hába objavlja pregled desetletnega razvoja četrtinske in šestinske glasbe v Češkoslovaški. — Brošura zaključuje statistika glasbenih teles, gledališč, edicij in revij.

Jeperca

K lepoti Gorenjske gotovo mnogo pripomore Sorško polje, rodna pokrajina Simona Jenka. Sorško polje je velika ravnina, ograjena s skrajnimi točkami Medvođe, Skofja Loka in Kranj. Vrh medvoškega klanca tako občuti, da si prišel v novo posebno pokrajino. Pred teboj se razprostira morje valovečega zlatega žita, segajočega na eni strani do gričevja, prehajajočega v sorško in loško hribovje, ki se razteza gorl k Sv. Joštu, na čigar glavi se svetli bela krona. Na vzhodu in severovzhodu pa tvorijo okvir sivi vrhovi Kamniških planin in Karavank, ki dajejo vsej sliki posebno mikavost. Iz žitnega morja se dvigajo temnozeleni otočiči smrekovih gozdov, iz katerih odsejajo bele vitke breze. Prekrasno je Sorško polje, kadar cvete in dehti ajda, Mir venaokrog. Dočim vlada v okolici Medvođe drvenje in ropot blagostanje neseče industrije, plava nad to pokrajino božja tišina. Kakor bel pas se vije široka bela cesta, ki je obdržala še dandanes svojo veliko važnost. Niti železna kača, ki se je privila 1873. preko Sorškega polja je ni mogla umčiti. Nekaj let po otvoritvi železnice je promet nekoliko pešal, v zadnjih letih, v dobi avtomobilizma pa se je podestotil. Težki parizor in močne pingavce z medvođskimi kmeti in z rdečo flanelo okrašenimi komati, na katerih je visela jazbečeva koža, so zamenjali tovrstni avtomobili; lahke zapravljičve, gosposke kočije pa nadomestljajo osebni avtomobili, ki lagotno dirjajo čez Sorško polje.

Ob cesti je malo hiš. Dolge vasi so se umaknile po večini v stran. Kar nehoti se ožive v teh krajih spomini na tisto dobo, ko so v temnih nočeh ustanavljali vozove in potnike razni rokovanjci, posebno priljubljeni nesrečnega študenta Dimeža, rojaka s Sorškega polja, ki so se podnevi skrivali v bližnjih pečinah in votlinah razdrapane savske soteske. Le to je bil povod, da se ljudje niso hoteli naseljevati v tej samoti. Tam na križpotu, kjer reže veliko cesto stranska cesta, vodeča od Smednika preko Save čez Sorško polje proti Skofji Loki, pa sanja stara cerkva Jeperca in molče premišljuje pisano človeško življenje. O, če bi ona mogla govoriti, kaj vse bi vedela povedati! Stoji tik ob cesti in je vse videla, kar je držalo mimo nje. Ona edina pozna vse skrivnosti te samotne. Kdo neki ni šel čul o njej? S prav takim strahom kakor so se spominjali Jeperce in njene okolice naši dedje, ki so se ball vozariti v mraku v njeni okolici, se je spominjalo vozniki današnje dobe, avtomobilisti. Vsak gorenjski očane se spominja tiste davne dobe, ko so po deželni cesti pokali biči in ko so vozniki dajali za sladko kapljico v gostilnah, ležečih na skrajnih točkah Sorškega polja. Tako v Bohinjski gostilni vrh medvoškega klanca ter na Laborah in Gaštetu, ki z nekakim nezadovoljstvom gledata na mimo drveče avtomobile, katerih niti božja roka, moleča iz nad hišnih vrat, ne ustavi. Stare matere pa kaj radi pripovedujejo otrokom dogodbe o roparjih, ki so odnesli Jeperški cerkevci blagoslov, kar je po njihovem mnenju vzrok, da se baš v okolici Jeperce dogodi toliko nesreč.

Pripovedujejo, da so roparji nekoč ukradli vola. Oni so ga za glavni cesti mirno in zavestno, kakor da so ga kupili na sejmu. Pri Jeperški cerkvi so bili obveščeni po svojih zaupnikih, da jim že

Kompozicije so prispevali: dr. Leoš Janáček, Vilém Petrželka, J. B. Foerster, K. B. Jiráček, Emil Axman in Alojz Hába (zanimiv klavirski izvleček iz opere «Maty» v četrtinskem sestavu).

Oprema zvezka je nad vse prikupljiva, samo škoda, da je priloga (skladbe) upogljena. Po idejni bojevitosti in visokem nivoju je beograjska «Muzika», najboljši jugoslovenski literarno-glasbeni list ter se z našo ljubljansko «Novo Muziko» srečno izpopolnjuje. Slavko Osterc.

Paul Valéry o bodočnosti literature

Francoski pesnik Paul Valéry, član Akademije in eden izmed reprezentantov nove duhovne Francije, je dal Henriju Valentinu («L'Europe Nouvelle» z dne 28. julija t. l.) nekam pesimistične izjave o bodočnosti literature.

Tako pravi, da literatura najbrž nima več velike bodočnosti pred sabo. Po njegovem mnenju bodo močnejše izpremembe, ki so se izvršile in zlasti se — ki se bodo izvršile v dobesednih obdobjih, znatno izpremenile vlogo jezika v človeškem življenju. Pisava in čitanje bosta naglo izgubljala tisto veliko, poglavitno vlogo, ki sta jo imeli v teku tri do štiri tisoč let do naših dni. Alfabetično pisavo čedalje bolj nadomeščajo radiofonski prenos, tehnika, kino.

Že današnji človek se intelektualno hrani skoraj izključno s časniki. Življenje je toli izpolnjeno z delom in skrbmi, da človeku povprečno ne ostaja več ko ena ura na dan za čitanje. Današnje čitanje in kultura, ki si jo pridobiva tak čitatelj, je pravo nasprotje nekdanji literarni kulturi. Zato se literarna forma čedalje bolj poenostavlja, izgublja vse ornamente in vso delikatnost ter postaja bolj in bolj utilitarna.

Valéry pravi naposled, da se po njegovem opažanju utegne moderna civilizacija razvijati v smeri progresivnega izenačevanja vseh vrednot na neko povprečnost. Veliki možje so prav tako kot veliki inferiornežji skrajnosti, ki bodo izginile na ljubko povprečni sredini...

Besede Paula Valéryja so zanimive in značilne za pesnika naših dni, vendar jih ni vzeti doslovno in je božje, če vidimo v njih le izraz pesnikove oshojke. V njih je tudi nekoliko običajne poze in rahla prires tipično valéryjanske rogate.

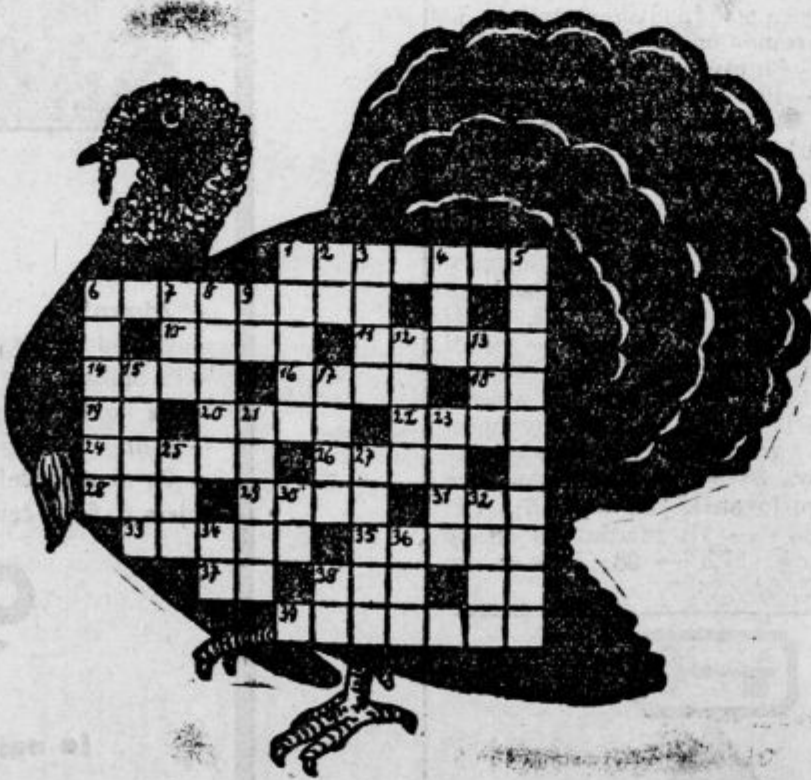
Belo — modra knjižnica sporoča naročnikom, da izide znanstveno delo dr. Alme Sodnikove: Zgodovinski razvoj estetskih problemov, v mesecu septembru.

slede biriči. Kam sedaj z volom. Odgnali so ga v cerkev, kjer so ga pobili in razmesarili. V sosesčini so najeli voz in odpeljali meso proti Savi. Tako so biriči od Jeperce dalje izgubili vsako sled. Šele naslednje jutro, ko je prišel cerkvenik v cerkev, je bila za zavedščina polajšana. Cerkev je bila oškropljena od volovske krvi. Zasedavalec je bilo že prekasno. Od takrat trdijo ljudje, da je ta nesrečna cerkva brez blagoslova.

Jeperca ima dandanes svoj žalostni sloves po mnogih nezdah. Poseben respekt pred Jeperco imajo avtomobilisti. Kakor hitro pripelje avto ali motorno kolo preko medvoškega klanca, že pritise vovar na vzvod in vozilo drvi po ravni cesti z velikansko brzino. Ko pa se bliža koncu prvega smrekovega gozdiča že popuša. Pred očmi mu stopajo številni ponesrečenci, ki so zaradi neopretnosti ali nepoznanja ceste drveli preko ovinka, ki se prične malo pred omenjeno cerkvico in se večkrat ne da bi občutili posebne muke, gladko peljali v večnost. V ovinku, kjer je cesta nekoliko nagnjena navzven brzega vozača vrže in skoraj vsak podleže. Naša avtomobilska kronika beleži že nebroj smrtnih primerov, ki so se dogodili sredi ravnine, kjer ni padov, ne skal. Menda je le malo krajev, kjer bi bili tako zelo združeni romantična preteklost in živahna sedanjost, kakor sta baš pri cerkvi, samujoči na veliki cesti, na Jeperci. — Vl. K.

Čitajte „Ponedeljek“

Križanka „Puran“

Vodoravno: 1. perutnina, 6. mesto v Srbiji, 10. zmešnjava, 11. jugoslovenski politik, 14. utežna mera, 16. božanstvo, 18. plemiška členica, 19. kazalni zaimek, 20. barbarski narod, 22. Bulverjev roman, 24. gledališče, 26. muzikalni pojem, 28. rudarski izraz, 29. kraj, 31. zlr, 33. gozdar, 35. možko ime, 37. zemljiška mera, 38. žuželka, 39. kipar.

Navpično: 1. občinski uradnik, 2. številnik, 3. teža, 4. agregacijsko stanje, 5. ničemer, 6. svetnik, 7. znakura ure, 8. šotor, 9. kazalni zaimek, 12. dragocen kamen, 13. žensko ime, 15. drevo, 17. okence,

Kongres mednarodne študentske konfederacije v Parizu

Redni kongres mednarodne študentske konfederacije se bo vršil letos od 9. do 17. avgusta v Parizu. Istočasno s kongresom se bodo vršile tekme v vseh sportnih panogah za svetovni univerzitetni šampionat, tako zvana študentska olimpijada. Kongresa kakor sportnih tekem se udeležijo visokošolci skoro vsega sveta po svojih reprezentativnih organizacijah. Kongres in tekme se bodo vršile pod pokroviteljstvom predsednika francoske republike g. Doumerguea, ministrskega predsednika g. Poincarrea in drugih odličnih reprezentantov francoske javnosti. Francoski parlament je votiral za samo organizacijo teh prireditve 400.000 frankov.

Tudi naši akademiki, ki že nekaj let intenzivno sodelujejo v mednarodnih dijaških pokreih, se udeležijo kongresa po svojem oficijelnem predstavištvu. Pobratimstvu Naši študenti delegaciji načeljuje znani študentski prvoboritelj g. Ilija Zivančević, advokat v Beogradu, a ljubljansko visokošolsko dijaštvo zastopa po sklepu Sveta slušateljev ljubljanske univerze g. Vekoslav Iskra.

Na meduniverzitetnih sportnih tekmah nastopi jugoslovenska študentska sporna reprezentanca v lahki atletiki in tenisu, ki odpotuje v sredo pod vodstvom g. Frana Meichsnera, kapetana našega moštva. Na dejamo se, da bodo naši vrli sportniki uspešno zastopali barve svoje države.

Z delegacijo potuje tudi večja skupina jugoslovenskih visokošolcev, da posetijo zavezniško republiko in navežejo prijateljske stike s francoskimi kolegi.

Kako kaže letina

Razumljivo je, da se sprašuje tako po mestih kakor tudi na deželi, kakšen bo letošnji pridelek, saj z izjemo nedeljskega naliva še ni bilo ponedeljk 30 do 40 dni dežja. V nastopnem podajamo približno sliko kmetijskih kultur v Sloveniji po naših dosedanjih informacijah.

V moravski dolini bo pridelek zelo dober. Pod vnozjem lepe romarske cerkvice na Limbarski gori, v Moravčah, v Petah, v Kandršah in v okolici Vaš so upi kmetovalcev prav veliki. Posebno dobro je rodila pšenica, ki ima take klase, kakoršnih mnogo let ne pomnijo. Izkušeni in napredni kmetovalci, kakor n. pr. g. France Klopčič iz Morav in drugi, bodo razstavili vzorno pšenico na jesenskem velesejmu. Zadovoljni pa so tudi s prideikom rži in ječmena.

Nedeljski dež, ki je bil pravi božji blagoslov, je posebno pomagal ajdi, ki je kar čez noč priklila iz zemlje. Treba bo le še nekaj moče in bo povvrstna. Učena pa je stava, zato gledajo živinorejci s slabimi upi v prihodnost.

V severni ljubljanski okolici je huda suša, ker je tam peščena in prodnata zemlja. Ponekod je vse izžgano. Izgubljena sta krompir in fižol. V okolici Kleč občutijo, kar se sicer redko zgodi, sušo celo mladi gozdovi, ki so prišli hirati.

Višnjegorski okraj ni imel 40 dni dežja. Pridelek žita je bil prvovrsten. Dolga suša se pozna na krompirju in fižolu. Usoda obeh pridevkov pa zaenkrat še ni zapetena; njihovi rešitev je odvisna od čimprejnejše moče. Čebelarjem sta letošnja pomlad in poletje zelo ustregla. Posebno so se panji polnili ob smrekovi paši. Na 1 panj je prišlo 10—15 kg medu.

V Zasavju ni prehudih pritožb.

Prav lepo kažejo litijske njive, ki imajo precej sivišča, ki drži vlogo. Sicer pa je v vsej okolici večkrat po malem dež, medtem ko so drugod le želeli in zdihovali za blagodejnim nalivom. Po zasavskih hribovih, posebnost v Stangi, je bil letos zelo slaba letina za češnje, medtem ko jih je bilo v Kresniah in v okolici Jevnice na izobilju. Razveseljivo se bo obnesla ajda.

Na Dolenjskem bo mnogo dobrega vina. Okolica Rake, Krškega, Brežice, Leskova, Sv. Križ in v drugih vinorodnih krajih se obeta obilen vinski pridelek, ki bo po dosedanjih izglelih tudi kakovostno prvovrsten. Drugim kulturam pa je suša prizadela mnogo škodo.

Huda suša v Savinjski dolini in drugod na Štajerskem.

Zitu suša ni škodila, pač pa slabo kažejo koroza, krompir in fižol. Pridelek hmelja v Savinjski dolini se bo zaradi suše zelo zmanjšal, česar pa kmetovalci ne obžalujejo po

starem hmeljakem reku: Čim manj hmelja, tem višje cena. Seveda bo morala tudi po drugih hmeljarskih okrajih Evrope biti slabša hmeljska letina, sicer ne bo nič s cenami.

Vinogradniki v Slovenskih gorah ter okrog Ljutomeru in Ormožu se ne tožijo zaradi vročine in suše, temveč si nasprotno obetajo izvrstno kakovost vina, kjer ni toča ugonobila vinogradnih nad.

Splošno se izjave slovenskih kmetovalcev, da je izdatna moča povsod nujno potrebna. Posamezni nalivi zadnjih dni, zlasti minulo nedeljo, so le začasno osvežili rastlinstvo, izdatneje pa zemlje niso namočili.

Sport Amsterdam

Osem dni se že vršijo v severnih Benetkah gigantski boji najboljših sportnikov vsega sveta za olimpijske trojele. Mesto je spremenilo vsakdanje lice; na vsak korak sreča tuja, posameznega ali v skupinah, ki ga je navdušenje za sport privabilo v olimpijsko mesto. Prešli so samo 800 novinarjev in kakih 5000 tekmovalcev; publika prihaja in odhaja dnevno. Na tribunah je redno do 2000 gledalcev. Vsa Nizozemska živi v znamenju IX. olimpijade.

V soboto 28. julija se je vršila otvoritvena svečanost. Francije ni bilo, ker so se dan prej sprijeli z uradniki na stadionu 40.000 gledalcev je bilo navzočih. Grki — čuvarji stare helenske telesne kulture — korakajo prvi. Nato sledi v abecednem redu ostali narodi: Argentinci s slavniki na prsih, Avstralci s 4 atletinji in 16 moškimi, Belgijci s 10 atletji, 5 bolgarskih častnikov v vojaških uniformah, Kanadijci, Čilenci, Nemci — v drugi največji skupini — nato Egipčani s 13 atletji v rdečih fesi, nad 100 Angležev v kratkih hlačah, Estonci, Finci, dva Haičana, Madžari — ki pozdravljajo z dvignjenim slavnikom v desnici —, Irčci, Indijci, Italijani, Portugalci, Romuni, Čehoslovaki s sokolsko vrsto, Američani z nad 300 osebami, za njimi Jugoslavlja s 16 moškimi, Švedci, Svitarji in kot zadnji Nizozemci s 365 zastopniki. Petem je zapelo 1200 pevcev in princ Henrik je v imenu kraljice otvoril olimpijado. Olimpijsko prisego je govoril za vse najstarejši nizozemski nogometaš Denis v slabi francosčini, kar je napravilo precej neprijeten vtis.

V nedeljo 29. t. m. so se pričela tekmovanja. Že ta dan sta se morala umakniti z olimpijskega prestola dva atleta, in sicer Finec Ritola in Američan Osborn. Odločilo so bili boji v treh disciplinah, teku na 10 km, skoku v višino in metu krogle. V prvem je vrgel olimpijski rekord Finca Paavo Nurmi, ki je v krasnem finishu vrgel raz sebe Ritolo. Šved Wied je ostal že 8 krogov pred ciljem za obema fenomenoma. Čas Nurmija 30 : 8 štiri petine! 4., 5. in 6. mesto sta dobila dva Šveda in Anglež. V skoku v višino je zmagal mladi Američan Robert King z 1.94 m! Vrstni red za naslednja štiri mesta z 1.91 m je sledil: 2. Amerika, 3. Francija, 4. Filipini, 5. Amerika. Francoz Lewden je z 1.88 m zasedel 6. mesto. — Krogla je prinesla največje presenečenje. Trije prvoplasirani so prekosili svetovni rekord. Zmagal je Američan John Kuck s 15.87 m. Prus Hirschfeld, ki je v treningih toliko obetal, je ostal na 15.72 in zasedel tretje mesto. Nato so še Kreuz (Amerika) 14.99 m, Walsted (Fin.) 14.65 in Uebler (Nem.) 14.809 m! Razen tega se je v nedeljo vršilo 6 predtekov in 2 medteka na 400 m z zaprekami. — Taylor (Am.) je v medteku vrgel Pettersonov rekord —, 16 predtekov in 6 medtekov na 100 m — Madžar Gerő, Anglež London, Nemec Lammers, Južnoafrikanec Leeg in Američan Wykoff, Mc. Allister in Russel so tekli 10 in 4 petine, dočim je Kanadijec Williams celo izenačil Abrahamsov olimpijski rekord (10 in tri petine) — in 8 predtekov na 800 m. Na nedeljskem programu je bilo še dviglanje uteži, kjer so zmagali v mušji teži Avstrijec Andrijevsek z 287.5 kg, v lahki z enakim rezultatom 322.5 kg Nemec Helbig in Avstrijec Haas, v srednji Francoz Roger Gossier s 355 kg in v težki Nemec Strassberger s 370.5 kg.

V ponedeljek 30. t. m. so se odigrali finalni na 100 in 400 m z zaprekami ter v metu kladiva. Na 100 m je zmagal Kanadijec Williams v 10 in štiri petine! Drugi je bil Anglež London, tretji Nemec Lammers in šele četrte Američan Wykoff. Zadnji dve mesti sta pripadli Leggu in Mac Allistru. Na 400 m z zaprekami je zmagal Anglež lord Burghley v času 53 in dve petini. Tik za njim sta Američana Cuhel in Taylor, nato Šved Peterson, Anglež Livingstone in kot zadnji Italijan Facelli. Prvih pet je prišlo na cilj na prostoru 1.5 m, Facelli pa je zaostal za 3 m. — V klaviru rezultat ni ravno najboljši in zaostaja za več kot 6 m za svetovnim in 3 m za olimpijskim rekordom. Zmagal je Irec O'Callaghan s 51.39 m; nato sledi Šved Skold, Američan Black, en Italijan in še dva Američana. Zadnji ima 46.75! Razen teh bojev se je vršilo še 9 predtekov in 3 medteki na 100 za dame — najmočnejše so se pokazale zastopnice Nemčije in Kanade, ki so s časi malo zaostajale za svetovnim rekordom (12 in dve petini) — in 3 medteki na 800 m za moške, kjer je izpadel tudi Peltzer. 300 m pred ciljem je podlegel silnemu tempu mladih nasprotnikov Francoza Martina, Angleža Loweja in Američana Hahna.

V torkovih odločitvah sta bila postavljena dva nova svetovna rekorda. Poljakinja Kopacka je vrgla kopje 39.62 m in prekosila lastni rekord (39.12). Za njo sta se plasirali dve Američanki, dve Nemki in kot slednja Avstrijka Perkaus z znakmo 38.54 m. V finalu na 100 za dame je zmogala Američanka Robinson z novim svetovnim rekordom 12 in ena petinka. Nato sledita dve zastopnici Kanade in Nemka Steinberg. Dve sta bili diskvalificirani. V skoku v daljavo za moške je odnesel zmago Američan Ham (7.68); za njim pridejo Cator (Haiti — 7.58), Bates (Am. — 7.40), Meier (Nem. — 7.39), Köcherman (Nem. — 7.35) in De Boer (Niz. — 7.3). Brez posebnega slaveli — Zadnji finale na 800 m je postal plen olimpijskega prvaka, Angleža Loweja v času 1 : 54 in štiri petine, ki je s tem postavil nov olimpijski rekord. 5 m za njim je prišel Šved Byhlen, nato pa Američan, Šved, famozni Lloyd Hahn in Francoz Sera Martin. — Nato se je vršilo 9 predtekov in 3 medteki na 110 m z zaprekami — kjer sta Afričan Smith in Američan Leighton v predtekih izenačili olimpij, in svetovni rekord (14 in štiri petine) ter je v tretjem medteku Weightman — Smith postavil v 14 in tri petine nov svetovni rekord

— 8 predtek in 5000 m — kjer je izzvala senzacijo, da je Nurmi ostal na 4. mestu — 15 predtekov in 6 medtekov na 200 m — kjer je Nemec Körning v času 21 in tri petine izenačil in so tekli kot prvi 21 in štiri petine Legg, Paddock in Scholz.

Četrty dan, v sredo, je v finalu na 110 m z zaprekami zmagal Afričan Atkinson — pri skokih v daljavo sploh ni startal — v času 14 in štiri petine. Tik za petami so mu sledili trije Američani, kot peti Welohtman-Smith — ki se mu je po predteku marsikaj obetalo — in kot zadnji Anglež Gaby. — V finalu na 200 m, ki je bil zelo napet, je bil prvi Kanadijec Williams v 21.4; ostala mesta so si delili Anglež Rangleey, Američan Scholz, Nemec Körning, Kanadijec Fitzpatrick in Nemec Schüller. Na cilju je šlo za centimetre! — Disk je dal nov olimpijski rekord 47.32 m, ki ga je postavil Američan Houser. Preko 47 m sta vrgla še Finec Kivi kot drugi in Američan Corson kot 3.; nato sledi Norvežan Stenerud, Američan Andersen in Finec Kennetna, vsi preko 44 m. Nemci niso mogli preko 42 m! — V skoku ob palici je ostal kot prvi pod svetovnim rekordom Američan Carr (4.20 m), za njim se dva rojaka s 4.10, oziroma 3.95, Kanadijec Packard z isto znakmo in kot zadnji Japonec Naakava s 3.90. — Razen tega se je vršilo še 6 predtekov na 1500 m — ki razen Nemca Böcherja niso dosegli časa pod 4 minutami — 2 predteka na 3000 m steeple — kjer sta vodila Finca Ritola in Lukola — ter 3 predteki na 800 m za dame — kjer sta z dobrimi časi (2.22 in dve petini) zmagali dve Nemki in Thompsonova iz Kanade.

V splošnem je videti, da Američani letos ne bodo želi onih lavič, kot so jih sami pričakovali in so se jih ostali bali. Nekaj atletov starega sveta seveda tudi ni izpolnilo stavljenih nad in tako prihajajo prav za prav iz Amsterdama vse drugačni rezultati, kot jih je obetala papirnata forma raznih «zvezdnikov».

(Kratka poročila iz Amsterdama prinašamo dnevno med brzojavkami; gornji pregled pa naj nudi sliko amsterdamskega vrveža in zbere vse zanimivejšie tehnične podatke o posameznih točkah.)

Juniorski nogometni turnir

Na pobudo SK Ilirije se vrše tudi letos pokalne tekme juniorskih moštev. I. kolo se odigrava večerj in danes na sportnem prostoru SK Ilirije, razvrstitev današnjih tekem navajamo nižje.

Namen tekem je dati tudi juniorskim moštvom priliko za vrsto urejenih, pravilno vodenih tekem ter s tem pripomoči k razvoju, organizaciji in napredku nogometne naraščaja, ki je žal tolikrat prepuščen sam sebi. Starostna meja za igralce je 18 let (letos rokrajni letnik 1910). Vsaka tekma traja dvakrat 35 minut, ako ostane v tem času neodločena, se podaljša za dvakrat 10 minut, nato pa odloči žreb. Rezervo je dovoljeno vstaviti v moštvo le v primeru poškodb, in to do pričetka II. polčasa ter z dovoljenjem sodnika.

Turnirja se udeležujejo 12 klubov, 8 ljubljanskih in 4 mariborskih, dokaz, kako potrebne so te vrste prireditve in tudi dokaz, da merodajni faktorji posvečajo vse premalo pozornosti vzgoji naraščaja, iz gmotnih vzrokov tekmujejo klubi ločeno v Ljubljani in v Mariboru, pač pa bosta zmagovalca obeh mest igrala med seboj odločilno tekmo. Pri znatnem številu sodelujočih pogrešamo med njimi vendar nekaj naših prvih klubov: Herrerca in Slovana. Juniorji Primorja so ta čas baje zaposleni izver. Ljubljane.

Turnir juniorskih moštev zasluži pozornost publike in še celo pozornost naših sportnih klubov. Kakor prejšnja leta, se more tudi letos pričakovati od juniorjev dobrih iger, v srečanjih med močnejšimi nasprotniki celo tekem, ki po lepoti pressegajo marsikatero naših tako zvanih prvorazrednih tekem.

Današnje tekme so razvrščene sledeče: ob 9. dopoldne igra Slavija in Savica (sodnik g. Mahkovec), ob 16.30 Jadran in Reka (sodnik g. Dolinar) in ob 18. Ilirija in Mars (sodnik g. Lukežič).

Službene objave LNP. — Ex praesidio se objavlja: Odobrijo se naslednje tekme: 5. t. m. Javornik : Slivnica v Cerknici in 19. t. m. na Rakeku, 12. t. m. Javornik : Laško na Rakeku. — Odobri se razpis juniorskih tekem za prehodni pokal SK Ilirije po dopisu SK Ilirije ob 25. VII. — Na znanje se vzameta zapisnika 23. in 24. seje M. o. v Mariboru. — Atletik SK (Celje) se poziva, da javi do 10. t. m., zakaj ni zaprosil za delegiranje sodnika za prijateljsko tekmo Atletik SK : Varaždinski SK dne 8. VII. v Celju in zakaj tekme sploh ni prijavil podsavezu. — Upravni odbor je na seji dne 1. t. m. odobril predlog poslovnega odbora, da se z ozirom na bližnje tekme za savezni pokal izvedejo v Ljubljani v svrhu sestave reprezentančnega tima dne 15. t. m. izbirne tekme ljubljanskih klubov in 19. t. m. medmestna tekma Ljubljana : Maribor, na kar se opozarjajo zlasti klubi Primorje, Ilirija, Hermes in Slovan ter M. o. v Mariboru. — Tajnik I.

Ljubljanski plivački podsavez. (Službeno). Tekme za prvenstvo Slovenije se vršijo v soboto, 11. t. m. s pričetkom ob 15. uri ter v nedeljo 12. t. m. s pričetkom ob 9., odnosno ob 15. uri, in sicer na prostoru Ljubljanskega sportnega kluba. — Izgubljeni savezni izkaznici Ludovika Zvana iz leta 1926, in Drage Erbečnikove iz leta 1927. (oba SK Ilirija) se s tem razveljavljata. S strani saveza bosta izdana duplikata.

Ljubljanski plivački podsavez. V ponedeljek 13. t. m. ob 21.30 na vrtu hotela «Slon» seja u. o. — Tajnik.

Službeno iz JZSS. Redna plenarna seja Jug. zimskega sportnega saveza, ki bi se morala vršiti v ponedeljek 6. t. m., v avgustu odpade in se vrši šele v septembru prvi ponedeljek. — Gen. tajnik.

Motokolesarska Ilirija. Motosekcija Ilirije ima sestanek vseh članov v ponedeljek ob 18.30 ter vabimo vse člane, da se sestanek sigurno udeležijo. Sestanek se vrši na vrstni restavraciji Novi svet.

Sestanek fotomaterjev JZSS. v ponedeljek ob 20.30 v danskem salonu kavarni Emone. — Gen. tajnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Utrbi ob 18. važen sestanek za igralke, ki so določene za turnejo. Po sestanku trening za vse članice. Prihodnji trening v torek in sredo. Prosim vsačkrat točno in polnoštevilno. K sestanku je prinesli svo oremco, ki jo imajo igralke še doma. One, ki imajo slik naših družin, se naprošajo, da jih prinesejo na vpogled k treningu. — Načelnik.

Gospodarstvo

Srednjeevropski hmeljarski kongres v Novem Sadu

Kakor je »Jutro« že poročalo, se bo 15. t. m. vršil v Novem Sadu srednjeevropski hmeljarski kongres. Čuje se, da je kongres za nas važen, kajti posetniki se bodo na licu mesta in pred obiranjem lahko prepričali o kakovosti našega hmelja, ki se pogosto prodaja v inozemstvu pod tujim imenom. Poglejmo si pa kongres bližje.

Predvsem bodi povedano, da so posetniki kongresa o kakovosti našega hmelja itak prepričani in nas za istega le zavidajo, kajti oni so sami producenti in bi nam privoščili hmelj manj dobre kakovosti. Vse drugače bi pač bilo, ako bi se vršil v Jugoslaviji kongres pivovarjev in bi posetniki prišli k nam in se na licu mesta prepričali o izborni kvaliteti našega hmelja. To bi dovedlo do zaželenega cilja, da bi namreč konsument stopil neposredno v stik s producentom. To je naloga naših hmeljarskih organizacij — in ta cilj morajo skušati doseči. Z mirno vestjo lahko trdimo, da so naši prvoboritelji v tem oziru dosegli potom pravilne rešitve — vse druge so pa le več ali manj brezpomembne priveseke.

Srednjeevropski hmeljarski biro, ki ima svoj sedež v Münchenu, je Zveza hmeljarskih organizacij Nemčije, CSR, Francije, Jugoslavije, Poljske, Rumunije, Avstrije in Madžarske. Merodajni sta seveda le prvi dve državi — vse druge so pa le več ali manj brezpomembne priveseke.

Katera naloga pa čaka hmeljarske kongresiste? Njih naloga je, približno ceniti množino bodoče letine, kar pa je prav težko. Čim več se prideluje kateregakoli blaga, tem nižja je njegova cena — in nasprotno. Stremenje producentov — torej kongresistov je, da se množina bodoče letine kolikor mogoče nizko ceni v nadi, da se bodo cene dvignile. Toda cenitev navedene množine se vsako leto izvršuje tudi potom pivovarniške industrije — torej od strani konsumentov. Naravno je, da skušajo ti cenitelji prikazati večjo množino pridelka, da potem lažje pritiskajo na ceno.

Sedaj nastane vprašanje: Katera cenitev je zanesljivejša? Nobena! Tako je lanski kongres, ki se je vršil dne 7. septembra v Zatu, cenil produkcijo hmelja v Evropi — kontinent — na 570.000 — 588.000 stotov, dejansko pa je pridelal znašal 830.800 stotov. Kongres se je torej motil za 40 %. Cenitev od strani pivovarniške industrije je pa znašala 730.000—841.000 stotov. Pomota od te strani je bila torej manjša.

Ti podatki so bili posneti iz št. 176. »Allgemeine Brauer- und Hopfen Zeitung«, ki izhaja v Nürnbergu in ki zastopa več ali manj koristi hmeljarskega konsuma.

Letos se bodo kongresa udeležili Čehi, Nemci in Jugoslovenci. Vse druge države pošljejo le pismenim potom svoje dozdevne cenitve v množini pridelka. Ko se je določila dozdevna cenitev evropskega kontinenta, se ta cenitev primerja z množino, ki jo potrebujejo pivovarji ter se objavi, koliko bo hmelja in koliko znaša predviden konsum. Torej bo pomanjkanje hmelja ali pa ga bo preveč. V prvem primeru je priporočljivo, da hmeljar ne sili k prodaji — v drugem primeru je pa prvi kupec najboljši kupec.

Na lanskem kongresu se je pojavila tudi konkurenca, ki vlada med Nemci in Čehi. Nemčija si prizadeva polagoma pridelovati toliko hmelja, kolikor ga sama rabi in pozivlja svoje pivovarje k porabi kolikor mogoče le nemškega hmelja. Eventualni primanjkljaj krijejo Nemci prav radi z našim hmeljem, pa tudi s hmeljem druge provenjenke.

Čehoslovaki pa pridelujejo več hmelja kakor ga sami potrebujejo in so torej vezani na eksport. V to svrhu delajo za svoj pridelanek najintenzivnejšo reklamo, rekoč: »Za-teški hmelj — najboljši hmelj sveta!« Kupujejo Nemci naš hmelj večinoma za lastno porabo, ga navadno tudi dobro plačujejo. Če pa Čehoslovaki pri nas kupujejo hmelj, ga rabijo večinoma za eksport in ga skušajo dobiti po zmernejših cenah.

Udeleženci kongresa so torej med seboj veliki konkurenti, kajti kar je enemu v korist, je drugemu v škodo. Odkritostnega razmerja med njimi ne more biti.

Hmeljarskim kongresom se pripisuje večja važnost, kakor pa jo v resnici imajo. Zato pa je smoteno izvršena, vztrajna reklama za naše izborno blago ena izmed glavnih nalog naših hmeljarskih organizacij.

Položaj na lesnem trgu

Glede na približujočo se jesensko sezijo na lesnem trgu je opaziti, da prihajajo povpraševanja za bukovo, kakor smo že zadnji teden omenili. Zanimanje je za bukove pragove naslednjih dimenzij: 260/265 × 25 × 14/16 × 17, 260 × 24 × 14 × 15 in 200 × 22/23 × 14 × 15 cm, franko Jesenice ali Sušak. Ti pragovi so namenjeni za Nemčijo in Nizozemsko. Prav tako je vedno večje povpraševanje za bukove testone, katerih prve pošiljke bi se morale izvršiti v početku septembra. Nadalje so zelo iskani bukovi chevroni raznih dimenzij in dolžin. Prihajajo tudi velika povpraševanja za bukove dore, franco postaja Reka, Sušak ali Gjevje. Polja, v vsaki množini in v naslednjih merah: dolžina 80—85, debelina 9—15 mm, širina 9—15, dalje dolžina 85—90, 80—85, 60—65, debelina 9—15, širina 42—50, pa tudi druge dimenzije v širini 10—15, debelini 9—22 ter dolžini 80 — 85 ali 100—105. Svojičas se je tudi Slovenija bavila z izdelovanjem dog, kar pa je za časa vojne in po prevratu opustila. Koristno bi bilo, če bi se kraji, ki so oddaljeni od komunikacij in v katerih prevladuje lepa bukovina, pričeli ponovno pečati z izdelovanjem dog. Parjena bukovina je razprodana in bo treba čakati nove kampanje. Kakor čujemo, je parjene bukovine v Sloveniji največ kupila »Našička«.

Za drva je zanimanje vedno živahnije, ter so prišla vprašanja za par sto vagonov rezanih drv. Producentom ponovno priporočamo, da se lotijo izdelovanja rezanih drv, kar jim bo mnogo več koristilo, kakor prodajanje in odpošiljanje navadnih drv.

V jelojini je stalno povpraševanje za parneleto blago. Producenti, ki še obratujejo odnočno ki nimajo težkoč s pogonom žag zaradi suše, naj bi po možnosti delali samo prekomorsko blago. Tudi v tramih čvrsta tendenca še ni popustila.

— Povišanje blagovnih tarif. Ze pred tedni, ko je generalna direkcija državnih železnih naprav dala revizijo blagovne tarife, smo izrazili domnevo, da ni namen reforme, zboljšati sedanjo tarifo, temveč doseči pove-

čanje dohodkov od blagovnega prometa in povišanje tarif. To domnevo potrjuje sedaj prometno ministrstvo samo. Pod predstvom g. dr. Karmanskega, predstavnika zagrebške Trgovske in obrtne zbornice, se je 2. t. m. vršila v Beogradu seja druge sekcije tarifnega odbora, ki je imela povsem informativen značaj. Na tej seji so člani te sekcije z veliko pažnjo poslušali pojasnila in razloge, ki jih je iznesel predstavnik prometnega ministrstva g. Josip Cugmus. Po njegovih izjavah se ima pri reviziji tarife doseči povečanje za 20 do 30 %. Članom sekcije je bilo sporočeno, da se more reforma doseči na dva načina, in sicer potom linearnega povišanja vseh tarif in istočasnega prenosa gotovih vrst blaga iz nižjih v višje tarifne stave, kakor je to bilo že lani predlagano, ali pa potom povečanja sedanjega barema in pregruživanja blaga po vrednosti in najpovolnejše tarifatne stave. Po referatu g. Cugmusa so člani tarifnega odbora sklenili, da se ima prihodnji sestanek vršiti 20. t. m.

— Licitacija za telefonske kable bo zopet razveljavljena. Kakor znano, se je že lani vršila licitacija za dobavo telefonskih kablov (za glavne telefonske proge v naši državi), ki pa je bila razveljavljena. Pred kratkim se je vršila ponovna licitacija, vendar uspeh še ni znan. Ker gre za dobavo v vrednosti skoro pol milijarde Din. je bila za proučevanje predloženih ponudb sestavljena posebna komisija, ki pa je svoje delo že izvršila. Vprašanje se ima rešiti v par dneh. Vskor se zatrjuje, bo poštini minister tudi to licitacijo razveljavil in sicer baje zato, ker zaradi delovanja številnih posredovalcev ni bilo mogoče objektivno presoditi posameznih ponudb. S tem bi bila končana rešitev vprašanja telefonskih kablov ponovno preložena za skoro eno leto.

— Popravilo vagonov v privatnih delavnicah. Glede na iznešena očitanja, da se pri popravilju vagonov zapostavljajo privatna podjetja, je generalna direkcija železnice dala pojasnilo, po katerem je bilo za proračun št. L 1927/28. dano privatnim podjetjem v popravilo 833 tovornih in 334 potniških vagonov ter 133 lokomotiv. Podjetja so popravila sicer vse tovrstne vagonov, od potniških vagonov pa le 161. od lokomotiv celo samo tri. Da podjetja ne bi odpuščala delavcev, je direktorja poleg prvotnega naročila dala podjetjem v popravilo še 200 tovornih vagonov. V pojasnilu se tudi trdi, da popravilo vagonov v privatnih delavnicah ni ceneje kakor v državnih, temveč da so celo dražja.

— Osnovanje delegacije jugoslovenskih borz. V četrtrek se je vršil v Zagrebu sestanek predstavnikov vseh naših borz, na katerem je bilo definitivno sklenjeno osnivanje Delegacije borz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki bo nastopala v vseh skupnih vprašanjih in bo izdajala enotne uzeance za vse borze.

— Jubilejna kmetijska razstava na pokrajinski razstavi, od 1. do 10. septembra t. l. v Ljubljani. Malokomu je morda znano, da obstoja Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani že 160 let. V proslavo te 160letnice priredi družba v nizu dosedanjih kmetijskih prireditelj na Ljubljanskem velesejmu pestro in pregledno razstavo. Predpriprave so že v polnem teku, organizacija v razmahu. Program se bo torej letos še razširil, dasi so le skromna sredstva na razpolago. Dobra volja, moralna in gmojna podpora in želja po nadaljnjem napredku na začetni poti, pa premagajo vse težave in naj so na videz še tako velike. Poleg strokovno-poučnega oddelka, ki bo obsegal poljedelstvo, travništvo, živinorejo, vinarstvo, sadjarstvo, gospodarske stavbe, planšarstvo, agrarne operacije in kmetijsko strokovno književnost, se bo pridružila tudi velika mlekarska razstava, razstava kmetijskih strojev in orodja, razstava vina, razstava konj in goveje živine. Nadalje je na programu razstava sadja in zelenjave. Agilen odbor je že s polno paro na delu, da izvede široko začetni program, ponajveč iz vzgojno-poučnih in stanovskih razlogov. Ogled bodoče kmetijske razstave bo navdaj vsakega pripadnika tega stanu s samozavestjo in z jasnejšim pogledom v lepšo bodočnost.

— Uradni kurzi za avgust. Finančni minister je določil za avgust naslednje uradne tečaje: 1 napoleonor 219 Din, 1 zlata turška lira 247,47, 1 angleški funt 276,8, 1 dolar 56,55, 1 zlata nemška marka 13,57, 1 poljski zlat 6,37, 1 avstrijski šiling 8, 1 belga 7,96, 1 madžarska penga 9,90, 100 francoskih frankov 222,65, 100 italijanskih lir 293, 100 švicarskih frankov 1095, 100 holandskih guldinarjev 2289, 100 romunskih lejev 84,77, 100 bolgarskih levov 41,10, 100 danskih kron 155,0, 100 švedskih kron 152,55, 100 norveških kron 151,90, 100 španskih pezov 957, 100 grških drahem 78,90, 100 češkoslovaških kron 165,45.

— IX. velesejem v Liberec (od 18. do 24. avgusta t. l.). Za trgovce, ki imajo odnosno željo imeti poslovne zveze s češkoslovaško in od tam uvažati blago, je velike važnosti velesejem v Liberec, ki bo letos zopet dokazal svojo sposobnost in visoko kvaliteto vrednost češkoslovaških izdelkov. Zlasti liberski tekstilni velesejem si je v inozemstvu pridobil dober glas. Močno je zastopan tudi tehniški velesejem z obsežno razstavo najmodernejših tekstilnih strojev. Med posameznimi oddelki velesejma je posebno omeniti oddelke za potrebščine moderne pisarne, oddelke za reklamo in za radio. Splošnemu velesejmu je priključena tudi razstava novosti in izumov, razstava hotelskih potrebščin in hranil. V nadaljnjih skupinah bodo razstavljani izdelki iz stekla in porcelana, galanterijski in luksuzni izdelki, klavirji, dekoracijski predmeti, mobilije itd. V okviru velesejma je prirejena tudi posebna modna razstava.

— Nazadovanje bombažnih cen. Zaradi ugodnejših poročil o stanju ameriške letine bombaža je cena zadnje dni občutneje nazadovala. Dočim je v zadnji tretjini julija notral bombaž (loko) na newyorški borzi že 21 do 22, je v prvih dneh avgusta močno nazadovao ter je 2. t. m. notiral le že 19,70.

— Dobave. Gradbeni oddelke direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg »Subox-barve. Strojni oddelke direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave borovih plohov in mehkih desk, do 16. t. m. glede dobave grafitnih topilnih loncev, do 17. t. m. pa glede dobave 500 komadov metelj in 300 komadov krtač. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave škripecev. Dne 23. t. m. se bo vršila pri komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani oteralna licitacija glede dobave 400 m³ bukavih drv za kurjavo. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.) Dne 20. t. m.

se vrši pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnice v Ljubljani oteralna licitacija glede dobave 6000 kg modre galice, 500 akumulatorev znamke »Tudor«, 400 oglednih vreč, 200 suhih elementov za telefonijo, 500 kg salmijaka v prahu in 358 kg razne žice, 24. t. m. glede dobave vijakov in obrobov ter glede dobave večje množine raznih žebeljev, 25. t. m. pa glede dobave tračnic, kretnic, kretniškega in drobnega materiala. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Dne 25. avgusta se bo vršila pri prometno - komercialnem oddelku direkcije državnih železnice v Ljubljani oteralna licitacija glede dobave raznega elektromateriala. (Pogoji so na vpogled pri depozitni blagajni železniške direkcije v Ljubljani.)

Položaj na naših borzih

Promet na ljubljanski borzi 16.1 milijona Din. Nazadovanje državnih papirjev. Tržišče zasebnih vrednot popolnoma zanemarljivo.

Ljubljana, 4. avgusta
Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet slab, zlasti po ultimu, dočim je bilo na zagrebški borzi povpraševanje po devizah zadnje dni prav znatno. Skupni tedenski devizni promet je znašal 16.09 milijona Din napram 20.63, 21.28, 20.53 in 24.61 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Največ so se trgovale devize na Dunaj in Prago. Deviza na London je bila tudi ta teden mednarodno slaba ter je ponovno popustila od 276.54 na 276.44. Deviza na Dunaj je obdržala čvrsto tečaj od preteklega tedna. Med ostalimi devizami se je deviza na Prago nekoliko vkrepila, dočim je deviza na Berlin, ki je bila zadnji čas zelo čvrsta, nekoliko popustila.

Na zagrebškem efektelnem tržišču so državni papirji znatneje popustili. Vojna škoda se je v početku tedna za malenkost okrepila na 438.5, proti koncu tedna pa je pričela popuščati. Pred zaključkom večerajšnjega borznega sestanka je naglo popustila na 431 ter je ob zaključku notirala 430—431. Tudi v ostalih državnih papirjih je bila tendenca slaba. Investicijsko posojilo, ki je že koncem zadnjega tedna popustilo na 88.5—89, je ta teden nadalje popuščalo ter se je koncem tedna trgovalo po 86.5—87. V agrarnih obveznicah ni bilo prometa ter so notirale nespremenjeno 53—55.

Na tržišču zasebnih vrednot je vladalo popolno mrtvilo. Dnevno je bilo zabeleženih le par zaključkov brez posebnega pomena. Med bančnimi papirji so bili tekom tedna zaključki v Hipotekarni po 59.5, v Poljedelski po 17.5, v Jugobanki po 88—88.5, v Prašedionu po 950 in v Srpski po 145. Med industrijskimi papirji so se delnice osliješkega milna Union, ki so pretekli teden zaradi borznega manevra nekih interesentov popustile na 150—190, zopet okrepile ter so bile zaključene po 200, pozneje pa so se trgovale po 240. Med ostalimi papirji so bile zaključene samo še Trbovlje po 470, Gutmann po 215 in Drava po 390.

Zagreb (Prosti promet). Dunaj 8.0304, Berlin 13.58, Milan 297.75, London 276.45, Pariz 222.75, Praga 168.75, Curih 1095.6, Newyork 56.93; Vojna škoda 435.
Curih. Beograd 9.1275, Berlin 124, Newyork 519.50, London 25.2175, Pariz 20.31, Milan 27.18, Praga 15.39, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.16, Sofija 3.75, Varšava 58.20, Dunaj 73.275.

Blagovna tržišča

S tržišča jaje. Na inozemskih tržiščih se je zaradi vladajoče vročine pojavilo pomanjkanje svežih jajc, zlasti v Nemčiji, ki dobiva iz Rusije blago v slabem stanju in ki se za sveže blago v večji meri obrača do Jugoslavije. Na domačem tržišču je dovoz zaradi vročine slab in tudi kakovost ne zadovoljuje. Pri tem so se cene dvignile na 1.10 do 1.20 Din. Na beograjskem tržišču se gibljejo cene med 85 — 100 Din za 100 komadov. Letošnji pridelanek jajc, zlasti v južnejših pokrajinah je slabši kakor lani, kar je v zvezi s slabo lansko letino krmil, ki je prisilila kmete, da so reducirali število perutnine.

Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 17 vagonov pšenice, 13 vagonov ovs, 2 vagona ječmena, 15 vagonov turščice in 6 vagonov moka. Pšenica: baška, nova, za avgust 237.5 do 242.5; baška, potijska, za avgust 245 do 250; banaška, nova 230 — 235. Oves: banaški in slavonski, novi 200 — 205. Ječmen: banaški in slavonski, novi 215 — 220. Turščica: baška in sremska 292.5 — 295, banaška 290 — 295. Moka: baška »og in »ogga 375 — 385; »e 355 — 365; »s 335 — 345; »e 300 — 310; »t 255 — 265; »e 175—185. Otrubi: baški, sremski in banaški 125 do 130.

Dunajska borza za kmetijske produkte (3. t. m.) Tendence na dunajskem tržišču je v splošnem nespremenjena, vendar je opaziti neko okrepitev, čeprav se uradne notacije niso spremenile. Pod vtisom ameriških notacij in prijaznejših budimpeštanskih terminskih tečajev vztrajajo prodajalci pri čvrstih cenah. V pšenici je prišlo do nekaj večjih zaključkov. Nekaj rečnih tovorov jugoslovenske pšenice (Tisa) je bilo prodanih za avgust po 1.675 Kč ex Bratislava. V večjih množinah je bila zaključena tudi jugoslovenska baška in banaška pšenica po 1.67 Kč. V rži se tendence ni spremenila. Turščica je zaradi višjih argentinskih cen zelo čvrsta, vendar skoro ni prometa. Tudi v ovsu je promet slab. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek in carina fco Dunaj: pšenica: domača, nova 38 — 40, madžarska Tisa 42 — 42.5, jugoslovenska 40 — 40.5; rž: marchfeldska 38.75 — 39, madžarska 38 do 38.25; »e: 37.5 — 38; oves: do 37.75.

ALS
NA
VRHUNCU
STOJE NOGA
VICE Z ŽIGOM
KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato
13. najcenejšel

Nov raketni avto — je šel na kose

Izumitelj raketnega avtomobila Inženjer Vallier je zgradil neodvisno od Opla nov tip, ki ga je te dni preizkusil na železniški progi med Nordhausom in Gernrodejem. Občinstvu ni bilo dovoljeno prisostvovati poskusu. Prva in druga vožnja sta potekali brez incidenta, vozilo je doseglo hitrost 180 km na uro. Pri tretji vožnji s 4 in polkrat večjo množino raket je doseglo 210 km na uro, ko so zagorele zadnje rakete pa je avto skočil s tira in se popolnoma razbil.

Po 2000 letih odkriti zakladi

Na kraju, kjer je stalo pred 2000 leti glavno mesto Nebatejev Petra ali Sela, v puščavi, vzdolžno od Jordana, so odkrili arabski nomadi bogate zaklade zlatega denarja in nakitov. Mesto Sela je bilo že 600 let pr. Kr. važno trgovsko središče za vzhod in zapad; bilo je središče nebatejskega ljudstva, ki je živelo tudi od ropa in je nagromadilo v njem silne dragocene stvari. Sirski kralj Antigoni jim je napovedal vojno samo zato, da bi se polastil tega bogastva, toda Nebatajci so ga nabili in so osnovali mogočno kraljestvo, ki so ga uničili šele Rimljani l. 106. po Kr. Takrat so razdeleali rimljanske legije tudi Selo, a kar so v njej

iskali, niso našli. Sporočilo pravi, da so Nebatajci pred razdejanjem vse zaklade zakopali pod glavno svetišče. Arheologi sodijo, da so prišli temu skrivališču sedaj na sled, tem bolj, ker so odkrili opek rovi, ki vodi v globino baš na tistem mestu, kjer se je dvigalo to svetišče. V tem svetišču so oboževali stari roparji črn kockast kamen, brčkone izpodnebnik. Našli so tudi napise, ki govorijo, v kolikor so jih mogli doslej prebrati, med drugim o tem, da je bil Mojzes s svojim ljudstvom na pohodu iz Egipta tu in da je od tod popeljal Izraelce v obljubljeni deželo.

Nagrada za najboljši italijanski roman

Iz knjigarniških krogov v Rimu je izšla pobuda za nagrado najboljšemu letošnjemu italijanskemu romanu. Knjigarnarji po ostali Italiji so ta predlog sprejeli in sestavili iz svoje srede odbor 30 ljudi, ki so se obvezali, da bodo nagrado izplačali. Juryjo bo tvoril poseben odbor 9 oseb in sicer 3 novinarjev, 3 kritikov in 3 čitateljev. Ti bodo izmed letošnjih laških romanov izbral 9 del, ki jih predložijo odboru tridesetorice in iz teh 9 romanov bodo izbrali končno tistega, ki bo nagrajen. To se bo zgodilo prvo nedeljo v novembru. Naslove konkurirajočih romanov bodo objavili takoj, ko jih bo juryja izbrala. Knjigarnarji upajo, da bodo na ta način vzbudili v publiki večje zanimanje za čitanje knjig.

Vremensko poročilo

Kraj		Čas		Padavine	
opazovanja		Barom.	Temper.	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačn. 0—10
Ljubljana	...	763.0	19	SSW 2	0
Maribor	...	763.0	18	ENE 2	0
Zagreb	...	763.6	20	ENE 2	0
Beograd	...	764.2	23	mirno	0
Sarajevo	...	764.3	19	mirno	0
Skoplje	...	767.8	23	mirno	0
Dubrovnik	...	761.1	28	NNE 2	0
Split	...	762.6	28	ENE 1	0

Solnce vzhaja ob 4.47, zahaja ob 19.24, luna vzhaja ob 21.22, zahaj ob 7.27. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 29.0 C, najnižja 16.0 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Prehodno poslabšanje vremena brez posebnih padavin, velika možnost neviht, kasneje bo temperatura zopet padla.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahni vetrovi z raznih strani. Nebo večinoma jasno, pozneje spremenljivo in oblačno. Temperatura od 24 do 31 stopinj. Morje skoraj popolnoma mirno.

Tesan les!

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo sposoben, se dobi v vseh dimenzijah pri trvdki

Škrbec & Bartol.
Miklošičeva c. 6 telefon 2595

Zastopnike

za dobičkanosen posel, za več a mesta, vasi in pokrajine v vsej državi za prodajo priznanih in najpreciznejših lovskih pušk z fiksnim cemi »Darne«.

B c k j i vseh vrst, z 3 in 6 hrzino za gorske kraje, balon gumo svetovne tovarne »Chemineau«. Ugodni pogoji. Obrnite se na generalnega zastopnika Mirko Majnarića, Novi ad Futo-ka 47.

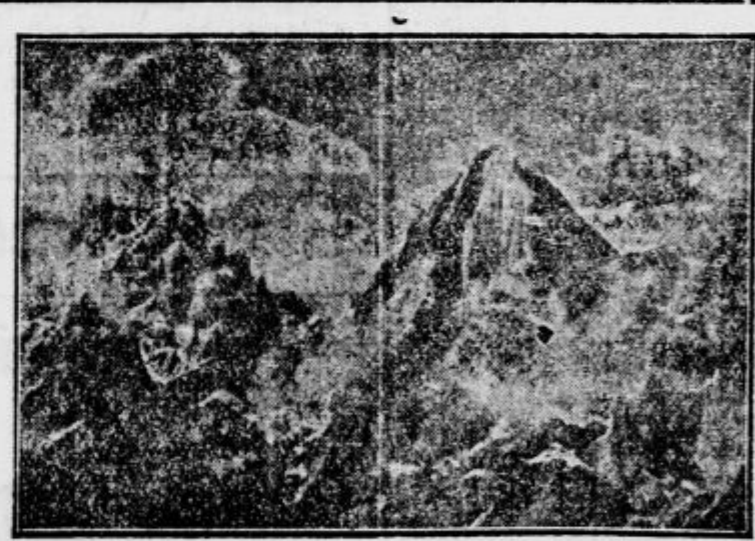
Zastopniki za

Ljubljano, Celje, Maribor

in druge kraje Slovenije za špecialiteto slik se sprejme o proti takoj izplačljivi proviziji. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Labek zaslužek«.

Obratovodjo,

verziranega v vseh delih parnega in električnega obrata, dobrega in agilnega organizatorja, išče večje industrijsko podjetje. Obširne p n u d b e z navedbo dosedajega delovanja na Publicitas, Zagreb, Gunduličeva 11, p d Za — 16986

Spik 2.472 m

S Spika

- Zdravol
- Odkod pa Vi prijatelj?
- S Spika.
- Pa koliko ste potrebovali?
- 5 ur.
- Pa ni mogoče! Jaz potrebujem 6-6 1/2, četudi sem tre-

niran in bil že 3 krat na njem.
Tudi jaz sem preje potreboval toliko časa, ali odkar jemljem redno Ovomaltine potrebujem samo 5 ur, a počutim se kot bi plezal samo 3 ure.

OVOMALTINE

Je najboljši izvor telesne energije!

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec »OVOMALTINE«.

Ime in preddime: _____

Stanovanje: _____

Kraj: _____

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

»Ne, gospod,« je veselo vzkliknila, »verjemite mi, da ni govora o pomoči. Narobe, zdaj, ko vem, kdo ste, pijem na vaše zdravje. Alfonz, nalijte gospodu vikontu!« je povzela. »Hočem, da tudi vi pijete z menoj na zdravje...«

Premolknila je in me poredno pogledala.

»Poslušam vas, gospa,« sem rekel in se naklonil.

»Lepe Denize!« je končala.

Zdrnil sem se in obsedel z odprtimi usti, ves presenečen in zmeden. Toda ona se je še bolj zvonko zasmejala in velela, v deški razposajenosti ploskaje z rokami:

»Pijte, gospod, pijte!« Ves rdeč od zadrege sem izpolnil njeno voljo.

»Izvrstno,« je dejala, ko sem postavil kozarec na mizo. »Zdaj, gospod, bom lahko poročala tistemu, komur je mar, da ste zvest kavalir.«

»Ah, gospa,« sem vprašal, »odkod poznate tistega, komur je mar?«

»Odkod ga poznam?« je dejala neprisiljeno. »Oh da, to je vprašanje!« Namestu da bi odgovorila, je ubrala v razgovoru povsem novo struno. Jela me je obsipati s pravo ploho duhovitega čebljanja in tako ljubkih domislic, da sem ji komaj odgovarjal, zakaj izprevidel sem, da je v tej umetnosti večji mojster od mene. Ta igra s toli zalo nasprotnico ni bila brez mika, tem bolj, ker so bile De-

85

niza in moji odnosi do nje glavni predmet njenih šal; a vendar mi ni bilo nevšečno, ko je udarilo osem in se je njena razigranost nenadoma izpremenila v molk. Obraz se ji je zmračil, vzdihnila je in se resnobno zagledala predse. Osmehil sem se in vprašal, ali jo kaj teži.

»Da, gospod,« je odvrnila. »Zdaj vas moram preizkusiti; le čuvajte se.«

»Česa želite od mene?«

»Želim, da me spremita tja, kamor moram iti, in nato domov.«

»Evo me,« sem vzkliknil in vneto vstal. »Če bi se odtegnil tej dolžnosti, bi bil res slab kavalir. A zdi se mi, gospa, da ste hoteli povedati svoje ime.«

»Moje ime je madame Catinot,« je odgovorila.

Ne vem, kaj je čitala na mojem obrazu, kajti zardela je kakor mak in dodala:

»Vdova sem. A zdaj veste toliko kakor prej.«

»Vzlic temu sem vam iz srca na razpolago, gospa.«

»Prav, gospod de Saux,« je povzela prostodušno. »Če me hočete počakati v veži, pridem takoj za vami.«

Odprl sem ji vrata in odšla je; nato sem se ves zamišljen in poln radovednosti, kaj naj bi pomenila ta neobičajna prigoda, nekaj minut izprehajal po sobi sem ter tja. Ko sem se naposled odločil in krenil za njo v razsvetljeno vežo, me je že čakala ob znojju stopnic. Lasje so ji izginjali pod čepcem iz črnih čipk in obleka pod enako temno mantiljo. Sluga, ki me je bil sprejel, mi je molče podal plašč in pokrivalo; nato je gospa Catinotova brez besede krenila pred menoj po dolgem hodniku.

Nad vrati, h katerim je vodil hodnik, je visela druga svetiljka. Obsijala mi je klobuk, baš ko sem ga hotel dati na glavo, in tisti

mah sem osupej obstal. Trobavna roža, ki sem jo navadno nosil, je bila nadomeščena z majhno rdečo kokardo.

Gospa, ki ni več slišala mojih korakov, se je ozrla in videla, za kaj gre. Roka, ki mi jo je položila na komolec, je trepetala.

»Samo eno uro, gospod, samo urico,« mi je šepnila na uho. »Dajte mi roko.«

Dokaj zmeden, zakaj slutnja opasnih zapletljajev mi je bila mahoma prešinila dušo, sem se pokrli in ji ponudil roko. V naslednjem trenutku sva stala pod milim nebom, v temni uličici, ki so jo z obeh strani obdajali visoki zidovi. Moja vodnica je takoj zavila na levo; molče sva stopala kakih sto petdeset korakov daleč ter dospela do pokritega loka, skozi katerega je sevala luč. Z lahnim pritiskom lakti me je gospa povabila, naj vstopim; onkraj loka sem zagledal pred seboj ozka, visoka vrata; še trenutek in z začudenjem sem videl, da stojim v cerkvi, ki je bila do polovice napolnjena z ljudmi.

Gospa si je položila prst na ustnice, češ, naj molčim, in me je odvela v senco ene izmed obeh stranskih ladij. Ko sva prišla do praznega stola za nekim stebrom, mi je mignila, naj se ustavim, sama pa je pokleknila.

Kakor v sanjah sem gledal okoli sebe. Slabotno razsvetljena ladija cerkve je bila videti še bolj mračna od plaščev in črnih pajčolanov klečeče množice, ki je naraščala od trenutka do trenutka. Iz globine cerkve se je zdaj pa zdaj vzdignilo rahlo, resnobno mrmanje, edini zvok, ki je prekinjal morečo tišino. Rdeča večna luč pred oltarjem je dajala sliki še bolj mrko lice.

Pričakovane nečesa neznanega mi je težilo dušo in srce mi je burno utripalo. Ta občutek je postajal že neznosen, ko se je sredi tišine turobno oglasila izpred oltarja ritmična tožba psalma »Miserere Domine!«

Naznanilo otvoritve trgovine.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim dne 6. t. m. v novi palači Pokojninskega zavoda, Miklošičeva cesta 32. moderno opremljeno

trgovino

z delikatesnim, specerijskim in kolonijalnim blagom

Skrbel bodem, da bo v zalogi vedno sveže in dobro blago po konkurenčnih cenah in solidna postrežba.

Na željo dostavljam tudi na dom, potujočemu občinstvu pa tudi na kolodvor.

Za obilen obisk se najvljudneje priporočam

F. R. Kovačič.

Zvitke

(role)

za računske stroje

ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ulica 6, I. nadstr.

Telefon šte. 2980

Topolovi blodi

debelina od 25 cm naprej se kupijo takoj. Ponudbe s ceno za kubik postavni vagon pod šifro »Skorajšna dobava« na oglasni oddelek »Jutra«.

Termalno kopališče

MEDIJA - IZLAKE

Od 1. avgusta 1928 odprto.

30 sob za letoviščarje, izvrstna kuhinja velik plavalni bazen, zaprta družinska kopej. — Informacije daje

ravnateljstvo kopališča

Volneno, belo in pisano platno

hlačvino, delene, kambrike, druk, srajce, kravate, žepne rute, svilene rute, nogavice, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

ALOJZIJ DROFENIK, CELJE

samo Glavni trg št. 9.

Vsakovrstni OSTANKI za polovično ceno.

Revmatizem.

Izjava zahvalnosti.

Dru. Med. I. Rahle-jevu v Beogradu, Sarajevska 70.

Blagorodni gospod doktor! Pred dvema mesecema sem si dal dopustiti iz Vašega laboratorija stekleničko Vašega zdravila Radio-Balsamika, ker sem trpel na revmatizmu. Ker so mi bolečine znatno popustile, se vam najlepše zahvaljujem in Vas prosim, da mi po potnem povzetju pošljete še eno steklenico svojega izbornega leka. Z odličnim spoštovanjem

Dragutin Anrat, Eleznikar.

Borovo pri Vukovaru, 1. IX. 1928.

Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja in razpošilja proti naplačilu Laboratorij Radio-Balsamika dr. I. Rahle-jeva, Beograd, Sarajevska 70.

Zdravilo se dobi tudi v vseh boljših lekarnah in drogerijah.

Trgovskega potnika

sprejme specerijska trgovina v Ljubljani za Ljubljano in okolico. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovina 600«

POTNIKA

vestnega in zanesljivega, ki je že dolgo časa dobro vpeljan pri odjemalcih v Sloveniji, eventualno tudi v kolonijalni branži, sprejme prvovrstna industrija špirta in spirituoz. Ponudbe na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. pod »Za-16.958«. 9008 a

Lisičje, polhove kože

in vse druge od divjačine kupuje in zanesljivo dobro plača D. Zdravil, Ljubljana, na Florijanska ulica št. 9

Triciklje

skrinjico in napisom tvrdke, za prevažanje blaga, pripravne za trgovce, pekarne in mesarje, izdeluje »Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4

SELITVE

v mestu in na deželo strokovno in najceneje potom

Slovenia

Transport

Ljubljana, diklošičeva cesta 56 telefon št. 5718

DNE 3 AVGUSTA 1928
NAM JE UMRL NENADO-
MESTLJIVI TOVARŠ

✠ CIRIL OBLAK

OGNJIŠČE AKADEMIKOV
ARHITEKTOV

V globoki žalosti naznanjam v svojem in v imenu vseh sorodnikov, da je naša predobra, nepozabna soproga muz. as. v p., mamica, stara mamca, sesra, teta, tašča in svakinja, go-pa

Ana Schulz roj. Marenzeller

dne 4. t. m. po dolgem mukepolnem trpljenju izdihnila svo o blago dušo.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto, dne 5. avgusta ob 1/6 uri popoldne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Medvedova cesta 28.

Žalujoče rodbine Schulz,
Dr. Paschnig, Dr. Rothaug, Kippach.

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ulica 57

prilpota najbolje tamburne truse, paritore, šole in

ostale potrebščine za glasbila. Odličen glasbeni in pevske izloščbe. Ceniki franke

Čenik bratke

Ležalne stole

à Din 150. —

po povzetju 160 Din

Žimnice

(matrace), posteljne mreže, žimnice postelje (složljive), otomane, divane in tapetniske izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg šte. 7

(poleg Mešnega doma.) 80

PLANINKA

zdravilni čaj

prenavlja, čisti in

osvežuje kri, izboljša

slabo prebavo, sla

botno delovanje čre

ves, naplivanje,

obolenja mokracne

kislina, jetor, žolca

in žolčni kamen

Vzpodbuja apetit in

izborno učinkuje pri

arterioskleroz.

»Planinka« čaj je

pristen v plombriranih

zaketih po Din 20 s

napisom proizvajalca

Lekarna Bahovec

Ljubljana, Kong. trg

(Dobí se v vseh le-

karnah)

Rast brade pri damah

in vse nadležne dlačice na tlin-

ku pod oazduho in na obrazu

odstranite sami na daljpro-

stejši način z molim preizku-

šnim odstranjevalcem dlač —

Komplet same Din 60 franko.

ako pošljete denar naprej.

Kosm laboratorij

W. ECKHARDT, Augsburg, Deutschland.

Ravensburgerstr. 12/93.

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na

vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24—72

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na

vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24—72

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na

vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24—72

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na

vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24—72

Posetite

5.

OSIJEŠKI VELESEJEM

Od 5. — 15. avg. 1928.

Voznja za polovično ceno na

vseh železnicah in parobrodih

LEGITIMACIJE

za 10 Din pri čast. zastopstvu:

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA

Aleksandrova cesta. Telef. 20—11

PUTNIK D. D.

Dunajska cesta 1. Telef. 24—72

Klavirje in harmonije na obroke

in posodo, svetovno najboljše

Steinway, Bösendorfer, Förster, Stügel original etc. dobite le v ve-

liki zalogi in izbiri strokovnjaka in bivšega učitelja »Glasbene Matice«

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mešni trg št. 3

(poleg magistrata.) 162

Slike za legitimacije

izvršuje najboljši fotograf

Hugon Hibler, Ljubljana,

Valvazorjev trg 92

Trnje pri Brežicah. 9601

MAKULATURNEGA

PAPIRJA

Za trgovce,

za obrtnike,

za peke,

za mesarje,

za industrijo

večja množina

na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

MAKULATURNEGA

PAPIRJA

Za trgovce,

LJUBLJANA Samo 5 dni
Najveći cirkus sveta — 4 jambori,
3 maneže-cirkusi — 500 oseb in
600 živali.

CIRKUS BRATJE KLUDSKY

Samo 5 dni

TIVOLI

Otvoritev v četrtek, dne 2. avgusta 1928 ob 18.15 svečer, v soboto in nedeljo dve veliki predstavi ob 4. popoldne in ob 8.15 svečer. Ogled menažije dnevno od 9. jutraj do 7. svečer, ob nedeljah in praznikih do 1. popoldne.

Peč „Monolit“

! najcenejša, najizdatnejša.
Zaloga Lutsorih peč
INŽ. GUZELJ, LJUBLJANA VII,
Jernejeva c. 8.
Ravnatelj Volthove male turbine in Konz-ovi
Tel. 3252 elektromotorji. 143

Strokovnjaki so si edini v tem, da se
„WECK“
čaje in aparati za vkuhanje
najzanesljivejši.
Tovarniška zaloga „Weck“ pri trdki
„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/1.
Celje: J. JAGODIČ. Maribor: K. LOTZ

Novo kožo lica!

dobite s „Venus-om“, naj-
boljšim in samim modernim
kozmetikom. To medicinsko, bi-
ološko sredstvo od dr. Dor-
raine & Cie., Parisa, odstra-
njuje v 10-14 dneh vse
nečistoče lica, kakor bore,
nabora, mrlice, grube, hr-
pavost, rdečilo, bobuljice,
namreknano kožo, lišaje in
maščobo. Koža lica postane
zopet elastična, barvnato nežna kakor malga deteta.
Iz tega lica je pomemben za mnoge ljudi. Nebojne
priznanice so vsakemu na vpogled. Garnitura 92 Din.
Centifolia kosmet. zavod, Zagreb, Ilica broj 57.
Zahtevajte ilustrirane prospekte zastoj!

VELIKO IZBIRO

Izbranih vrst

VINA

po najugodnejši ceni.

ter žganih pijač

sudi vam

PIVNIČARSTVO „OPSKRBA“ D. D.

Zagreb, Frankopanska ul. 12.

Ako potrebujete izvolite ogledati naše kleti
in pokušiti vrste brez obveze za kupčijo

PIRETRIN

ubija

stenice, bolhe, muhe
šurke, mravlje, molje
ter v opće vso golazen
v hiši, kot v poljedelstvu,
vrtarstvu, vinogradni-
štvu, pri živini itd.

Pojasnila daje brezplačno:

Piretrin d. d. Zagreb, B-cesta 35

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Koptista, Dubsky in Krstić, tvornica
ogledal in brušenega stekla,
Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica:
Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašin-
sko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena
vseh velikosti in oblikah, kakor tudi
brušene prozorne šipe, izbočene plošče,
vstekljanje v med. Fina, navadna
ogledala.

CENOVNIK

s 1000
slikami!

A. KIFFMANN,
Maribor št. 36-b.

Pri švicarski tvornici ur
Lastno izdelovanje okrovov
in sestavljanje ur (remont
tažaj).

Din 49⁹

ura na sidro (ankerica),
nekoliko boljše izvršitve
65.—

3-letno jamstvo

Ure: Omega, Doxa in
dr. znamenite ceneje nego
druga

Din 64⁹

s enim svoncem, s 2 svoncema Din
89.—. Sletno jamstvo. Pošiljam po po-
zveljtu. Za neodgovarjajoče vrnem
denar nazaj.

Čudovito nizke cene

Izbira velika. — DVOKOLESA nova od
Din 1000.— naprej. SIVALNI STROJI od
Din 1400.— naprej. OTROŠKI VOZIČKI
od Din 240.— MOTORJI prav po ceni. —
Pred nakupom si oglejte zalogo. — Prodaja
na obroke. — Ceniki franko — pri
„TRIBUNA“, F. B. L., Ljubljana, Karlov-
ska cesta št. 4. 1266

Ustanovljeno leta 1880

Telefon Interurb. 2370

IVAN ZAKOTNIK

mošni tesarski mojster

LJUBLJANA Pisarna na Dunajski cesti 46

Tovarna furnirja Kobarska cesta 45 Parna žaga

Izvršuje solidno v-a v tesar ko obrt spadajoča dela.
Ima v zalogi raznovrsten kahan in presušeni les za mi-
zarje, o arje, sodarje, kiparje, izdelovalce instrumentov itd.
Sprejema od strank vsakovrsten les, tudi nad 1 m debel ne
v razžaganje obdelavo na stroih kahanje in sosenje proti
primerni odškodnini.

Najpopolnejši Stoeper šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter
za vsak dom Preden si nabavite
stroj, oglejte si to vrednost pri
trdki

Lud. Beraga, Ljubljana.

Šelenburgova ulica 61.

3-razpisen pouk 15-letne garancije

Telefon št. 980. 26

NESTLE-JEVA OTROŠKA MOKA

DELA DECO KREPKO IN MOČNO

Prodaja saharina.

Uprava Državnih Monopola ima za prodajo preko 5.500
kilograma saharina raznog stepena slatkoče.

Saharin će prodavati po sledećim uslovima:

1. Prodajna cena saharina je dolara 2.80 i kilogram slat-
koče 550⁹. a prodajna cena saharina manjeg stepena slatkoče
je procentualno manja. Pored kupovne cene kupac je dužan
platiti odnosnu carinu iz T. Br. 231. predloga Zakona o opštoj
carinskoj tarifi i monopolu taksu po čl. 6. Zakona o Mono-
polu na umjetna sladila, kao i opštinsku trošarinu.

2. Kupac saharina mora se obavezati, da će kupljeni sa-
harin preraditi i upakovati u paketiće u težini od 5, 10, 25,
50, 100, 250 i 500 grama neto težine, s tim da svaka kutija
ili paketić mora imati etiketu kupca sa tačnim naznačenjem:
neto težine, stepena slatkoče, odgovarajuće količine šećera i
cene, koja ne sme biti veća od 5.— dinara po kilogramu i
stepenu slatkoče.

Sem toga kutije ili paketići moraju biti žigosani vlažnim
žigom Uprave Državnih Monopola ili nadležnog Oblasnog
Monopolnog Inspektorata, snabdeveni potpisima jednog člana
komisije, kao i kupca i obavijeni banderolima bez vrednosti
za cigar-papir posebno i ukupno.

3. Dalje kupac se ima obavezati, da sav posao oko pre-
rade, prepakivanja, žigosanja, i banderolisiranja obavlja o nje-
govom trošku komisija, koju sazivajuju: jedan hemičar i
jedan komercijalni službenik Uprave Državnih Monopola, od-
nosno Oblasnog Monopolnog Inspektorata, kao i jedan organ
Finansijske Kontrole u mestu radionice kupčeve.

Rok prijave je mesec dana od dana prvog oglasa u Služ-
benim Novinama.

Ponude se imaju predavati Upravi Državnih Monopola —
Odeljenju Prodaje.

Bliža obaveštenja interesanti mogu dobiti u kancelariji
Uprave Državnih Monopola — Odeljenju Prodaje.

Iz Kancelarije Uprave Državnih Monopola M. Pr. Br. 24.443.
1928. godine u Beogradu.

Pohištvo

v veliki izbiri imata na zalogi

ERMAN & ARHAR

Št. Vid nad Ljubljano

Oglejte si pred nakupom. Na obroke!
Ilustriran katalog Din 30. 9556

Radi preselitve

prodajam ure, zlatnino,
srebrnino, briljante, sten-
ske ure, budilke, (hišne
stoječe ure), alpaka srebro, nastavke s 25 %, popusta
IVAN PARIŽ, Ljubljana, Stari trg št. 20

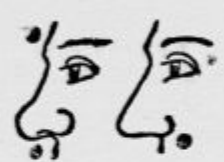
Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turiaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižih cenah

DRVOREZ CINKOGRAFIJA ASER ESKENASY SUBOTICA

Aparat za obliko nosal

zredno duhoviti ortopo-
dijski aparat „Zello“ za
obliko nosa, kateri ga-
rantirano v najkrajšem
času najgrši nos modela
za v lepo in željeno for-
mo. Din 95.—. Centifolia kosmet. zavod,
Zagreb, Ilica 37. Zahtevajte brezplačne ilu-
strovane prospekte!

V vsej državi ajbolj-
še in najcenejši: violi-
ne, gitare, tamburice,
vse potrebščine i. t. d.
dobite naravnost pri
proizvajalcu:

F. SCHNEIDER, JU
graditelj umešniških violin

PAKRAC

Zahtevajte ceniki! Zahtevajte ceniki!

LOKOMOBILE

DIESELOVI IN NA
MOTORJI SESANI PLIN
JAREMNICI PINI & KAY
KOMPL. ŽAGE

Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d.
ZAGREB, Gundulićeva ul. 36

Ni človeka, ki ga ne bi
lepo cvetje zadržalo. Na-
učili se boste in dobili
veselje do gojenja cvetk.
ako se poslužite Kanpos.
cvetlične hrane, s upora-
bo dodanega navodila.
Ovitek 12.50 in 42 Din
Brez vsake škode za re-
jo perutnine se uporablja
že 40 let Koko-prašek za
živino. Če pridene red-
Prodaja se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s svetilnicami
in semenih. Proti predprijavi razposiljamo franco. Po po-
zvetju ne pošljemo. Z. Sumar, kem. farmaceutski labora-
torij Crvena (SHS).

ni priči le najmanjšo ko-
lepo, se pozna velik
vpliv istega. Žival po-
stane mesnata za peko
in pogosto nese jajca.
Najsigurnejše zdravilo
proti živalskim boleznim.
Univerzalni vti deluje
kot blagoslov perutnin
na dvorišču. Ovitek od
10 do 40 Din in 115 Din.

Proda se v lekarnah, drogerijah, trgovinah s svetilnicami
in semenih. Proti predprijavi razposiljamo franco. Po po-
zvetju ne pošljemo. Z. Sumar, kem. farmaceutski labora-
torij Crvena (SHS).

MEINEL & HEROLD

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Langer MARIBOR št. 101-A

Violine od Din 30.— d. Ročne harmonike od Din 8.—

Tamburice od Din 9.— d. Gramofoni od Din 345.—

Zahtevajte naš veliki katalog, kate-
rega vam pošljemo brezplačno.

Nožna sol sv. Roka

dela novo nogo. Zado-
sta, ako le soli za nogo —
ki je v inozemstvu že dolgo
časa izborna preizkušena —
samo majhno množico
denemo v lator, napol-
njen s toplo vodo in boletu
nogo 10 do 15 minut v
njem namakamo.

1. PRVI
DAN
Vedtem na en mah prejenja
oteklost noge, zmečkanine in
mučni pekoči občutki. Bole-
čine, ki jih povzroča tiseanje
čevljev, takoj prejenjajo.

2. DALJE
Dolje namakanje v tej vodi
omešča kurja ošesa ter otr-
delo kožo lako, da se prav
lahko da odstraniti brez noža
ali britve. Bodite prepričani,
da sv. Roka sol za nogo nogo
popolnoma obnovi.

3. OPROSTI
Oprostite Vas različnih motitev
noge. Hodite lahko kolikor
je hočete, po cele ure lahko
stojite na enem mestu pa ne
boste občutili niti najmanj-
šega občutka utrujenosti.

4. ČETVRTI
DAN
Velik zavoj soli sv. Roka stane 10.— Din. Dobiva se po
vseh lekarnah in drogerijah. Ako bi je kje ne imeli, obrnite
se na drogerijo Gregorič, Ljubljana.

Utjecaj nožne kupelji

Razpis.

Krajevna bratovska skladnica v Hrastniku
razpisuje izpraznjeno mesto

zdravnika

s splošno prakso.

Lastnoročno spisane prošnje opremljene z rojstnim
in domovinskim listom, s potrdili o dosedanjem slu-
žbovanju in o vpisu v imenik zdravniške zbornice je
vložiti do dne 10. avgusta 1928 pri podpisani
skladnici.

Krajevna bratovska skladnica v Hrastniku

dne 26. julija 1928.

Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj.

(Koncesioniran od ministarstva za trgovino in industrijo v Beogradu).

NOVOI

NOVOI

Učni predmeti:

Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo; trgovsko
računstvo; trgovska korespondenca in kontorna dela; trgo-
vinstvo in menišstvo; blagovnanstvo; trgovski zemljepis; lepo-
pisje; slovenska stenografija; nemška stenografija; stroje-
pisje; slovenščina; srbohrvaščina, nemščina; italijanščina (ne-
obvezen predmet).

Začetek, dne 3. septembra 1928

Prospekti in vpisovanja pri trdki Ant. Rud. Legat & Co.,
Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

K natančnemu uvaževanju

Opozarja se posebno na to, da je trgovski tečaj Ant. Rud.
Legat prvi in edini v Sloveniji, kateri je državno kon-
cesioniran. Imenovan tečaj so torej ne sme zamenjati z
drugimi oglasi pod »posamezni pouk« kateri vzbujajo
mnenje, kot da so oblastveno dovoljeni. Spričevala enolet-
nega trgovskega tečaja Ant. Rud. Legat bodo od zastopnika
ministra podpisana in imajo toraj državno vrednost.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica
Din 50,000,000.—

Skupne rezerve ca:
Din 10,000,000.—

Ustanovljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

Ustanovljena 1900.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Sibenik, Gorica, Trst.

BRZOJAVNI NASLOV: BANKA LJUBLJANA.

Telefon šte. 2861, 2413,
2502 in 2503.

se priporoča za vse bančne posle.